

srečno

Zaključni račun – ogledalo poslovanja

V naslednjih tednih bomo po vsej naši domovini, v organizacijah združenega dela, samoupravnih interesnih skupnostih, občinskih skupščinah, ostalih organizacijah in društvih, razpravljali o zaključnih računih za leto 1978. O teh govorimo, razpravljamo, ugotavljamo, predlagamo in sklepamo vsako leto v tem času, vendar se včasih zdi, da to delamo na raznih ravneh ne dovolj zainteresirano in ne dovolj učinkovito.

Prav zaradi tega je CK ZKS v januarju t.l. sprožil akcijo, da bi premagali določeno pasivnost, ki se pojavlja ponekod tako v osnovnih organizacijah ZKS, kakor tudi v TOZD in delovnih skupnostih. Pri sprejemanju zaključnih računov moramo biti prav vsi aktivni, saj gre za izpopolnjevanje družbenoekonomskih odnosov in za razreševanje vseh tistih težav in vprašanj, ki so neposredno povezana s stabilnostjo našega gospodarstva, ki temelji na povečani produktivnosti dela posameznika in družbe. Ob sprejemanju zaključnih računov je namreč trenutek, ko se moramo poglobiti vase in se pogledati v ogledalo, z namenom, da ugotovimo, kje smo, bodisi v TOZD, DS, delovni organizaciji in sestavljeni organizaciji. Ob tej priliki je treba predvsem povedati, kje smo v primerja-

vi z drugimi OZD v panogi, pa tudi v občini, republiki in federaciji. Povedati pa je tudi treba, kje in kakšne so možnosti za nadaljnji razvoj, kje in katere so zavore, ki onemogočajo dosegati večjo produktivnost. Sleherni delavec mora zaradi lastnega in skupnega interesa vedeti, kaj mora in kaj in kje je treba še storiti, da bi se lahko bolj angažiral in dosegel večjo proizvodnjo in večjo storilnost ob čim manjših stroških.

Razprave ob zaključnih računih pa bodo tudi priložnosti, da bomo govorili o občini in njenem delu, uspehih in neuspehih, pa tudi za izmenjavo mnenj in ocen o dohodkovnih odnosih, samoupravnem in dohodkovnem povezovanju, svobodni menjavi dela pa tudi o drugih uspehih ali neuspehih akcijah. Torej gre za analizo spleta življenjskih in gospodarskih vprašanj, ki jih moramo obravnavati enovito, ne po »kapljicah«, kar bo omogočalo, da se ne bomo lovili za podrobnosti, pač pa za celoto. Karkoli namreč že dosežemo, s tem ne moremo biti večno zadovoljni, vedno nam more biti uspeh vzpodbuda za še nadaljnjo aktivnost in večje, dolge korake v bodočem razvoju. Zveza komunistov je vedno bila in je ustvarjalna sila, ki kaže

poti nadaljnjega reševanja eventualnih zavor, kakor tudi perspektive in smeri nadaljnje napredka socializma in samoupravne demokracije.

Bližnje razgovore o zaključnih računih bodo prva pomembnejša priložnost, da pod potegnjeno črto ugotovimo uspehe pa tudi morebitne zavora naše samoupravne preobrazbe, ki smo jo izpeljali preteklo leto.

Rudarji iz TOZD Premogovnik Trbovlje so bili več mesecev v letu 1978 angažirani na odkopu v jami Ojstro na koti 180.

Foto J. Kirič

Priprave na gradnjo TET III

O izgradnji termoelektrarne III v okviru DO TET SOZD REK Zasavje govorimo že nekaj časa. Pred dvemi, tremi leti je bila zgraditev novega bloka poleg obstoječih v Trbovljah vprašljiva, saj je bila lokacija na podlagi neke študije sprva določena na Dolskem pri Ljubljani; favorizirane so bile tudi gradnje nekaterih drugih objektov, končno pa prevladuje od leta 1978 dalje dokončna odločitev pristojnih organov v elektrogospodarstvu, interesni skupnosti elektrogospodarstva, pa tudi pri republiških organih, da bi bilo nesmiselno transportirati premog iz Trbovelj v Ljubljano in da je zato najustreznejša lokacija v Trbovljah poleg obstoječih objektov TET.

Nova termoelektrarna III pa bo kombiniranega značaja, saj bo hkrati tudi toplotna, ki bo proizvajala paro oziroma toplotno energijo za ogrevanje stanovanjskih in poslovnih ter industrijskih objektov tako v Trbovljah, kakor tudi v Hrastniku in Zagorju, pa tudi drugod. V tem smislu je bil v skladu s prizadevanji REKZ — v začetku preteklega leta podpisan poseben družbeni dogovor, katerega podpisniki so vse tri zasavske občine, ter samoupravne stanovanjske skupnosti iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja, pobudo za podpis pa je imela samoupravna skupnost revirskih občin.

Končno lahko posredujemo informacijo o nameravani izgradnji TET III. Prizadevanja našega kombinata se namreč približujejo uspešnemu zaključku. V vseh dokumentih, ki jih pripravljajo SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije in interesne skupnosti elektrogospodarstva za izgradnjo elektroenergetskih objektov za naslednje srednjeročno obdobje 1981—1985, ima svoje mesto tudi Termoelektrarna - Toplarna Trbovlje. Pričetek gradnje je predviden v letu 1981 s tem, da bi bila gradnja končana le-

ta 1984. K tej pomembni odločitvi je v dobršni meri vplival tudi podpisani družbeni dogovor o proizvodnji, prenosu in uporabi toplotne energije proizvedene v TE - TO III Trbovlje.

Nov objekt, to je TE - TO III bo operativno gradila oziroma vodila gradnjo investicijska skupina, ki je gradila zadnji blok šoštanske termoelektrarne v sestavu REKV, ki hkrati operativno vodi gradnjo tudi II. dela ljubljanske toplotne. Pripravljalna dela, programe in projekte, bodo pričeli izdelovati še letos, nato pa bi pričeli s pripravljalnimi deli, kot na primer z gradnjo predora za prestavitev železnice in gradnjo nove deponije premoga za potrebe TET v Bukovici gori. Pogodba za izvajanje pripravljalnih del je bila podpisana koncem januarja t.l. Celotna investicijska vrednost novega objekta znaša okoli 4,07 milijard din.

Že omenjeni družbeni dogovor pa seveda obvezuje vse podpisnike. REK Zasavje se je obvezal za projektiranje toplotovodov, vendar brez osnovnih podatkov ni mogoče projektirati. Primerno študijo o dolgoročni uporabi toplotne energije

je ima le območje Trbovelj in deloma Hrastnik, medtem ko jo Zagorje nima. Za področje Trbovelj je študijo izdelal IBT. zato bi bilo primerno, da enako študijo opravi tudi za ostali območji na istih osnovah.

Gradnja TET III oziroma TE - TO bo terjala precejšnje napore v vseh pogledih, predno bo objekt pričel normalno obratovati v letu 1984. Vse kaže, da zasavskega premoga po tem letu ne bo več na razpolago za potrebe široke porabe. Ves premog bo v glavnem porabljen za bloke oziroma kotle dosedanje in bodoče termoelektrarne, medtem ko bo separiranje drobnih vrst premoga odpadlo že leta 1981, povsem pa po zgraditvi in pričetku obratovanja TET III. Iz tega razloga se morajo podpisniki družbenega dogovora čim resneje in čim hitreje odločati za pospešitev priprav na prehod na toplotno ogrevanje v vseh treh revirskih občinah.

O pripravljalnih delih, kakor tudi o drugih delih povezanih z nameravano gradnjo TET III, oziroma TE - TO bomo v naslednjih številkah našega glasila redneje seznanjali člane kolektiva.

Naše glasilo gre v 15. leto

Petnajsto leto se začena, odkar si skušamo delavci zasavskih rudnikov, sedaj združeni v SOZD REK Zasavje, z glasilom SREČNO redno in popolneje dopolnjevati svojo obveščenost. Temeljno izhodišče vsebinske zasnove glasila smo vedno postavljali v središče dela in življenja o organizacijah

združenega dela, kakor tudi v svet vseh družbenih dogajanj v naši samoupravni družbi.

Prizadevali smo se torej obveščati delavce o rezultatih gospodarjenja v organizacijah združenega dela, o vseh problemih, ki so nastajali pri delu s tem, da smo podajali ob razložitve vzrokov in predvide-

ne rešitve. S tem smo vzpodbujali razvoj samoupravljanja in ustvarjalnosti ter krepili delovno in samoupravno zavest delavcev ter njihovo prizadevnost za ustvarjanje materialnih dobrin.

Da bi moglo glasilo prinesiti vsebinsko v določenem roku zares verno sliko in odraz vseh dogodkov v kolektivu, je uredniški odbor redno v prvih dneh tekočega meseca po podrobni analizi stanja in pregledu vseh pomembnih odločitev in dejanj, izdelal program vsebine in tega s posameznimi zadolžitvami posredoval nekaterim delavcem s predlogom, da pripravijo predlagane prispevke.

Če glasilo Srečno ni opravilo v celoti svojih nalog, je vzrok prav v tem, da poverjeni delavci niso napisali svojih prispevkov. Pa tudi sama vsebina člankov, če so ti pravočasno prispeli za objavo, često ni prinašala zahtevanih razlag, pri čemer so bili včasih vzroki negativnih pojavov očitno zamolčani, oziroma podani nedorečeno.

Na te pomanjkljivosti nas je v preteklem letu opozoril tudi revirski komite ZKS in med občinski revirski svet zveze sindikatov. Takrat smo na skupnem sestanku vseh urednikov tovarniških glasil v Zasavju ugotovili, da je tak molk največkrat posledica neobravnavanih zadev v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih telesih, odkoder bi na podlagi dogovorov in sklepov lahko v imenu teh forumov objavili obvestilo. Vsako drugo poročilo, ki bi prišlo še od tako razgledanega opazovalca, bi lahko smatrali le kot osebno gledanje in razlago nekih dogodkov, ki bi zopet ostajali v ozkih okvirih brez rešitev in brez širokih interesov. In še nekaj. Tako osebno pobarvane izjave bi puščale v piscu dokaj krepko odgovornost, ki bi bila toliko večja, kolikor bi podana misel ne našla pravilnega razumevanja.

Iz teh razlogov smo od odgovornih vedno zahtevali le obraziložitev problemov, ki naj bi

Naše glasilo Srečno je med rudarji zelo brano. Ivan Berčon, Milan Murko in Danijel Toplak — rudarji TOZD Premogovnik Trbovlje, ga pravkar prebirajo. (Foto A. Bregant)

bili osnova za hitrejši in pravilnejši potek razprav in reševanj. Ugotavljamo pa že precej časa, da se pisci tudi tu pridružujejo zelo ozkih okvirjev, ki ne vodijo v bistvo posameznih problemov.

Odbor je bil mnenja, da na pot prvi številki v letošnjem letu objavimo program predvidene vsebine za čas december-januar. Koliko smo pa to uspešili — presodite sami.

Za to številko smo predvideli naslednje prispevke:

Težave pri izpolnjevanju proizvodnega načrta za leto 1978 (ovire, vzroki, itd. — v DO ZPT, v DO TET, — v DO IMD). Stari dobri premog je spet dober (poleti nismo vedeli, kam z njim, pozimi ga primanjkuje). Kaj pravijo ljudje na kakovost deputatnega premoga, ki ga prejemajo. Načrt proizvodnje električne energije za leto 1979. Kakšna investicijska dela in nabave smo opravili v l. 1978. Predvidevanje investicijskih del in nabav za leto 1979. Načrt dela TOZD združenih RGD v letu 1979. Program dela sindikata REKZ za leto 1979. Bili smo na rudarski razstavi v ZDA. Pregled proizvodnje za leto 1978. Na Ojstrem nadaljujejo z odkopavanjem na koti 180. Ob koncu preteklega leta

in začetku letošnjega smo sprejeli vrsto samoupravnih splošnih aktov. Cesta v Kisovec obnovljena, cesta v Kotredežu modernizirana. Problematika kamnolomov v revirjih. Prerez gospodarjenja v REKZ v letu 1978. Problematika vsebine našega glasila. Kako nastaja naše glasilo. Kako poteka registracija. Stanovanjska problematika v TET. Rezultati delovanja novega dimnika v TET. TOZD RIG izvaja že dolga leta razna rudarska investicijska dela v tujini. Kje, rezultati, perspektive. Kako smo se znašli v novi samoupravni in poslovni organiziranosti — v TOZD P. Trbovlje, v TOZD P. Ojstro, — v TOZD EIMD. Priprave na gradnjo počitniškega doma na Rabu. Pripravljamo gradnjo nove TET III, imamo dovolj premoga? Problematika telefonskega omrežja REKZ. Organizacija in rezultati praktičnega dela učencev RŠC. Delovanje strokovne podružnice ZRGMIT v letu 1978 in program dela za leto 1979. Aktivnost samoupravnih organov. Razne stalne rubrike. Kadrovske vesti. Rudarske šege in navade. Vreme v letu 1978. Priprave na volitve v SZDL. Humor in anekdote. Fotografije po naročilu.

Odgovorni urednik

Proizvodni rezultati v letu 1978

RIG uspešen tudi v tujini

Delavci temeljnih organizacij združenega dela so dosegli v letu 1978 naslednjo proizvodnjo premoga, električne energije, opeke, dolomitnega drobljenca, žaganega lesa, ton/km, toplotnih kalorij in delovnih ur. Nekateri podatki, predvsem pri vrednosti opravljenih storitev, se bodo morda malenkostno spremenili. Sicer pa pogledimo, kako so posamezne TOZD izpolnile svoje delovne načrte v preteklem letu.

A) Proizvodnja premoga

TOZD	letno — ton		doseženo	izpolnit. načrta	
	I. načrt	II. načrt		ton ±	%
P. Hrastnik	302.000	294.450	285.240	— 9.210	96,9
P. Ojstro	252.000	342.000	300.590	— 41.410	87,9
P. Trbovlje	615.000	525.000	481.890	— 43.110	91,8
P. Kotredež	192.000	184.710	165.550	— 19.160	89,6
P. Kisovec	98.000	102.190	107.350	+ 5.160	105,0
RŠC (jama Trb.)	41.000	41.650	46.380	+ 4.730	111,4
Celokupno	1.500.000	1.490.000	1.387.000	—103.000	93,1

B) Proizvodnja električne energije — TET (MWh)

TOZD	načrt	doseženo	izpolnitev %
PE 1	95.000	81.017	85,3
PE 2	480.000	421.409	87,8
Skupaj	575.000	502.426	87,4
Komb. el.	36.000	5.466	15,2
Celokupno	611.000	507.892	83,1

C) Proizvodnja gradbenega materiala

TOZD	enota mere	letni načrt	doseženo	izpolnitev %
GRAMAT				
— opekarna	kos	9.000.000	8.804.368	97,8
— kamnolom	m ³	34.000	40.018,5	117,7
HRASTNIK				
— betonarna	kos	103.000	80.544	78,2
— kamnolom	m ³	16.000	11.975	74,8
ZAGORJE				
— kamnolom	m ³	160.000	131.070,5	81,9

D) Ostala proizvodnja — storitve

TOZD	Enota mere	letni načrt	doseženo	izpolnitev %
RGD	din	148.627.520	138.714.853,25	93,3
Avtoprevoz Zas.	t/km	6.600.000	7.954.615	120,5
IMD	ure	821.040	357.811	127,3
Toplarna Tr.	Gcal	21.500	22.000	102,3
HRASTNIK				
— toplarna	Gcal	14.840	14.715	99,2
— žaga Trbov.	m ³	1.431	1.180,06	82,5
— žaga Zagorje	m ³	995	624,46	62,8

Ko smo pripravljali gospodarsko-finančni načrt za l. 1979 za TOZD RIG oz. DO RGD, smo planirali za tekoče leto tudi neto realizacijo v višini din 8.455.000,00. To realizacijo naj bi ustvarili na gradbiščih v ZRN in Švici. Glede na nepopolne podatke za leto 1978, ki bodo v celoti znani po zaključnem računu in ki bodo po vseh pokazalcih ugodni; upamo, da tudi v letu 1979 ne bo ovir za doseganje takšnih rezultatov.

TOZD RIG ima trenutno v tujini 230 delavcev, od rudarskih tehnikov do jamskih vozačev. Dela izvajajo pri 3 firmah, in sicer pri firmi: Deilman - Haniel in Frölich - Klüpfel v ZRN ter pri firmi Murer v Švici. Število gradbišč, kjer delajo naši delavci je zelo veliko, različno je pa tudi število ljudi na posameznih gradbiščih. Večja gradbišča so: Ibbenbüren, Westfalen, Wulfen, Hamm-Hessen, Forest - Leopold itd.

Delavci naše TOZD so razporejeni na zelo različnih investicijskih delih. Delovišča se nahajajo v jamah, katerih globina se giblje od 950 m do 1100 m. Izvajajo pripravljalna dela na odpiranju širokih čel, izkopov transportno - zračnih vpadnikov oz. nadkopov, nadalje izdelujejo se razne etažne proge, različna jamska križišča, torkretiranje posameznih jamskih objektov, demontaža in spravo hidravličnega podpora, transport materiala in ostalo.

Profili omenjenih objektov, se gibljejo v mejah od 18 m² do 24 m². Za podpiranje uporabljajo 4-delno TH podporje. Strope varujejo z jekleno pločevino, boke prog pa z železnimi mrežami. V jalovini vrtajo z vrtalnimi kladivi na vodno izplako, nakladanje materiala pa poteka s skreperji direktno na transportne vagončke. Na pripravljalnih delih po premogu izdelujejo profile prog, velikosti

21 m². Tukaj vrtajo z zračnimi vrtnimi stroji, le kamnite vložke vrtajo z vrtnimi kladi. V progah kjer so delovni pogoji normalni in kjer ni potrebno varnostno predvrtavanje, se vrta 3,2 m tako, da z enim odstrelom dobimo napredek 3,2 m. Nakladanje na teh deloviščih je z nakladalcem Salzgitter. Nakladalec naklada hribino na kratke verižne transporterje, od tod pa se nakopnina presipa na transportne trakove, ki gredo direktno do izvažalnih naprav.

Napredki, ki jih dosegajo pri izdelavi omenjenih jamskih objektov so različni — po premo-gu npr. znašajo 5,4 do 6,6 m na dan, odvisno od razmaka TH okvirjev, ki se gibljejo od 0,9 m do 1,1 m.

Napredki po jalovini pa se gibljejo od 1,8 m do 4,8 m. Ravno tako so različni tudi pogoji dela na posameznih deloviščih, od normalnih do neugodnih, kjer temperatura znaša približno 36° C. Na takšnih deloviščih imajo naši delavci 7-urni delavnik ali pa, če je objekt priorit-etnega značaja, potem delajo v 5 izmenah. Zračenje na vseh deloviščih je direktno ali sepa-ratno — pihajoče z žlotami Ø 1000 mm. Za vse potrebne varnostne ukrepe ter za posta-vitev in vgraditev vseh tehnič-nih varnostnih naprav pa je od-govorna varnostna služba rud-nikov, kjer dela izvajajo. Na gradbišču Frejus v Italiji oz. Švici, pa naši delavci delajo na stroj-nem izkopu zračilnih jaš-kov v cestnem predoru, ki je v gradnji.

In kakšne so perspektive?

Iz stikov, ki jih imajo naši predstavniki s tujimi firmami, lahko sklepamo, da so tuji partnerji z našimi delavci in delom, ki ga opravljajo, zelo zadovoljni.

To se kaže v stalnih novih po-nudbah, za povečanje obsega del predvsem v ZRN, oz. v na-daljnem povečavanju staleža zaposlenih. Glede na naše ob-veznosti v domovini in pred-vsem v SOZD REK Zasavje, na-dalje glede na nekatere zakon-ske predpise, ki veljajo za za-

poslovanje novih delavcev v tu-jini, pa novih del trenutno ne moremo prevzemati. V takem smislu je tudi delavski svet TOZD RIG sprejel sklep, da do nadaljnjega ne bi povečali sta-lež zaposlenih v tujini.

Pojavljajo se tudi razne dru-ge težave organizacijske nara-ve, ker na posameznih grad-biščih delajo tudi delavci dru-gih, sorodnih jugoslovanskih podjetij itd.

Za leto 1979, trenutno še ne vemo, kako bo potekalo na-daljnje delo s švicarskim part-nerjem. Ta trenutno izkazuje potrebo, le po 4 naših delavcih, ostali pa naj bi začasno ostali doma. Ker imamo za leto 1979, sklenjeno pogodbo za polno za-sedbo 10 ljudi, na takšno delno rešitev nismo pristali in zahte-

vali od poslovnega partnerja, da se drži pogodbe. Če na to ne bo pristal, potem bomo te de-lavce prerazporedili na domača gradbišča.

Na koncu lahko povem še to, da enako, kakor je omogočeno delavcem doma obiskovanje te-čajev za pridobitev višje kvali-fikacije, je to omogočeno tudi delavcem na začasnem delu v tujini, bodisi, da jih organizira matična organizacija ali tuji partnerji, ter se jim potem naj-de ustrezna zaposlitev.

Na koncu lahko rečem, da bo dela v tujini tudi v bodoče do-volj, kako pa bodo na nas gle-dali in nas obravnavali pa je odvisno od nas samih in rezul-tatov dela v tujini, kjer veljajo še strožja merila kot doma.

Aljoša Kink

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. I. do 15. I. 1979

PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

TOZD	plan	doseženo	doseženo ±	%
P. Hrastnik	9.900	9.947	+ 47	100,5
P. Ojstro	9.500	11.660	+2.160	122,7
P. Trbovlje	22.000	24.062	+2.062	109,4
P. Kisovec	4.000	3.979	— 21	99,5
P. Kotredež	6.600	6.171	— 429	93,5
RŠC	1.900	2.481	+ 581	130,6
REK Zasavje	53.900	58.300	+4.400	108,2

PROIZVODNJA EL. ENERGIJE (MWh) v TET

TOZD	plan	doseženo	%
PE 1	—	5.774	—
PE 2	26.610	29.461	110,7
KE	975	213	21,8

PROIZVODNJA GRADBENEGA MATERIALA

P. HRASTNIK	
— betonarna (kos)	—
— kamnolom (m ³)	—
— toplarna (Gcal)	924
GRAMAT	
— opekarna (kos)	350.000
— kamnolom (m ³)	300
P. ZAGORJE	
— kamnolom (m ³)	3.883

STORITVE, OSTALA PROIZVODNJA

— RIG (din)	4.800.000
— ESMD (din)	1.500.000
— Avtoprevoz (t/km)	244.211
— IMD (ure)	14.283
— KET (Gcal)	1.616

Erika Kavčič

Izgradnja počitniškega doma na Rabu

Počitniški dom na Rabu je bil zgrajen leta 1959. Osnovni motiv takratne izgradnje je bil omogočiti delavcem bivšega rudnika Trbovlje—Hrastnik letovanje na morju z izbiro primerne lokacije in cenenosti letovanja, kar naj bi ustrezalo takratnim pogojem življenjskega standarda. Polna zasedba počitniškega doma v letovalnih sezonah izpričuje nagnjenost delavcev za letovanje na Rabu, posebej še v zadnjem obdobju, ko se je prometna povezanost otoka s celino bistveno izboljšala in modernizirala. Hkrati pa istočasno ugotavljamo, da vseh preteklih 20 let za boljše počutje letovalcev in ugodnejše bivalne pogoje v počitniškem domu nismo storili skoraj ničesar. Takšno stanje nas je v preteklem letu pripeljalo tako daleč, da so nam pristojni občinski organi na Rabu zavrnili registracijo počitniškega doma, ki je obvezna za normalno obratovanje v letovalni sezoni, sanitarna in tržna inšpekcijska služba pa naknadno celo prepovedala nadaljnje obratovanje z obrazložitvijo, da objekti počitniškega doma ne zadovoljujejo pogojem, ki so predpisani s pravilnikom o izgradnji, minimuma ureditve in opremljenosti doma ter ne izpolnjujejo predpisane higienskotehnične in zdravstvene pogoje.

Zavoljo takšnega stanja smo že v letu 1977 pričeli s pripravljalnimi deli za preureditev počitniškega doma, ki so glede na razpoložljiva sredstva in zahteve inšpekcijskih služb v prvi fazi obsegala adaptacijo »vile Kaldana«, v drugi fazi pa izdelavo potrebne tehnične dokumentacije za preureditvena dela na ostalih objektih. V preteklem letu smo na zahtevo občine Rab o ureditvi počitniškega naselja naročili in s precejšnjo zamudo prejeli urba-

Dejali so...

JOSIP BROZ TITO, predsednik SFRJ in ZKJ

Eden od pglavitnih in neizogibnih pogojev za dolgoročni, hiter in stabilen razvoj pa je v tem, da prenovimo sistem načrtovanja in izvajanja tistega, kar je bilo v samoupravnem planskem procesu dogovorjeno. Glede tega ne smemo zaostajati za hitrimi in zapletenimi spremembami v svetu, posebej še, ker je naše gospodarstvo odprto in sodeluje skoraj z vsemi državami. Naša država potrebuje temeljito in dolgoročno razvojno strategijo, ki se bo nenehno prilagajala času, v katerem živimo, še toliko bolj, ker je naše gospodarstvo vse bolj razvito. Na kratko, brez samoupravnega povezovanja in združevanja dela in sredstev ni mogoče uspešno organizirati materialnih in duhovnih sil, ni mogoče uporabiti naravnih bogastev, notranjih rezerv, pa tudi ne prednosti našega socialističnega samoupravnega sistema. Zato je zame prednostna družbena naloga, da vsi gospodarski in družbeni subjekti s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem, ob vse obsegajočem upoštevanju znanstvenih spoznanj, sprejmejo srednjeročne in dolgoročne razvojne načrte in jih kar najbolj odgovorno uresničujejo.

V gospodarstvu moramo torej strniti vse sile, da bomo povečali storilnost, zagotovili boljšo organiziranost in večjo učinkovitost. Prizadevati si moramo, da bo kvaliteta dela in ustvarjanja vedno v ospredju.

V vseh naših prizadevanjih, da več in bolje proizvajamo, da izpopolnjujemo in razvijamo odnose, pa mora biti v ospredju skrb za človeka. Zdi se, kot da bi v zadnjem času ta družbena preokupacija kar nekako splahnela. Poglejte na primer samo, kaj se dogaja na naših cestah: vsak dan izubljamo ljudi, naše največje bogastvo. Ko gre za skrb za človeka ne smemo izgubiti niti trenutka, ne sme nam biti žal truda, teh vprašanj se mora vsa naša družba lotiti organizirano.

STANE DOLANC, sekretar predsedstva CK ZKJ

Mislim, da ne smemo dovoliti — še posebej ne v partiji, socialistični zvezi, sindikatih — da bi bili sestanki v delovnem času. Če ne bo šlo drugače, bomo morali navse-

zadnje dati direktivo in takšno sestankovanje prepovedati. Zračunajte, koliko Jugoslovancev je v družbenopolitičnih organizacijah, v samoupravnih organih, v delegacijah in koliko sestankovanja gre na račun delovnega časa. Dobili bi ogromne številke. Seveda je treba tudi poudariti, da morajo biti sestanki dobro pripravljeni, kratki, jasni, onemogočiti moramo poklicne razpravljalce, tako imenovane morilce, ki z besedovanjem ure in ure morijo ljudi. Ti sestanki morajo biti zunaj delovnega časa. Poglejte, kako človek danes živi. Izračunajte in boste videli, da mu preprosto zmanjka časa, da bi še delal. Temu je treba napraviti konec. Zato smo spet uvrstili v delovni program predsedstva CK ZKJ temo varčevanja. Tudi tu bo potreben boj za zavest ljudi.

nistični projekt, ki pa je bil šele 21. decembra 1978 na zasedanju občinske skupščine Rab potrjen in sprejet. S potrditvijo tega dokumenta so podani pogoji, da pričnemo s pripravljalnimi deli in končno tudi s samo izgradnjo.

V skladu z urbanističnim projektom smo naročili idejni projekt, ki ga je izdelal projektant Ivan Maurovič, dipl. ing. arh. Idejni projekt predvideva komunalno ureditev zemljišča z dostopno cesto ter izgradnjo novih bivalnih objektov v obliki apartmajev s skupno kapaciteto 200 ležišč, pri čemer naj bi centralni objekt s kuhinjo in restavracijo ter ostalimi pritliklinami ostal takorekoč nespremenjen.

Idejne rešitve predvidevajo rušenje obstoječih paviljonov in izgradnjo objektov v višini do 3 etaž, pri čemer ima vsaka bivalna enota (apartma) vhodni del z garderobno omaro in mini-kuhinjo, sanitarni prostor s tušem, WC in umivalnikom, bivalno-spalni del ter zunanji prostor v obliki balkona ali terase v pritličju.

Idejne rešitve so zasnovane tako, da je omogočena etapna izgradnja, ki naj bi potekala v dveh ali celo treh fazah, v odvisnosti od razpoložljivih sredstev. V prvi fazi bi bilo možno zgraditi grupi bivalnih objektov »A« in »B« idejnega projekta in rušenjem treh paviljonov. Za sedanje kapacitete paviljo-

nov bi pridobili 36 bivalnih prostorov s kapaciteto 109 ležišč, ki jih je možno s postavitvijo pomožnih ležišč povečati na 130 do 140 ležišč.

Predračunska vrednost prve faze, vključujoč tudi stroške komunalne ureditve, tj. vodo- vod, kanalizacija, elektrika in dostopna cesta znaša okoli 16.500.000 din. Vrednost celotne investicije, ki obsega novo gradnjo grupe objektov »A« — 70 ležišč, »B« — 39 ležišč, »C« — 60 ležišč in »D« — 39 ležišč, skupno torej 208 ležišč ter komunalna ureditev naselja s prometnico in ureditvijo zelenic ter športnih objektov, znaša 28.445.000 din.

Menimo, da je pristop k celotni izgradnji dokaj obsežen in rokavno tudi precej dolg, kar bi ob možnosti finančnega pokritja celotne investicije pogojevalo izpad letovalnih sezon. Zato je odločitev o etapni izgradnji s stališča neoviranega letovanja in podanih finančnih zmogljivosti bolj realna in tudi bolj sprejemljiva. Z izgradnjo prve etape bi zagotovili nezmanjšane obstoječe kapacitete, ob uporabi in delni ureditvi preostalih paviljonov bi jih celo nekoliko povečali. Po nekaj letih pa bi lahko v odvisnosti od finančnih možnosti pristopili še k izgradnji druge ali celo zadnje faze.

Trenutno imamo od potrebnih tehničnih dokumentacij urbanistični projekt, izvedbeni

tehnični projekt prometnice za počitniško naselje in idejni projekt počitniškega naselja iščepa tudi ponudbo za izdelavo izvedbenega projekta za prvo fazo gradnje. Te dni načrtujemo sestanek z odgovornimi organi občine Rab, na katerem naj bi se dokončno dogovorili o načinu in rokih ter sofinanciranju izgradnje ceste, ki je predpogoj za pričetek novogradnje. Hkrati bomo vztrajali, da se nam letos dovoli obratovanje doma v starih objektih, ker je v tem času do letovalne sezone nemogoče opraviti vsa pripravljala in gradbena dela prve faze, ki jo načrtujemo.

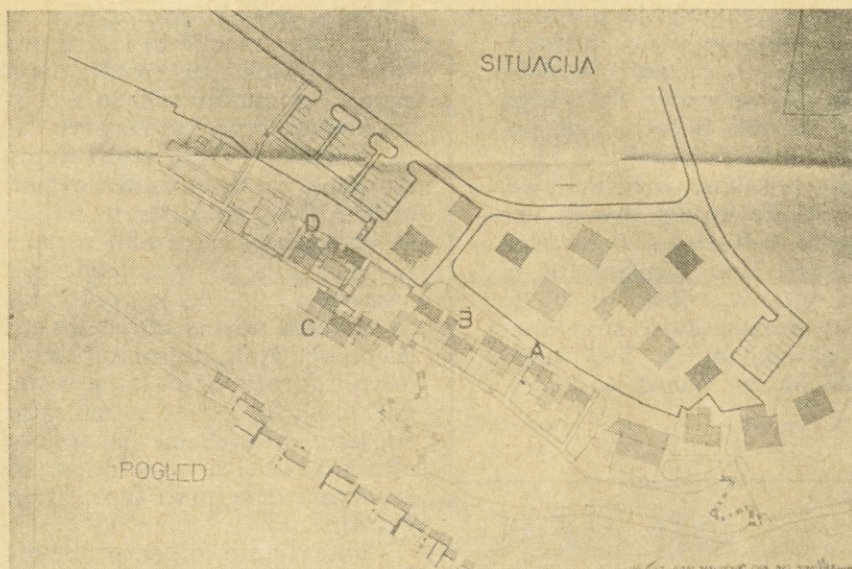
Ugotavljamo, da se pri realizaciji sprejete odločitve o izgradnji počitniškega doma ubadamo s precejšnjimi kasnitvami. Ugotavljamo zamudo pri izdelavi urbanističnega projekta, nato potrditev s strani občine Rab in končno tudi problemi pri urejevanju zemljiških zadev s privatniki za izgradnjo ceste, ki bi morala biti zgrajena že preko pretekle sezone, kar vse nam je oviralo pričetek in zaključek gradnje do letošnje letovalne sezone.

Doslej smo za pripravljala dela financirali iz amortizacije počitniškega doma:

— projekt	
ceste	70.000,00 din
— urbanistični	
projekt	120.000,00 din
SKUPNO	190.000,00 din

Za bodočo investicijo so po sklepu delavskega sveta namensko združena sredstva iz sklada skupne porabe po bilanci koriščenja za leto 1978 v skupnem znesku 2.850.000,00 din. Načrtujemo, da se bodo ta sredstva po obračunu regresov in letovanja za leto 1978 ter odločitvi samoupravnih organov povečala, kar je tudi predpogoj, da zagotovimo delež lastne udeležbe v predvideni investiciji, ostanek do predračunske vrednosti pa bomo skušali reševati z bančnim kreditom. Pri tem velja omeniti nujnost, da zberemo čimveč lastnih sredstev in s tem zagotovimo izgradnjo po načrtovanem programu,

Situacija našega sedanjega in bodočega počitniškega doma na Rabu. V tej situaciji so že vrisani bodoči zidani paviljoni.

(Foto T. Bregant)

hkrati pa razbremenimo počitniški dom z obveznostmi, ki izvirajo iz kreditnih razmerij, kar v končni fazi vpliva na višino poslovnih stroškov in cenejšje letovanje.

Glede na trenutno situacijo lahko letos realno načrtujemo izgradnjo ceste in vsa druga pripravljala dela, po zaključku letovalne sezone pa pričetek gradnje. Ta naj bi bila končana in dom pripravljen za obratovanje v sezoni leta 1980. Če le

ne bi uspeli letos dobiti začasnega dovoljenja za obratovanje v starih objektih, potem ni ovir, da z izgradnjo pričnemo že preko leta.

Vsekakor pa bomo na primeren način in podrobno ter pravočasno seznanili vse delavce, ko bodo znani točni podatki o predračunski vrednosti investicije, roki izgradnje in ostali pogoji, ki so vezani na dogovor s pristojnimi organi na Rabu.

Janko Lapornik

Med deputatom je res mnogo drobiža

V zadnji lanske številki našega glasila, je bil objavljen prispevek Slavka Kondiča, dipl. ing., vodje TOZD Separacije premoga Trbovlje, z obrazložitvijo,

kako prihaja do določenih količin drobnih vrst premoga med deputatnim premogom, ki ga prejemajo člani kolektiva. Za mnenje o tem smo vprašali tu-

di nekaj članov kolektiva. Mnenja le-teh se v glavnem ujema in so si podobna. Iz vseh njihovih izjav povzemamo naslednje:

— odkar je na separaciji v Trbovljah zgrajen bunker za nakladanje deputatnega premoga, je med dobavljenim premogom precej drobiža — graha, praha, ne pa kock in oreha v razmerju 1 : 1, tako kot določa samoupravni sporazum, poglavje o deputatnem premogu;

— do drobnih vrst premoga prihaja v glavnem pri praznjenju bunkerja na separaciji, ko s precejšnje višine pada premog v bunker. Kadar je ta prazen, se premog zdrobi ob padcu z višine. Drugi padec premoga iz bunkerja (ca. 5 m višine) v avto, pa povzroči dodatno drobljenje;

— splošna pripomba na to je, da je bila zagrešena ob izdelavi tega bunkerja konstrukcija ali kaka druga napaka, ki jo nihče ne želi ali noče odpraviti in s tem onemogočiti drobljenje premoga pa tudi povzročanje slabe volje in negodovanja;

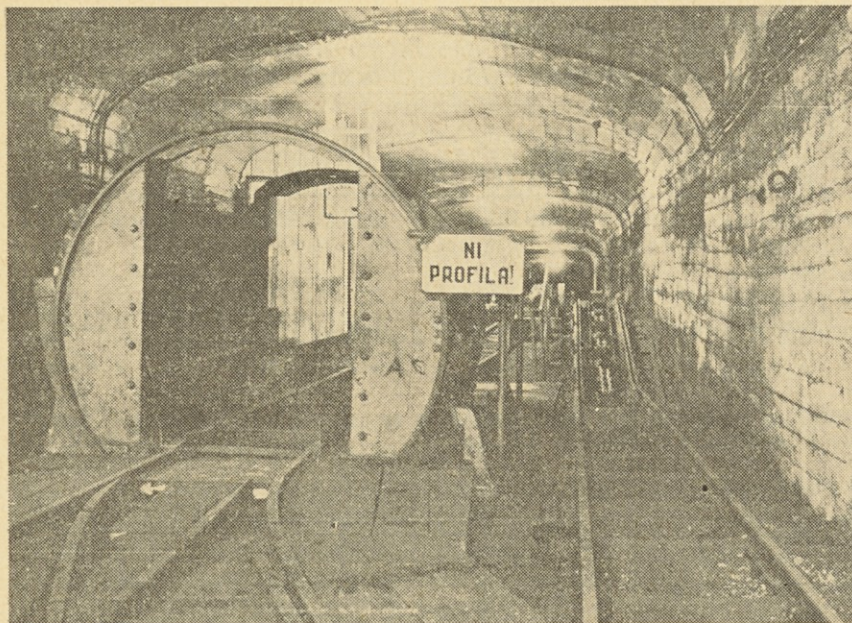
— največ pripomb na prevelike in nenormalne količine drobnih vrst premoga med deputatnim premogom, izvira s strani upokojencev. Ti morajo premog plačati in žele zato dobiti tak premog, kakršnega so naročili in plačali. Manj pripomb je s strani aktivnih delavcev, upravičencev na deputatni premog;

— kakovost premoga je razmeroma dobra in nanjo v glavnem ni pripomb;

— več jih je bilo mnenja, da naj bi v zvezi z ustrežno rešitvijo problema, razpisala natečaj za inovatorje. Morda bi kaka rešitev ustrezala, s katero bi se dalo izboljšati sedanje stanje, ki je predmet tolikih debat med naročniki premoga, pa tudi razprav na sejah samoupravnih organov;

— dokler to ne bo rešeno, se število stalnih pritožb ne bo zmanjšalo, pač pa povečalo. Zato bo treba v vsakem primeru problem kmalu in zadovoljivo rešiti.

Del zvrčališča A za zvrčanje premoga iz vozičkov na separaciji v Trbovljah. (Foto A. Bregant)

Poslovne motnje in njih posledice

Zavoljo nedoseganja proizvodnega načrta v proizvodnji premoga, je bila izdelana ocena poslovanja in analiza poslovnih motenj v DO Zasavski premogovniki za leto 1978. Iz te ocene povzemamo najpomembnejše ugotovitve in predloge za sanacijo.

Program ukrepov za sanacijo poslovnih motenj v Zasavskih premogovnikih Trbovlje, ki so ovrednoteni po oceni poslovnih rezultatov za leto 1978, so sestavljeni z namenom, da se pravočasno seznanijo pristojni organi znotraj DO in SOZD REKZ in organi družbenopolitičnih skupnosti ter samoupravnih asociacij z ocenjenim stanjem in sprejmejo ustrezne rešitve.

Vzroki poslovnih motenj dohodkovnega in stroškovnega značaja

Vzroke za oceno poslovnih motenj, ki se pričakujejo po zaključnem računu DO-ZPT, ocenjujemo iz dveh vidikov, in sicer:

— vzroki izpadlega dohodka zaradi izpada v proizvodnji in nižje udeležbe v skupnem prihodku EGS;

— vzroki hitrejšje rasti poslovnih stroškov od planskih zadolžitev za leto 1978.

Ovrednotenje izpadlega dohodka

Iz ugotovitve stanja znaša ocenjeni izpad proizvodnje 116.000 t.

V primerjavi z zadolžitvami posameznih planskih elementov za leto 1978 pričakujemo naslednje stanje:

Cesta v Kisovcu obnovljena

Republiška cesta II. reda, štev. 336 Zagorje—Trojane je obnovljena od Stop do kompresorske postaje Kisovec v dolžini 370 metrov. Cesta poteka vzdolžno po dolini potoka Medije in prečka diagonalno južno krilo glavne loške premogovne kadunje od ordinate 2200 do ordinate 2500.

V jami Loke trenutno odkopavamo premogove zaloge na srednji in zgornji etapi polja 50, oziroma polja 52. Odkopava se izključno s širokočelno odkopno metodo, z istočasno pripravo višje ležeče etaže in zasipavanja praznih odkopnih prostorov z dolomitnim gramozom, katerega transportiramo v jamo s pomočjo vode (splavni zasip.). Zasipni gramoz se dovaža iz kamnoloma Borovnik, voda pa se uporablja kot povratna jamska voda, ki se jo črpa iz jame s pomočjo črpalk. Ker je v jami take naravne jamske vode iz triadnega dolomita več, kot je potrebna za zasipavanje (okrog 6,5 m³/min), odteka višek vode v potok Medijo.

Širokočelno odkopno metodo s polnim splavnim zasipom uporabljamo v jami Loke zato, da ne pride na površini do nenadnih večjih deformacij terena, ki bi sicer lahko prišlo pri odkopavanju s širokočelno odkopno metodo z rušenjem stroga. Povzročile bi v jami in zunaj nepopravljivo škodo. Pri nenadnih večjih deformacijah terena na področju vodotoka potoka Medije, bi prišlo po vsej verjetnosti zaradi neenakomernega posedanja struge do večjih ali manjših razpok v sami strugi in s tem do možnosti dotoka vode iz potoka Medije v jamo, kar pa je za jamske pogoje nedopustno.

Na sami površini bi imeli pri nenadnih deformacijah terena na področju posedanja velike težave pri vzdrževanju ceste, ki

kot že rečeno prečka diagonalno premogov sloj od ordinate 2200 do ordinate 2500. Da bi se izognili nevšečnostim je uveden varnostni ukrep, da se v jami Loke odkopava izključno s širokočelno odkopno metodo, z zasipavanjem praznih odkopnih prostorov s polnim splavnim zasipom, tako da na površini ne more priti do večjega posedanja terena. Ker je z uvedbo takih ukrepov posedanje minimalno in skoraj enakomerno, je možno tudi tako prometno cesto, kot je republiška cesta II. reda Zagorje—Trojane, ki ima sorazmerno visoko prometno frekvenco, precej časa vzdrževati v zadovoljivem stanju.

Do leta 1960 se je prevažal rovni premog iz jame Loke po Loškem rovu z aku-lokomotivo in jamskimi vozički. Zaradi posedanja loškega rova in s tem vse težjega vzdrževanja je takratni Rudnik rjavega premoga Zagorje, zgradil novo cesto po polnoma novi (sedanji) trasi od separacije Zagorje do obrata Kisovec in kamnoloma Borovnik ter preusmeril prevoz rovnega premoga s tovornjaki s prikolicami po novo zgrajeni cesti. Trasa stare ceste pa se je opustila.

Na odseku med Stopami in bivšo kompresorsko postajo na obratu Kisovec je prihajalo v dolžini 370 m do postopnega posedanja cestne trase, ki v času večjega časovnega obdobja povzroča na cestišču pojave deformacije. Cesta na tem odseku je bila že tako deformirana, da je bil oviran normalen cestni promet. Zato se je TOZD Rudnik premoga Zagorje odločila, da opravi v letu 1978 generalno popravilo ceste na kritičnem odseku v dolžini 370 m.

Ponudbo za izvedbo generalnega popravila ceste je TOZD Rudnik premoga Zagorje dobila od delovne organizacije »Cestno podjetje Ljubljana«, s katerim je prišlo tudi do podpisa pogodbe dne, 29. 5. 1978, v skupni vrednost 694.280 din. Po tej pogodbi je moral izvajalec del opraviti vsa dela, ki so se nanašala na obnovev

a) Fizični obseg proizvodnje

	Plan 1978	ocena 1978	% dosež. plana
v tonah			
— energetski	1,008.215	899.000	89,17
— komercialni	491.785	485.000	98,62
Skupaj	1,500.000	1,384.000	92,27
v Gcal			
— energetski	2,501.199	2,379.653	95,14
— komercialni	1,921.924	1,906.050	99,17
Skupaj	4,423.123	4,285.703	96,89

b) Realizacija premoga

	Plan 1978	ocena 1978	% dosež. plana
v 000 din			
— energetski	456.038	408.170	89,50
— komercialni	255.228	259.575	101,70
Skupaj	711.266	667.745	93,88
na enoto din/Gcal			
— energetski	182,33	171,525	94,07
— komercialni	132,80	136,18	102,55
Skupaj	160,80	155,81	96,90
na enoto din/ton			
— energetski	452,32	454,03	100,38
— komercialni	518,98	535,21	103,13
Skupaj	474,18	482,47	101,75

Iz podanih primerjalnih podatkov izhaja, da znaša v primerjavi s planom izpadli dohodek zaradi zmanjšane realizacije 43.521 tisoč dinarjev, kar je pripisati nedoseženi proizvodnji in ceni na energetskem delu potrošnje.

Učinek skupnega izpada dohodka v znesku 43.521 tisoč dinarjev je posledica:

— nedosežene proizvodnje 109.215 ton ali 121.546 Gcal in normativni ceni 182,33 din/Gcal	22,168.000 din
— nedosežene cene (razlika med normativno in realizirano ceno 182,33 — 171,525 din/Gcal — 10,80 din/Gcal za ocenjeno količino 2,379.653 Gcal)	25,700.000 din
Skupaj	47,868.000 din
— zmanjšano za učinek višje realizacije od plana na komerc. premogu	— 4,347.000 din
	43,521.000 din

Delež poslovnih motenj zaradi višjih poslovnih stroškov

Po oceni značajo skupni poslovni stroški in dohodek s potrebno akumulacijo za sklade 889.353 tisoč dinarjev. Od tega na:

— proizvodnji premoga	753,484.000 din
— ostala dejavnost	135,869.000 din

Na proizvodnji premoga je končni rezultat naslednji:

plan stroškov in dohodka	711,266.000 din
ocena	753,484.000 din
razlika	42,218.000 din

Odstopanja od planiranih poslovnih stroškov so posledica večjih materialnih stroškov in hitrejše rasti osebnih dohodkov. Pri materialnih stroških izrazito odstopa Premogovnik Kotredež v Zagorju, ki izkazuje v 9-mesečnih poslovnih rezultatih občutno povečanje proizvodnih storitev na račun zaostanka v pravočasnih pripravljalnih in vzdrževalnih jamskih delih. Zaradi zmanjšanja staleža zaposlenih je bila ta TOZD prisiljena oddati pripravljalna in vzdrževalna dela drugemu izvajalcu in je zato prekoračila materialne stroške za okoli 10,218.000 din. Poleg navedene prekoračitve materialnih stroškov je predvsem v II. polletju doseženo hitrejše naraščanje osebnih dohodkov v vseh TOZD pod tendenco približanja višini osebnih dohodkov delavcev v drugih premogovnikih.

Izpad v proizvodnji premoga v primerjavi, s planskimi zadolžitvami je posledica vzrokov, ki so nastali:

— zaradi predčasnega polnjenja deponij in manjšega odvzema energetskega premoga s strani EGS, kot je bilo s planom predvideno. To je povzročilo veliko organizacijskih in tehničnih težav pri iskanju provizoričnih rešitev in preusmeritev za povečano proizvodnjo komercialnega premoga;

— zaradi težkih montangeoloških prilik, ki so se pojavile v jami Premogovnika Trbovlje;

— zaradi kasnitev investicijskih odpiralnih del, predvsem v jami Kotredež;

— zaradi kasnitev v nabavi planirane jamske mehanizacije.

Predlog za sanacijo ocenjenega stanja

Na podlagi ocene poslovnega uspeha ob znanih elementih stroškov in dohodka je podana ugotovitev, da bo DO ZPT končala poslovno leto 1978

— z izgubo v višini	2,348.000 din
— in izpadom dohodka za pokritje sklada skupne porabe, tople prehrane in drugih samoupravno dogovorjenih obveznosti	83,391.000 din
Skupno	85,739.000 din

Izpadli dohodek bo treba nadomestiti še pred zaključnim računom in s tem zagotoviti socialno varnost delavcev v ZPT.

Družbeni dogovor podaljšan do leta 1980

Po večmesečnih razpravah in pripravah je bil 27. decembra 1978 v domu sindikatov v Ljubljani podpisan družbeni dogovor o dopolnitvi družbenega dogovora o upoštevanju osebnega dohodka, doseženega v delu preko polnega delovnega časa v premogovnikih, za izračun pokojninske osnove in osnove za nadomestilo osebnega dohodka iz zdravstvenega zavarovanja.

Iz tega družbenega dogovora je razvidno, da se veljavnost prvotnega družbenega dogovora, z dne 17. julija 1973 in njegovih dopolnitev, z dne 16. novembra 1973, podaljša do 31. decembra 1980. Prvotni družbeni dogovor iz leta 1973 smo objavili v šte-

cestišča, skupno s tlakovanjem cestišča z granitnimi kockami, položenimi na peščeno podlago na dolžini 165 m in vgrajevanju bitumodrobirja na dolžini 205 m.

Z obnovitvijo 370 m dolgega odseka ceste med Stopami in bivšo kompresorsko postajo TOZD Premogovnik Kisovec je prišlo do ponovnega varnega in normalnega cestnega prometa.

Rado Ozbič

Modernizirati in zgraditi nadomestne zmogljivosti

Koncem decembra preteklega leta je republiška skupščina na seji zbora združenega dela, zbora občin in družbenopolitičnega zbora, sprejela resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1979. Resolucija govori o ključnih nalogah pri uresničevanju družbenega plana naše republike v letošnjem letu, materialnih okvirih razvoja temeljnih nalog na področju ustvarjanja celotnega prihodka in dohodka na kvalitetnih osnovah, razporejanju dohodka in čistega dohodka ter oblikovanju sredstev za osebne dohodke, skupno in splošno porabo, usmerjanju sredstev za izboljšanje in razširjanje materialne osnove dela, ekonomskih odnosih s tujino, tržišču in cenah, skladnejšem regionalnem razvoju, nalogah na področju pravosodja in upravnih organov, nalogah pri krepitvi varnosti in ljudske obrambe, nalogah pri izpolnjevanju sistema samoupravnega družbenega planiranja in pripravi planskih dokumentov, resoluciji pa so dodane tudi temeljne razvojne naloge v letu 1978, pa tudi opredelitev njihovih nosilcev.

vilki 11/78 našega glasila. Tudi s tem podaljšanjem družbenega dogovora se udeleženci dogovora zavezujejo, da bodo v naslednjem družbenem planu načrtovali svojo proizvodnjo v premogovnikih tako, da bo rudarjem omogočeno uresničevanje pravice do 42-urnega delovnega tedna. Sicer pa v celoti objavljamo družbeni dogovor o podaljšanju družbenega dogovora iz leta 1973. Ta se glasi:

Na podlagi 88. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list SRS, št. 54/72) sklenejo Republiški svet zveze sindikatov Slovenije, Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, Zdravstvena skupnost Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Izvršni svet skupščine SR Slovenije in organizacije združenega dela proizvodnje premoga v SR Sloveniji, naslednji

Socialistična republika Slovenija

D R U Ź B E N I D O G O V O R

o dopolnitvi družbenega dogovora o upoštevanju osebnega dohodka, doseženega v delu preko polnega delovnega časa v premogovnikih, za izračun pokojninske osnove in osnove za nadomestilo osebnega dohodka iz zdravstvenega zavarovanja.

I.

Podpisniki družbenega dogovora soglašajo, da se veljavnost družbenega dogovora o upoštevanju osebnega dohodka, doseženega v delu preko polnega delovnega časa v premogovnikih, za izračun pokojninske osnove in osnove za nadomestilo osebnega dohodka iz zdravstvenega zavarovanja, z dne 17. julija 1973 in dopolnitev tega družbenega dogovora, z dne 16. 11. 1973, podaljša do 31. 12. 1980.

II.

Organizacije združenega dela proizvodnje premoga v SR Sloveniji, ki so udeleženci tega družbenega dogovora, bodo vsako leto najpozneje do novembra, poročale odboru podpisnikov tega družbenega dogovora o tem, kako poteka odpravljanje vzrokov, zaradi katerih je bilo potrebno podaljšati veljavnost tega družbenega dogovora.

III.

Organizacije združenega dela proizvodnje premoga v SR Sloveniji, ki so udeleženci tega družbenega dogovora, se zavezujejo, da bodo v naslednjem družbenem planu načrtovale svojo proizvodnjo tako, da bo rudarjem omogočeno uresničevanje pravice do 42-urnega delovnega tedna.

IV.

Ta dopolnitev družbenega dogovora velja, ko jo podpišejo vsi udeleženci. Vsak udeležec dobi izvod te dopolnitve družbenega dogovora.

Ljubljana, 27. decembra 1978

Med najpomembnejšimi nalogami v letošnjem letu so seveda naloge s področja energetike. Govora je o nalogah na področju premogovništva, elektroenergetike, nafte in plina, urana in drugih virov. Med nalogami združenega elektrogospodarskega podjetja je nadaljevanje izgradnje planiranih objektov. Tako bo v letošnjem letu v celoti usposobljena za obratovanje 380-kV mreža z vsemi transformatorskimi objekti ter planirana 110-kV mreža. Pospešeno bodo nadaljevali z deli v nuklearni elektrarni Krško, gradnji hidroelektrarne Solkan ter malih hidroelektrarn. Nadaljevali bodo z modernizacijo in izgradnjo nadomestnih zmogljivosti v premogovništvu za potrebe elektrogospodarstva in za široko potrebo. Začeli bodo z izgradnjo I. faze rudnika urana Žirovski vrh, opravljena bo optimizacija izgradnje elektroenergetskih objektov do leta 1985. Združena elektrogospodarska podjetja Slovenije se bodo v sodelovanju s samoupravno interesno skupnostjo elektrogospodarstva pospešeno pripravila na pričetek izgradnje elektroenergetskih zmogljivosti po letu 1980, pri čemer bodo upoštevane možnosti za zagotovitev oskrbe z električno energijo s skupnimi naložbami v drugih republikah in pokrajinah. Pripravljen bo samoupravni sporazum o graditvi elektroenergetskih objektov v obdobju 1981—1985, poslan v javno razpravo ter konec leta pripravljen za sprejemanje skladno s prostorskimi možnostmi in pogoji ter omejitvami glede na ekološke razmere in potrebe. Iz nalog je razvidno, da bo posebna pozornost posvečena uporabi že doseženih tehničnih rešitev pri izrabi sončne energije in raziskavam geotermične energije.

Nadalje je iz predhodnih nalog razvidno, da bo dogovorjen sistem pokrivanja stroškov enostavne reprodukcije elektrogospodarstva za leto 1981 ob istočasnem upoštevanju dopolnitev in sprememb tarifnega si-

za Izvršni svet skupščine socialistične republike Slovenije
Republiški sekretar za delo
Andrej Grohar, s. r. (žig)

za Republiški svet zveze sindikatov Slovenije
Sekretar republiškega odbora sindikata
delavcev energetike Slovenije
Jože Leskovar, s. r. (žig)

za Skupnost zdravstvenega zavarovanja v SR Sloveniji
Predsednik skupščine
dr. Stane Zupančič, s. r. (žig)

za Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja
v SR Sloveniji
Predsednik izvršilnega odbora
dr. Vinko Mozetič, s. r. (žig)

za Gospodarsko zbornico SR Slovenije
Podpredsednik zbornice
dr. Rudi Babič, s. r. (žig)

za Rudnik rjavega premoga Laško
Tehnični vodja jame
Franc Teršek, s. r. (žig)

za Rudnik rjavega premoga Senovo
Predsednik osnovne organizacije sindikata
Janko Mlakar, s. r. (žig)

za Rudnik rjavega premoga Kanižarica, Črnomelj
Predsednik delavskega sveta
Kazimir Čemas, s. r. (žig)

za Zasavske premogovnike Trbovlje
Direktor REK Zasavje
Srečko Klenovšek, s. r. (žig)

za Rudnik lignita Velenje
Predsednik konference OOS DO RLV
Franc Krivec, s. r. (žig)

za Rudarski šolski center Velenje
Predsednik delavskega sveta TOZD Rudarski praktični pouk
Ciril Gorenc, s. r. (žig)

stema. Elektrogospodarstvo in premogovništvo bosta sprejela ukrepe, ki bodo prispevali k njuni večji učinkovitosti, ekonomičnosti in racionalnosti.

V resoluciji in razvojnih nalogah so našete seveda le okvirne naloge, medtem ko bo treba podrobnosti programirati in izpeljati v organizacijah združenega dela ob sodelovanju interesnih skupnosti, SOZD Elektrogospodarstva Slovenije, Republiškega komiteja za energetiko, Gospodarske zbornice Slovenije ter drugih samoupravnih in drugih institucij.

Franc Vene, gospodar čela v jami premogovnika Trbovlje.
Foto A. Bregant

Stanovanj je vedno premalo

Pomanjkanje stanovanj za članke kolektiva REK Zasavje, je že od nekdanj kronično, čeravno

imamo v osnovnih sredstvih na vseh treh področjih okrog 4.500 stanovanj, pa dobršno

polovico zasedajo bodisi upokojeni člani kolektiva, bodisi delavci, ki združujejo svoje de-

lo v drugih organizacijah združenega dela, itd. Tako, da imamo praktično na razpolago le polovico stanovanj v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju za aktivne člane kolektiva. Znano je, da je velik del stanovanj starih, saj so bila zgrajena deloma koncem preteklega stoletja, deloma pa v času po drugi svetovni vojni. Šele po osvoboditvi leta 1945 smo pričeli z gradnjo sodobnejših stanovanj z ustrezno kvadraturo, itd.

Potrebe po novih stanovanjih pa so seveda zelo velike, medtem ko stanovanjske interesne skupnosti niso v stanju zagotavljati potrebnega števila stanovanj, tako za naše, kakor tudi za druge potrebe.

Koncem preteklega leta so se sestali na področju Trbovelj predstavniki posameznih delovnih in temeljnih organizacij in pa delovnih skupnosti, da so pripravili potrebe po novih stanovanjih na področju Trbovelj za leti 1979 in 1980. Iz pregleda je razvidno, da so

TOZD Premogovnik Trbovlje, RESD Trbovlje in DS Pomožna dejavnost Trbovlje, prijavi potrebo po skupno 35 stanovanjih, TOZD Separacija Trbovlje po 20 stanovanjih, Delovna skupnost DS DO ZPT eno stanovanje, TOZD RŠC 1 stanovanje, DO Industrijsko montažne delavnice 7 stanovanj, DO Rudarsko gradbena dejavnost za TOZD RIG, ESMD in delovno skupnost SS 9 stanovanj, TOZD GRAMAT 3, TOZD Avtoprevoz »Zasavje« 1 stanovanje, Delovni skupnosti ASO in TSO vsaka po enega skupno 2 stanovanji. Vseh potreb za področje TOZD in DS v Trbovljah je 79 stanovanj. Koliko pa bo dejansko možno pogodbeno zagotoviti teh stanovanj, pa je odvisno od prijav tudi drugih delovnih in temeljnih organizacij, družbenopolitičnih skupnosti in drugih organizacij. Trenutno je v gradnji več stanovanjskih objektov, ki pa bodo dograjeni deloma letos, deloma pa v prihodnjem letu.

Idejni tokovi in problematika tovarniških glasil

Komisija za informativno propagandno dejavnost pri revirskem komiteju ZKS Trbovlje ter medobčinski svet zveze sindikatov revirskih občin Trbovlje, je v decembru preteklega leta organiziral razgovor s predstavniki uredniških odborov tovarniških glasil, ki izhajajo v Zasavju ter s predstavniki družbenih organov teh glasil. Govor je bil o idejnopoličnih tokovih v naših glasilih ter njihovi problematiki.

Iz sestanka lahko povzamemo ugotovitve, da v tovarniških glasilih, ki izhajajo v Zasavju, ni bilo ugotovljenih kakšnih odklonov, pač pa je premalo poročil, vesti in celovitih komentarjev o družbenopolitičnih dejavnostih. Po drugi strani pa so navzoči ugotovili, da na straneh tovarniških glasil ni zaznati dovolj utripa dejavnosti družbenopolitičnih organizacij v združenem delu in občine. Uredniški odbori so pri delu v zvezi z urejanjem časopisa samostojni in niso objave prispevkov dirigirane s strani vodstvenih struktur. Osnovne organizacije ZK in sindikatov bi morale večkrat razpravljati o vsebini, konceptu in problematiki internih glasil, ter da je treba tesneje sodelovati z uredništvom z zagotavljanjem prispevkov. Uredniški odbori si prizadevajo, da bi glasila dejansko postala odraz dogajanj, življenja in naporov v svojih sredinah. Nujna je potrebna večja odprtost glasil do družbenih okolij iz katerih so delovni ljudje. Odpraviti je treba zadržanost pri poročanju o žgoči problematiki. V večjem delu združenega dela informiranje delavcev zaostaja za samoupravnimi potrebami. Stremeti je treba za tem, da bodo delavci v procesu komuniciranja in informiranja obojestransko informirani. Na koncu je

Stanovanjska skupnost Trbovlje je pred nedavnim pričela graditi dva nova stanovanjska bloka na območju Polaja v Trbovljah. Na fotografiji je posneta gradnja bloka S-50.

(Foto A. Bregant)

prevladala ugotovitev, da naj bi o problematiki tovarniških glasil na skupni seji čimpreje

razpravljala revirski komite ZKS in medobčinski svet zveze sindikatov za revirje.

Naloge komunistov v Revirjih v letu 1979

Dosedanja aktivnost komunistov, organizacij in organov ZK ter vsebinska in organizacijska preobrazba zagotavlja, da bo ZK v revirskih občinah v naslednjem obdobju še bolj usposobljena za uresničevanje aktualnih nalog v sedanjem trenutku. Njena aktivnost bo usmerjena na najbolj ključna vprašanja nadaljnje graditve socialističnih samoupravnih odnosov in kreptitvi vloge subjektivnih sil z zvezo komunistov na čelu. Naloge, ki so pred ZK so zahtevne, zato se je treba temeljito pripraviti in usposobiti, da bodo tudi v praksi uresničene.

V zaključni besedi na XI. kongresu ZKJ je tovariš Tito dejal, da moramo kreniti v vsakodnevne akcije, k uresničevanju dogovorjenega in sprejete ga.

V pripravah na 3. sejo CK ZKS se predvsem poudarja, da moramo preiti od besed k dejanjem, zato mora ZK v Revirjih prav tem vprašanju posvetiti največ pozornosti. Odločno je treba izkoreniniti splošne deklaracije, tako imenovano resolucijsko delovanje in ga nadomesti s konkretnimi akcijami ter izrekanjem ukrepov proti vsem, ki niso pripravljeni ali nočejo uresničevati kongresnih dokumentov ter drugih sklepov in stališč, sprejetih v ZK.

Naloge revirskih komunistov OO ZK, občinskih konferenc in njenih organov, kakor tudi RK ZKS in komisij bodo v letu 1979 usmerjene:

1. na uresničevanje stališč in sklepov 9. seje P CK ZKS in 9. seje P CK ZKJ, kakor tudi usmeritev, sprejete na 2. seji CK ZKJ, zlasti pa:

— v vsebinsko uresničevanje določil ZZD, dograjevanje samoupravne organiziranosti, domu ocenjevanju varnostnih bili v tem letu v nekaterih TOZD in DO na hitro in formalno sprejeti, posebna pozornost pa bo namenjena delitvi OD, samoupravnem družbenem planiranju, uresničitvi odnosov med TOZD, med TOZD in delovnimi skupnostmi skupnih služb, med TOZD in DO, kakor tudi odnosov med DO in SOZD;

— v nadaljevanje dograjevanja samoupravne organiziranosti v dislociranih obratih in ustanavljanje TOZD povsod, kjer so za to dani pogoji;

— v temeljito in vsestransko obravnavo gospodarjenja z obravnavo zaključnih računov za leto 1978, oceni uresničevanja temeljnih planov v tem srednjeročnem obdobju, oceni investicijskih vlaganj, oceni izvoza in uvoza, oceni uresničevanja stabilizacijskih programov v vseh okoljih, oceni svobodne menjave dela in uresničevanju obveznosti, sprejetih v samoupravnih sporazumih in dogovorih, oceni uveljavljanja delavca kot nosilca gospodarjenja in odločanja, skratka odpravi vzrokov za slabosti in težave v gospodarjenju. Zveza komunistov si bo prizadevala, da bodo komunisti v sindikalnih organizacijah, samouprav-

nih ogranah in delegacijah dosledno uresničevali naloge, ki bodo opredeljene na osnovi sprejetih ocen;

— v takšno neposredno, pravočasno in pravilno informiranost, ki bo omogočila delavcem celovito odločanje o pogojih in rezultatih dela;

— v oceno vsebinskega uresničevanja samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev v DO in SOZD v revirskih občinah. Na revirskem komiteju ZKS bo ponovna razprava o uresničevanju dogovorov s komunisti na REK, GIK, Zasavski zdravstveni center in Zasavska kmetijska zadruga.

2. Na uresničevanju stališč P CK ZKS v zvezi z uveljavljanjem samoupravnih družbenomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu. V zvezi s tem bo aktivnost komunistov, organizacij in organov usmerjena na:

— uresničevanje sprejetih sklepov in stališč občinskih konferenc ZKS oziroma skupnih sej KOK ZKS in predsedstev občinskih svetov ZS, na katerih so obravnavali naloge na področju stanovanjskega gospodarstva;

— javno razpravo, ki mora biti organizirana v SZDL, ZSS, ZSMS o dokumentih, ki bodo pripravljeni v posameznih občinah na osnovi vsebinske usmeritve predsedstva CK ZKS in izdelane metodologije v zvezi stanovanjskih skupnosti Slovenije;

— usposobitvi delegatov in uveljavitvi stanovanjskih skupnosti za dogovarjanje delovnih ljudi in občanov v celoviti stanovanjski politiki. Posebna pozornost bo namenjena obema zboroma — izvajalcev in uporabnikov, ki morajo biti usposobljeni za dogovarjanje o pogojih in cenah gradnje ter vzdrževanja stanovanj, tudi o dohodkovnih odnosih, ki iz tega izhajajo.

3. Na uresničevanju stališč in sklepov, ki bodo sprejeti na 3. seji CK ZKS ob obravnavi aktualnih vprašanj delovanja,

organiziranja in razvoj ZK. Celotna aktivnost bo namenjena:

— še nadaljnem uveljavljanju in utrjevanju OO ZK in občinskih konferenc ZKS ter uveljavljanju komisij pri občinskih konferencah;

— usposabljanju članov občinske konference za uresničevanje politike v celotni občini in članov KOK HKS za samostojno delovanje v okviru zadolžitev za posamezna področja aktivnosti;

— novim metodam dela s sklicevanjem razgovorov, posvetov, sestankov, aktivov ZK, problemskih in akcijskih konferenc, zborov komunitov, svetov ZK v KS in drugim oblikam ter metodam dela, ki so se že in se še bodo uveljavile (sklicevanje razgovorov s komunisti, ki delajo v DPO, organizacijah in društvih, v samoupravnih organih, delegacijah, strokovnih službah itd.);

— delovanju komunistov in delegacij ZK v SZDL, sekcijah in družbenih svetih, ki jih je potrebno čimprej ustanoviti v vseh občinah;

— delovanju in uveljavljanju komunistov, ki živijo v KS za uresničevanje nalog na območju KS, delovanju v hišnih svetih, uličnih odborih itd.;

— opredelitvi nalog občinskih konferenc ZK in njenih organov v statutarjih sklepih in poslovniki, ki bodo sprejeti na januarskih sejah občinskih konferenc, opredelitvi nalog OO ZK v poslovniki, opredelitvi nalog RK ZKS v poslovniki, ki je že v razpravi;

— angažiranju komunistov pri odpravi slabosti, napak in pomanjkljivosti, na katere opozarjajo delavci in občani;

— izdelavi celovitih ocen o dejanskih razmerah v TOZD, DO in delovnih skupnostih, ki se morajo sproti dopolnjevati z opredelitvijo konkretne osebne odgovornosti vsakega komunista. Še nadalje se prizadevati, da bodo KOK ZKS nudile OO ZK vso pomoč pri pripravi in sprejemanju ocen v tistih sredinah, kjer so odpori;

Udeleženci seminarja za sekretarje osnovnih organizacij ZK iz Hrastnika pred planinskim domom v Gorah (Foto J. Kirič)

— odprtem delovanju ZK, zato bo potrebno odločne napore, da ZK obravnava širšo problematiko, ne pa samo svojo, ozko, zaprto v TOZD, DO, v občino ali regijo;

— razvijanju ustvarjalne kritike in samokritike, ki mora biti namenjena spreminjanju razmer in odpravljanju slabosti;

— stalnemu preverjanju uresničevanja nalog, sprejetih v ZK in obravnavi odgovornosti za neizvedene dogovore;

— oceni delovanja majhnih OO ZK (3 do 5 članov) in delovanja OO ZK v raznih delovnih skupnostih (DS SS v DO, DSSS v SIS, v občinski upravi, itd.);

— ustanavljanja OO ZK v tistih krajevnih skupnostih, kjer še ni OO ZK oziroma o zadolževanju komunistov za delo v takšnih KS;

— sprejemanju v ZK, predvsem iz vrst delavcev neposrednih proizvajalcev, mladih in žensk. Na osnovi sprejete ocene o sprejemanju v ZK je treba oceniti vzroke, zakaj nekatere OO ZK že nekaj let ne sprejemajo novih članov;

— kadrovske politiki in štipendiranju.

4. Na uresničevanje nalog s področja vzgoje in izobraže-

vanja, kulture, telesne kulture, socialnega varstva in zdravstva. V ta namen bodo KOK ZKS pa tudi RK ZKS organizirali razgovore in posvete s komunisti, ki delajo na teh področjih dejavnosti. OO ZK bodo ocenile delovanje komunistov v delegacijah za SIS s področja družbenih dejavnosti. Posebna pozornost bo namenjena ustanavljanju enot pri vzgojno-varstvenih organizacijah in šolah. Revirski komite ZKS bo organiziral posvet s komunisti šolskega centra in centra strokovnih šol Zagorje o pripombah na projekt usmerjenega izobraževanja, ki bo v teh dneh posredovan v javno razpravo.

5. Na uresničevanje nalog na področju SLO in DS ter redne razmer v DO, KS, občini in v revirskem merilu. Ocene, ki bodo pripravljene v okviru KO pri občinskih konferencah SZDL, bodo obravnavane tudi na sejah občinskih konferenc ZKS;

6. Na organizacijo proslav in prireditev v jubilejnem letu 1979, ko bomo praznovali 60-letnico ustanovitve KPJ-ZKJ, 60-letnico ustanovitve SKOJA in 60-letnico ustanovitve enotnih sindikatov. Komiteji občinskih konferenc ZKS bodo v

dogovoru z občinskimi sveti ZS in občinskimi konferencami ZSMS ustanovili odbore za proslavo, Revirski komite ZKS je že opredelil okvirni program proslav v letu 1979.

To je le nekaj osnovnih usmeritev delovanja in aktiv-

nosti revirskih komunistov, OO ZK, občinskih konferenc in njenih organov, kakor tudi RK ZKS in komisij pri RK ZKS. Na osnovi že opredeljenih nalog bodo izdelani konkretni programi aktivnosti z določitvijo rokov in nosilcev nalog.

V delovanju se je treba v celoti izogibati splošnih načel in deklaracij ter zahtevati od vseh organizacij in organov konkretnih akcij.

Iz informacij št. 7/78
Revirskega komiteja ZKS

Delovne usmeritve sindikata za leto 1979

Zaključki 9. kongresa zveze sindikatov Slovenije in 8. kongresa zveze sindikatov Jugoslavije, so podlaga za oblikovanje programa dela osnovnih organizacij ZSS v REK Zasavje za leto 1979.

Delovne usmeritve na osnovi kongresnih izhodišč zagotavljajo smiselno povezanost v delu na vseh ravneh sindikalne organiziranosti, od osnovnih organizacij do republiškega sveta ZSS. Prav na podlagi teh izhodišč bodo vsi člani osnovnih organizacij, organi konferenc, kakor tudi drugi organi, ki delujejo v sindikalni organizaciji delovali tako, da bodo delavci:

— resnično uveljavili samoupravne pravice in dolžnosti ter tako prispevali svoj delež pri razvoju socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja;

— upravljali in gospodarili z družbenimi sredstvi ter na podlagi dosežkov združevanja dela, planiranja, tehnologije in vestnega odnosa do dela povečevali posamično in družbeno produktivnost dela;

— razporejali ustvarjeni dohodek tako, da se bodo vsestransko izboljšale delovne in življenjske razmere, obenem pa krepila materialna podlaga družbe;

— sredstva za osebni dohodek bodo delili tako, da bo ta delitev zagotavljala, predvsem pa vzpodbujala večja prizade-

vanja do dela, vse oblike ustvarjalnosti pa tudi enak družbenoekonomski položaj izhajajoč iz načela za enako delo — enako plačilo;

— krepili bodo svoj vpliv pri uveljavljanju družbeno ekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih in krajevnih skupnostih;

— storili vse potrebno, da bodo postali delavci nosilci obrambnih priprav in usposobljeni za opravljanje nalog na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Za uresničitev teh temeljnih nalog je potrebno krepiti vse oblike organiziranosti, poseben poudarek pa je dati idejnemu usposabljanju članstva, zlasti v sindikalnih skupinah in osnovnih organizacijah zveze sindikatov.

Z delovnimi usmeritvami želimo kar najuspešnejše uresničiti kongresne sklepe, še posebej pa se morajo za to prizadevati v sleherni sindikalni skupini, v sleherni osnovni organizaciji, zlasti v povezanosti delovanja OOS na ravni delovne organizacije in sestavljene organizacije združenega dela, da bomo enotno usmerili celotno delovanje in aktivnost pri uresničevanju teh sklepov.

Z delovnim načrtom ne bo možno opredeliti vseh nalog, opredeliti pa moramo tiste, ki terjajo trajnejša opravila in organizirano aktivnost vsega članstva. Program dela naj bo torej osnovni kažipot dejavnosti skozi celo leto sleherne

osnovne organizacije, zajema pa naj zlasti:

— uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov;

— uveljavljanje načel delitve po delu in rezultatih dela;

— prizadevanja za uspešnejše gospodarjenje in gospodarsko stabilizacijo, uveljavljanje delegatskih odnosov;

— uveljavljanje dohodkovnih odnosov in svobodne menjave dela;

— uveljavljanje usmerjene ga izobraževanja;

— uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva;

— naloge na področju dograjevanja sistema socialističnih samoupravnih odnosov, ki se zlasti odražajo na področju izobraževanja, kadrovske politike, življenjskih in delovnih pogojev delavcev, socialne varnosti, rekreacije in oddiha, splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, povezanost OOS s krajevnimi skupnostmi, se pravi z območji, kjer delavci živijo, itd.

Tako sprejeti programi oziroma delovne usmeritve v OOS bodo zagotovile hkratnost aktivnosti vseh oblik organiziranosti članstva, večji vpliv članstva in organizacij na delovanje, stališča in odločitve, povečale pa bodo tudi kakovost in skladnost stališč do občinskih in republiških organov. ZSS.

Janez Oberžan

Aktivnost samoupravnih organov

Delavski svet DO Zasavski premogovniki

Sedma seja delavskega sveta delovne organizacije Zasavski premogovniki, je bila 25. decembra 1978 popoldan. Na seji so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— potrdil je oceno poslovnega rezultata za leto 1978 v DO ZPT in ovrednotene poslovne motnje na račun izpadlega prihodka v skupnem znesku 85.739.000,00 din;

— nadalje je sklenil, da je treba za pravočasno zagotovitev potrebnega kritja izpadlega ocenjenega dohodka s strani ISE še pred zaključnim računom pokriti delež na račun nedosežene proizvodnje in preko račitev poslovnih stroškov v vrednosti 60.039.000,00 din. Razliko do skupne vrednosti izpadlega dohodka, tj. 25.700,00 din, ki izvira iz nedosežene normativne cene na energetskem premogu, se vključi v skupni poslovni riziko višine doseženega prihodka EGS;

— po sestavi zaključnega računa za leto 1978, je treba sprožiti postopek za dotiranje manjkajočih sredstev za sklade in druge obveznosti, ki se poravnava in oblikujejo iz čistega dohodka, če ne bodo oblikovane po zaključnem računu;

— pooblastil je delegata v skupščini ISE, da zastopa interese in sprejeta stališča samoupravnih organov DO ZPT;

— nadalje je sklenil, da izdelajo vse TOZD in delovne skupnosti DO ZPT analizo o poslovanju za leto 1980 z vsemi elementi poslovanja, katero naj pred oddajo zaključnega računa obravnavajo zbori delavcev ter družbenopolitične organizacije TOZD;

— na temelju ugotovitev pa je treba izdelati programe stabilizacije za leto 1979, s katerimi pa morajo biti seznanjeni delavci vseh TOZD in delovnih skupnosti DO ZPT;

— soglašal je s tem, da se pri skladu skupnih rezerv SR Slovenije najame premostitve-

ni kredit 12.282.300,00 din za pokritje izgube v poslovanju od januarja do oktobra 1978 na TOZD Rudnik premoga Zagorje (po prejšnji organizaciji) s 6,5-⁰/₀ obrestno mero in vračilnim rokom do 28. 2. 1979;

— sprejel je osnove plana za leto 1979 in sprožil postopek za izdelavo vseh planov v DO ZPT, s tem na naj bi le-te izdelali do konca januarja 1979;

— sprejel je načrt delovnih dni za januar, hkrati pa pooblastil direktorja DO ZPT, da glede na potrebe po premogu organizira v januarju delo na proizvodnji premoga tudi ob dela prostih sobotah. Potrdil je predlog, da proizvodnja premoga obratuje 30. decembra 1978 na dopoldanski izmeni;

— odobril je nabavo 80 garnitur hidravličnega podporja v skupni vrednosti 4.860.000 FF pri francoski banki za nabavo tega podporja, za potrebe TOZD Premogovnik Hrastnik, oziroma Ojstro;

— za potrebe TOZD Premogovnik Trbovlje pa je odobril nabavo 25 garnitur samohodnega hidravličnega podporja v vrednosti 750.000 DM pri firmi Klöckner Becorit-Recklinghausen. Hkrati je odobril tudi najetje kredita pri inozemski banki za celotno predračunsko vrednost;

— sprejem je začasno delitev skupnega prihodka za januar, med TOZD proizvodnje premoga;

— odobril je 20-⁰/₀ zvišanje honorarja gasilcem, jamskim reševalcem in članom sanitetne ekipe, kot akontacijo do sprejetja pravilnika o osnovah in merilih delitve sredstev za OD in to od 1. 12. 1978, hkrati s tem pa je preklical svoj sklep o tem, z dne 6. novembra 1978;

— imenoval je dva nova izvršilna odbora na ravni delovne organizacije Zasavski premogovniki in to odbor za družbeni standard ter odbor za

Moški pevski zbor Zarja je zapel rudarjem premogovnika Trbovlje v čakalnici ob koncu preteklega leta. (Foto A. Bregant).

kadrovsko politiko in socialno varnost. Prvi šteje 13, drugi pa 19 članov;

— Petra Schneiderja, dipl. inž., tehniškega vodjo ZPT, je imenoval za predsednika komisije za opravljanje strokovnih izpitov ter testiranje pri REK Zasavje;

— sklenil je, da lahko tisti člani kolektiva, ki deputatnega premoga za leto 1978 do konca decembra niso bili v stanju prevzeti, dvignejo deputatni premog do konca januarja 1979;

— odobril je izplačilo po 500,00 din članom kolektiva za Novo leto 1979, oziroma ustrezni pripadajoči mesečni delež tistim, ki so med letom združili delo.

Delavski svet SOZD REKZ

Peto zasedanje delavskega sveta SOZD REK Zasavje, je bilo 6. decembra 1979. Na zasedanju so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— potrdil je oceno poslovnega rezultata za leto 1978 v DO ZPT in ovrednotene poslovne motnje na račun izpadlega prihodka v višini 85,739.000,00 dinarjev;

— za pravočasno zagotovitev potrebnega kritja izpadlega dohodka je treba zagotoviti s strani ISE še pred zaključnim računom pokritje deleža v vrednosti 60,039.000,00 din s tem, da je treba razliko do skupne vrednosti izpadlega dohodka v višini 25,700.000 din vključiti v skupni poslovni riziko višine doseženega prihodka EGS. Po sestavi zaključnega računa za leto 1978 bo sprožen postopek za dodelitev dotacije za kritje manjkajočih sredstev za sklade in druge črtovanje in namensko uporabo teh sredstev.

sprejete obveznosti, ki se poravnavajo in oblikujejo iz čistega dohodka, če teh obveznosti ne bo možno oblikovati po zaključnem računu. Pooblastil je tri sodelavce iz REKZ in ZPT, da zastopajo v ISE in

EGS interese ter stališča samoupravnih organov REKZ;

— potrdil je osnove za izdelavo proizvodnega in finančnega načrta za leto 1979 ob upoštevanju pripomb in uskladi-
tev za vse TOZD in DS vseh DO v REKZ, z rokom potrditve do 31. januarja 1979;

— potrdil je osnovo za pridobivanje prihodka za energetski del proizvodnje, planirano normativno ceno 228,43 din/Gcal in sklenil, da pristojne službe sprotijo postopek za zagotovitev dotirane razlike med potrebnim prihodkom in realizacijo pri premogu v že omejeni višini;

— potrdil je pravilnik o operativnem izvajanju določil samoupravnega sporazuma o ugotavljanju udeležbe v skupnem prihodku in razporejanju prihodka v prometu z električno energijo, preko prehodnega računa na ravni SOZD REKZ na žiro račun TOZD, udeleženk samoupravnega sporazuma;

— sklenil je, da se vsem delavcem zaposlenim v REKZ izplača na novo leto 1979 nagrada v višini po 500,00 din;

— verificiral je veljavnost pravilnika in poslovnika o delu samoupravne delavske kontrole SOZD REKZ;

— verificiral je veljavnost pravilnika o splošnem ljudske odporu in družbeni samozastiti SOZD REKZ, vključno z dopolnitvami;

— nadalje je sklenil, da se za potrebe SLO, DSZ in CZ za leto 1979 v TOZD združujejo sredstva v višini po 100,00 din na zaposlenega;

— k temu je dodal še dva sklepa, ki se nanašata na načrtovanje in namensko uporabo teh sredstev;

— potrdil je predlog možnih kandidatov za načelnika in dveh pomočnikov narodne zaščite SOZD REKZ in to Rajka Medveška, Mirka Mlakarja, dipl. inž. in Ivana Zupana, dipl. inž., za poveljnika civilne zaščite REKZ pa Petra Schneiderja, dipl. inž.;

— strinjal se je s podaljšanjem možnosti nabave deputatnega premoga za leto 1978, do

31. 1. 1979 s tem, da je treba nakaznice oddati do 31. 12. 1978 ustrezni razdeljevalnici premoga;

— sprejel je ustrezni sklep, glede volitev delegatov za delavski svet SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije;

— sklenil je, da se za leto 1979 revalorizirajo vsa osnovna sredstva po objavljenih letnih indeksih cen;

— odobril je 85.600,00 din sredstev iz sklada skupne porabe namensko za vzdrževalna dela v počitniškem domu na Partizanskem vrhu in Crikvenici, za obnovitev letovalnih prikolic ter počitniške hišice v Pineti;

— potrdil je akcijski program za uresničitev osnov družbenoekonomskih odnosov in samoupravne organiziranosti z nalogo, da strokovne službe odgovorne za izdelavo samoupravnih splošnih aktov, izvedejo nalogo do določenih rokov;

— Janeza Brinarja iz TOZD RŠC, je imenoval kot delegata v šolski svet Tehniške strojne in elektro šole Trbovlje;

— mnenja je bil, da naj bi tiste TOZD in DS, ki imajo v DS REKZ zamenljivega delegata, določile stalnega delegata, tako kot jih že ima večina TOZD in DS.

Izvršilni odbor DO Zasavski premogovniki

Deseta seja izvršilnega odbora DO ZPT, je bila 12. januarja t.l. Na seji pa so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— delavskemu svetu DO ZPT je sklenil predlagati, da naj predloži predlog statuta DO ZPT v sprejem na referendumu. Ostale splošne akte — samoupravni sporazum o osnovah plana za DO ZPT in SOZD REKZ ter samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitve sredstev za OD v REKZ, tekstualni del in metodologija za vrednotenje del in nalog v ZPT in REKZ,

pa je predlagal, da se sprejme na referendumih do konca februarja;

— na znanje je sprejel poročilo, ki je bilo pripravljeno za družbenega pravobranilca samoupravljanja glede sprejemanja samoupravnih splošnih aktov;

— vnovič je obravnaval očno poslovanja v letu 1978. Ob tem je bilo omenjeno, da so sredstva s strani ISE zagotovljena. Zaključni računi bodo izdelani še po stari organizaciji, po predvidevanjih pa bodo TOZD, z izjemo TOZD RŠC, še vedno končale poslovanje v preteklem letu s poslovnimi motnjami, zato bo treba izdelati program ukrepov, za odpravo takšnega stanja. Sklenil je predlagati razdelitev izpada dohodka na TOZD, o čemer naj razpravlja delavski svet ZPT;

— sklenil je, da je treba obvestiti delavce na njihovih zbiorih o vzrokih za odločitev glede obratovanja, in sicer dela prostih sobotah v januarju na proizvodnji in transportu premoga. Vse tri proste sobote bodo namreč rudarji normalno delali na vseh treh tretjinah, da bi lahko proizvedli dodatnih 15.000 ton premoga, da bi lahko s temi dodatnimi količinami pomagali pokrivati najkritičnejše stanje v industriji in gospodinjstvih, oziroma široki porabi v letošnji zimi.

Izvršni odbor ISE

Šesta seja IO samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva, je bila 11. januarja 1979 v Šoštanju. Na seji so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— v skladu s priporočili skupščine ISE je sklenil, kako bo poravnal oziroma razdeljen ostanek sredstev na nizki napetosti po določenem ključu. Dodatno k temu je sprejel še dva sklepa, ki se nanašata na stroške poslovanja v letu 1978 in pa na realizacijo rebalansa vrednotenja elektroenergetske bilance za leto 1978 in problematiko, ki bo ostala še odprta,

o čemer bo zadevo vnovič obravnaval in reševal po zaključnih računih za leto 1978;

— sprejel je sugestijo SOZD EGS, da naj bi skupščina ISE obravnavala in reševala odprte probleme nekritega dohodka, to je sredstev sklada skupne porabe za leto 1978, najkasneje do 31. 3. 1979;

— imenoval je posebno delovno skupino za proučitev možnosti boljšega gospodarjenja z energetskega sredstvi. Do konca januarja 1979 bo posredovala svoj predlog v obravnavo samoupravnim organom ISE;

— sklenil je poučiti možnosti za ustanovitev poslovnega odbora za dohodkovne odnose med proizvajalci in uporabniki električne energije ter določiti njegov delokrog;

— obravnaval je pripombo, da so sredstva javnega obveščanja zadnje čase spremljala prizadevanja premovalnikov in TE za normalno preskrbo odjemalcev električne energije, vendar bi morali v tej informaciji dodati, da so k temu bili vključeni tudi delavci v hidroelektrarnah, prenosu in distribuciji. Vsi se prizadevajo, da poteka preskrba z električno energijo v Sloveniji nemoteno;

— predstavniki premogovnikov so seznanili izvršni odbor ISE o tem, da so plan dobav premoga za široko porabo izpolnili ali celo prekoračili. Hkrati je ugotovil, da bo v letih 1979 in 1980 primanjkovalo približno 500.000 ton premoga za termoelektrarne in toplotarne. Zato je menil, da je treba v okviru republiškega komiteja za energetiko, ISNAP ter ISE razčistiti problematiko v zvezi potrebami in razpoložljivimi količinami energetskega premoga za letos in prihodnje leto.

Delavski svet SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije

Dvajseta seja delavskega sveta SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije, je bila 11. januarja 1979 v Velenju. Na seji

so razpravljali in sklepali o naslednjih zadevah:

— ugotovil je, da samoupravni organi ISE niso upoštevali sklepov delavskega sveta SOZD EGS, z dne 5. 12. 1978, ki se nanaša na kritje nedoseženega skupnega prihodka v I. polletju 1978, nadomestilo pre nizko ovrednotenih zavarovalnih premij, nadomestilo za neovrednoteno posojilo za gospodarsko nezadostno razvite republike in pokrajine in nadomestilo za kritje nedoseženega skupnega prihodka za leto 1978;

— nadalje je sklenil, da je osnova za ugotavljanje udeležbe v skupnem prihodu za leto 1978, znesek ovrednotene elektroenergetske bilance za leto 1978 v znesku 5.898,242.000,00 din. Na temelju korekture planskih vrednosti, pa se je ta znesek nekoliko znižal, kar pa tvori ključ za ugotavljanje in razporeditev skupnega prihodka za leto 1978. Dodatno k temu je sprejel še tri sklepe, ki se nanašajo na skupni prihodek;

— na znanje je sprejel ovrednotenje elektroenergetske bilance za leto 1979 v znesku 6.848,346.000,00 din, kar predstavlja predvideni skupni prihodek ob izpolnitvi elektroenergetske bilance;

— s tem v zvezi je sklenil, da naj ISE nakaže dolžna sredstva na račun skupnega prihodka EGS;

— sklenil je, da je treba s spremembami in dopolnitvami samoupravnega sporazuma o ugotavljanju udeležbe v skupnem prihodu v prometu z električno energijo zajeti vse spremembe tako sporazuma kot normativov, vključno s spremembo normativov investicijskega vzdrževanja v prenosni dejavnosti. To spremembo je treba predložiti delavskemu svetu do konca marca 1979;

— sprejel je in dal v razpravo spremembe normativa energetskega goriva za TO Ljubljana ter plinske agregate TE Brezistanica v predloženem besedilu;

— sprejel je navodila za planiranje in obračun porabe go-

— riv za proizvodnjo električne in toplotne energije kot obvezna;

— sprejel je navodila za razmejitev rednega in investicijskega vzdrževanja v EGS ter jih priporočal vsem organizacijam elektrogospodarstva v uporabo pri svojem poslovanju. Službe naj pri spremljanju normativa uporabljajo ta navodila;

— sprejel je vrsto pripomb k predlogu učnega načrta in učnih programov predmetov višješolskega študija na fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani;

— ustrezeni sklep je sprejel tudi v zvezi s sprejetjem sporazumov za SISEOT;

— sprejel je še dva sklepa o financiranju pripravljanih del oziroma investicijskega programa za RTP Divača in sprejel predlog samoupravnega sporazuma o ugotavljanju in razporejanju prihodkov, skupnega dohodka ter o združevanju skladov v kreditni banki Maribor;

— vrsto sklepov je sprejel v zvezi z nuklearno elektrarno Krško.

Družbena samozaščita — sestavina samoupravljanja

Samozaščitna aktivnost se vedno bolj uveljavlja v somoupravnih in političnih aktivnostih ljudi in občanov. Tako ugotavljajo v zadnjem času v vseh družbenopolitičnih forumih, ko pretresajo naloge, ki smo si jih v naši družbi zastavili v zvezi z uveljavljanjem družbene samozaščite. Ocena kaže, kako potreba po podružabljanju ni plod umetno skonstruirane ideje, marveč odsev tistih zadev, ki jih samoupravni razvoj postavlja z lastno logiko sam po sebi.

Uresničevanje družbene samozaščite je zahteva našega časa in vsakršno obotavljanje bi pomenilo, da se tudi samoupravljanje ne more uveljaviti kot celovit odnos. Če naj namreč delovni ljudje resnično odločajo o pogojih, sredstvih in rezultatih svojega dela, potem tudi zaščita teh pogojev in vseh rezultatov njihovega dela ne more biti zunaj neposrednega delavčevega vpliva.

Vedno govorimo o potrebni varnostni kulturi, zato včasih mislimo, da je uveljavljanje

družbene samozaščite zgolj vprašanje rasti varnostne kulture in splošne zavesti ljudi. Vsakdo naj živi tako, da bo njegovo ravnanje v skladu z interesi širše družbene skupnosti, da bo vedno preudarno in pravočasno pomislil na morebitno škodo, ki bi jo lahko povzročil sebi, sosedu, družbi. Ob visoki zavesti samoupravljalcev bodo tudi njihove družbene odločitve same po sebi takšne, da bodo vnaprej ali sproti preprečevale in odpravljale kakršnokoli možnost negativnih posledic ali zlorab. V tem primeru bomo tudi presegli potrebe po posegu državnih organov. Skratka, varnostna, socialistična in patriotična vzgoja naj zagotovi takšno življenje, ravnanje in odločanje ljudi, da posebno zavarovanje družbenih interesov in življenja, vrednot in dobrin ne bo potrebno, ali bolje: izvajalo se bo samo po sebi, ker bodo ljudje, ki se združujejo v družbeno skupnost, vedno in na vseh ravneh odgovorno postopali.

Skupni pogovori so nujni in koristni

V zadnjih decembrskih dneh sta se na skupni seji sestala komite občinske konference ZKS in predsedstvo OK ZSMS Hrastnik. Razpravljali so o delu mladinske organizacije v Hrastniku, za boljše delo v bodoče pa so sprejeli naslednje sklepe:

— na osnovi nekaterih akcij v preteklosti, ki niso dale pričakovanih rezultatov zaradi neenotnega in neusklajenega delovanja, je bilo sklenjeno, da v bodoče obe družbenopolitični organizaciji vse večje akcije načrtujeta skupno. Pri tem je posebej odločilna vloga komunistov v ZSMS;

— ugotovljeno je bilo, da sprejem v zvezo komunistov iz vrst ZSMS ne poteka dovolj v soglasju obeh DPO. Prav tako tudi ne moremo biti zadovoljni z številom mladih, katere predlaga ZSMS za sprejem v zvezo komunistov.

Da bi na tem področju izboljšali rezultate je potrebno zagotoviti več mentorskega dela starejših članov ZK pri delu ZSMS v občini Hrastnik;

— eden osnovnih problemov, ki v mnogočem zavira uspešnejše delo ZSMS v občini, je tudi pomanjkanje prostorov, kjer bi se mladi lahko zbirali. Glede prostih prostorov za te namene v občini je bilo dogovorjeno, da predsedstvo OK ZSMS poišče nekaj možnih variant, da pa bo komite OK ZKS nudil vso podporo in skušal zagotoviti prostore, ki bi bili nekaj ur dnevno na razpolago mladim.

Seveda pa je potrebno v teh prostorih organizirati kvaliteten in bogat program aktivnosti;

— posebej je bila obravnavana aktivnost članov ZK v vrstah ZSMS in ugotovljeno je, da z dejavnostjo mladih komunistov ne smemo biti zadovolj-

ni, še več, obstaja celo mišljenje, da je politično delo v ZSMS »manj vredno« kot v ZKS. Zaradi tega je bilo sklenjeno, da so mladi komunisti kot člani ZKS dolžni delati tudi v ZSMS; za odklanjanje nalog odgovarjajo v svojih OO ZK. V primeru večjih kršitev lahko OO ZSMS take nedelavne mlade komuniste predlagajo pristojnim OO ZK v obravnavo;

— kljub trenutnemu pomanjkanju lastnih prostorov pa vendarle lahko ugotavljamo, da imajo mladi dovolj možnosti za aktivno delo v vrsti društev in klubov na področju družbenega, kulturnega in telesnokulturnega življenja. Zato je ena osnovnih nalog mladih komunistov in drugih, da usmerjajo delo ZSMS na ta področja;

— še posebej veliko skrb in dela pa je treba posvetiti realizaciji prejšnjega sklepa predvsem v tistih OO ZSMS, kjer so včlanjeni tudi mladi delavci iz drugih republik, ki živijo v samskih domovih ali drugod ter so izven delovnega časa prepuščeni sami sebi. Posebno skrb je treba v teh primerih posvetiti programu in načinu dela, ki mora biti za take OO ZSMS posebej prilagojen;

— ponovno je treba razmisliti o požitvi dela aktiva mladih komunistov, vendar le kot metode dela. Pri tem je treba analizirati vzroke, zakaj ta aktiv ni zaživel ter uskladiti obliko njegovega delovanja s spremembami statuta obeh družbenopolitičnih organizacij. Kadrovsko se zasedba vodstva aktiva uskladi v soglasju obeh DPO;

— z željo, da bi bilo nadaljnje delo obeh družbenopolitičnih organizacij enotnejše, je bil sprejet tudi predlog, da je treba take sestanke komiteja OK ZKS in predsedstva OK ZSMS v prihodnje še večkrat organizirati.

Vključimo se v tekmovanje!

Tekmovanje NAJBOLJŠI MLADI DELAVEC — SAMOUPRAVLJAVEC, NAJBOLJŠA OSNOVNA ORGANIZACIJA ZSMS v ZDRUŽENEM DELU ima namen poživiti delo osnovnih organizacij ZSMS v TOZD, okrepiti kolektivno delo in izboljšati učinkovitost, tako osnovnih organizacij ZSMS kot tudi posameznikov, v prizadevanjih za uresničevanje zakona o združenem delu, stabilnejšega gospodarskega razvoja, povečanja produktivnosti, za vključevanje mladine v investicijsko in racionalizatorsko dejavnost, upoštevajoč aktivnosti v delu samoupravnih organov in v delegatskem sistemu.

Najboljši mladi delavci-samoupravljalci bodo sprejeli posebno priznanje predsedstva konference mladih delavcev pri RK ZSMS, ki je tudi razpisalo to tekmovanje. Predloge bodo posredovale konference mladih delavcev pri OK ZSMS, priznanje pa bo dobila tudi najboljša osnovna organizacija ZSMS iz TOZD vsake regije na osnovi usklajenega predloga MS ZSMS.

Tekmovanje za najboljšega mladega delavca-samoupravljalca mora potekati po sistemu

točkovanja, ki ga izdela vsaka osnovna organizacija ZSMS samo glede na pogoje in način dela (industrija, trgovina, zdravstvo...) v dogovoru s KMD pri OK ZSMS.

Za izbor najboljšega mladega delavca-samoupravljalca pridejo v poštev delavci vseh kvalifikacij praviloma do 27. leta starosti. Obstaja tudi možnost izbora starejšega, če se je izkazal s svojim angažiranjem še posebno pri inovatorski in raziskovalni dejavnosti. Vsak mlad delavec mora biti ocenjen v merilu rezultatov, doseženih na delovnem mestu. V kriterijih ocenjevanja je potrebno upoštevati: količino in kvaliteto opravljenega dela, oceniti odnos delavcev do delovnih pripomočkov, njegov interes za inventivno dejavnost, pri čemer velja upoštevati ne le patentiranih inventivnih predlogov, ampak tudi tiste predloge, ki zaradi objektivnih razlogov niso potrjeni, pa vendar izražajo interes mladih, da prispevajo k izboljšanju tehnologije in dvigu proizvodnje. Prav tako pa je potrebno oceniti tudi njihovo aktivnost v delu samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, izpustiti pa ne

Razgovor z vajenci TOZD RŠC pred pričetkom dela na jamskem odkopnem delovišču v Trbovljah. (Foto A. Bregant)

smemo tudi odnosov, ki jih imajo do svojih sotovarišev.

Izpolnjevanje delovnih obveznosti in ocenjevanje angažiranosti v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah je v pristojnosti komisije, v sestavu katere so predstavniki DPO. Ocenjevanje naj poteka mesečno.

Ocenjevalci morajo na sestankih v TOZD delovne skupine seznaniti o rezultatih točkovanja, le-te pa navzoči tudi potrdijo. Na sestankih je po potrebi podati tudi morebitne predloge in smernice za nadaljnji potek tekmovanja, pa tudi nasvete za odpravo morebitnih slabosti in napak, ki so se pojavile v njenem dosedanjem poteku, bodisi s strani tekmovalcev ali pa ocenjevalcev. Morebitne napake v ocenjevanju je treba odpraviti na tem sestanku.

V tekmovanje »Najboljša osnovna organizacija ZSMS v združenem delu« so vključene samo tiste osnovne organizacije ZSMS, ki imajo izvedeno vsaj eno akcijo iz posameznih interesnih področij.

Ocenjevanje je razdeljeno na 4 obdobja, in sicer ga izvaja za OO ZSMS konferenca mladih delavcev oz. pri njih imenovana komisija vsake tri me-

sece s tem, da z lestvico sproti seznanja OO in pošlje zaključni rezultat tudi republiški KMD. OO ZSMS morajo dokumentacijo o izvedbi posameznih akcij arhivirati (vabila, seznam navzočih, zaključki oziroma stališča s področja družbenoekonomskih odnosov in idejnopolitičnega delovanja, poročila o športnih tekmovanjih in kulturnih prireditvah ipd.). Čeprav je dolžnost OO, da samokritično ocenijo svojo dejavnost in s poročili o tem seznanjajo KMD ter da arhivirajo dokumentacijo o izvedenih akcijah, je dolžnost predsedstva KMD pri OK ZSMS, da pripravi oceno aktivnosti posameznih OO in jo pri končnih rezultatih tudi upošteva. Da bi bil pristop k ocenjevanju kar se da objektivni, je potrebno upoštevati tudi številčni sestav in kadrovske usposobljenosti OO, pri čemer pa je le treba poudariti, da je eden izmed namenov teh akcij tudi oživljanje aktivnosti v posamezni OO in velja ob tem pozdraviti aktiviranja vsake OO, saj moramo vsi težiti k oživitvi ter ohranitvi delovanja čimvečjega števila dobrih osnovnih organizacij.

T. Bezgovšek

solucija in statut, pogovor pa je stekel tudi o kolektivnem vodstvu v ZSM.

— ● —

V sredini januarja so se spet sestali vodje centrov za obveščanje in propagando pri revirskih OK ZSMS in se dogovorili o izdaji skupnega biltena ter organiziranje seminarja za mlade, ki se v OO ZSMS in pri občinskih konferencah ukvarjajo z informiranjem.

— ● —

Ni še dolgo tega, kar smo se lahko sprostili in zabavali na že enajstem plesnem venčku v organizaciji ZSMS Steklarne. V februarju pa nam komisija za kulturo in prireditve pri OK ZSMS Hrastnik med drugim pripravlja prvi letošnji mladinski ples, ki bo v petek, 2. februarja od 17. ure naprej v poslovni stavbi, z mladinskim ansamblom Svit.

T. Bezgovšek

Zagorska mladina je delavna

AKTIVNOST RUDARSKIH VAJENCEV

Osnovna organizacija ZSMS Rudarski šolski center Zagorje, je s pomočjo svojih mentorjev v Domu svobode v Kisovcu organizirala kviz tekmovanje na temo Tito-revolucija-mir, v počastitev 22. decembra — dneva JLA. Medsebojno so se pomerile v poznavanju naše revolucionarne preteklosti in sedajnosti tričlanske ekipe osnovnih organizacij ZSMS Rudarski šolski center, Gostinske šole in Centra strokovnih šol.

Prva številka glasila »Domske Informator« pa je drugi plod delavnosti osnovne organizacije ZSMS Rudarski šolski center v decembru. Glasilo obravnava delavnost osnovne organizacije,

Na kratko o hrastniški mladini

V preteklem obdobju je bilo idejnopolitično usposabljanje vodstev in članstva v hrastniški OK ZSMS precej zapostavljeno. Da popravimo zamujeno, smo januarja začeli s prvimi iz vrst seminarjev za vodstva OO ZSMS. Na prvem takem seminarju se je v soboto, 13. januarja zbralo čez trideset predsednikov in sekretarjev iz hrastniških OO ZSMS. Temi seminarja sta bili: Priprava in vodenje sestankov ter organiziranost in delovanje OO ZSMS. Udeleženci so z vrsto

vprašanj in predlogov prispevali k uspešnosti seminarja, v bodoče pa bo treba večjo pozornost posvetiti večji udeležbi. Tokrat ni bil najboljši.

V okviru Centra marksističnih krožkov pri OK ZSMS Hrastnik, je bil v soboto, 20. januarja pripravljen seminar za vodstva komisij pri OK ZSMS Hrastnik ter za člane marksističnih krožkov pri OO ZSMS. Tema seminarja je bil X. kongres ZSMJ oziroma njegovi najvažnejši dokumenti — re-

z manjšo zamudo, X. kongres ZSMS in mladinske delovne akcije, na katerih so bili mladi iz omenjene osnovne organizacije prisotni, zadnje strani pa so namenili literarnim prispevkom, športu in rubriki za razvedrilo. V bodoče bodo o svojem delu morali pisati z bolj kritičnim peresom in spregovoriti o domski problematiki, kajti le tako bo glasilo opravičilo svoj naslov, ki ga ima kot informativno politično glasilo mladih osnovne organizacije.

25 MLADINSKIH AKTIVISTOV

26. decembra lani so na razširjeni seji predsedstva OK ZSMS Zagorje podelili petindvajsetim mladinskim aktivistom priznanja in lepe knjižne nagrade za aktivno delo v ZSMS.

Podeljena priznanja in nagrade bodo spodbuda vsem mladim Zagorjanom za aktivno angažiranje na področju mladinskega dela v letu 1979, na kar jih obvezuje tako X. kongres ZSMJ, kot ZSMS.

EVIDENTIRANJE BRIGADIRJEV

Postopek evidentiranja za mladinske akcije je center za mladinske delovne akcije pri predsedstvu OK ZSMS Zagorje s 3. januarjem. Mladinke in mladinci, ki so zainteresirani za mladinske delovne akcije v letošnjem letu že lahko izpolnijo prijavnice v vseh osnovnih organizacijah ZSMS ali osebno na OK ZSMS Zagorje, Cesta zmage 33.

Zagorska mladina se bo letos po vsej verjetnosti udeležila zvezne mladinske delovne akcije v socialistični republiki Makedoniji, seveda ni izključno sodelovanje na republiških delovnih akcijah 79.

Na medobčinski ravni revirskih občin se bo letos oblikovala pionirska brigada »Rdeči Revirji«, ki jo bo sestavljalo petnajst pionirjev iz vsake ob-

čine (Hrastnika, Trbovelj in Zagorja), poleg tega pa še en pedagog — učitelj ter brigadir ali brigada, ki je sodelovala na večjih zveznih ali republiških mladinskih delovnih akcijah.

JANUARSKA AKTIVNOST

Do konca januarja so vsa tri predsedstva področnih konferenc (konferenca mladih delavcev, konferenca mladih v krajevni skupnosti in konferenca v vzgoji in izobraževanju), vse komisije ter centra za mladinske delovne akcije, obveščanje in propagando pri predsedstvu CK ZSMS Zagorje, na svojih rednih sejah obravnavale in uskladile akcijske programe dela za naslednje šestmesečno obdobje.

KADROVANJE V VOJAŠKE SOLE

Takoj po zimskih počitnicah bo komisija za kadrovanje v vojaške šole pri svetu za ljudsko obrambo skupščine občine Zagorje, organizirala skupne se-

stanke z učenci osmih razredov vseh treh osnovnih šol (Tone Okrogar, Ivan Skvarča in Izlake) in njihovimi starši, kjer jih bodo seznanili z možnostmi pogoji šolanja v vojaških srednjih šolah za leto 1979.

Udeležencem bodo prikazani filmi o življenju in delu gojencev srednjih vojaških šol, akademij, starešin na službovanju v enotah JLA ter družbenopolitičnem delu, ki ga imajo v kraju službovanja tudi v civilnem življenju.

Po predavanju bodo razgovori, kjer se bodo zainteresirani lahko pogovarjali z dijakom vojaške organizacije Franc Rozman-Stane iz Ljubljane.

Obisk na teh predavanjih in razgovorih bo marsikomu, ki je v dvomih nadaljnega šolanja odkril pravo pot, ki ga ponuja šolanje na vojaških srednjih šolah.

DELOVNO

Center za obveščanje in propagando je v prvi polovici januarja t.l. izdal drugo številko informativno političnega glasila OK ZSMS Zagorje »MLADI PO-

Mladi iz osnovne organizacije ZSMS TOZD Rudarski šolski center Zagorje na delovni akciji »Goričko 78«. (Foto Drago Jamnik)

ROČEVALEC«. Gradivo, ki ga objavljajo je bilo sicer namenjeno za decembrsko številko, vendar jim v delovni natrpanosti pred novoletnimi prazniki to očitno ni uspelo. Kljub temu se je uredništvo potrudilo in pripravilo mladim bogate informacije o njihovi dejavnosti. Seveda bo sodelovanje iz osnovnih organizacij ZSMS pripomoglo še k bogatejši vsebinski zasnovi glasila in vzpostavitvi povratnih informacij.

Za februarско izdajo načrtujejo poleg rednih prispevkov in rubrik še objavo vseh akcijskih programov dela področnih konferenc, komisij in centra. V sklopu svoje delavnosti v februarju center za obveščanje in propagando pripravlja širšo akcijo razširjanja informativno političnega glasila ZSMS — mladine med mladimi v osnovnih organizacijah ZSMS.

Drago Jamnik

IZPOSOJENI TRENUTKI RESNICE

Skrivnost sreče je v tem, da pričakuješ mnogo od sebe, pa malo od drugih.

Rajši srce brez besed kot pa besede brez srca.

Ljudje najbolj sovražijo tisto, čemu najbolj zavidajo.

Kovino se spozna pri ognju, človeka pri vinu.

SESTANEK

Vsi bodo govorili, kašljali, kadili, odpirali okna in usta, kimali z glavo, pojedli sendvič in popili pijačo, govornik bo mislil, da je pameten, vsi bodo mislili, da so pametni.
— kdo pa pravi, da niso?
Govorili bodo eni in isti, eno in isto kot lansko leto, nekdo je zamenjal kravato, nekdo srajco, popravil zobe, nabavil očala, spominjajo se preteklih stvari o prihodnosti govori referat, vse drugo je zapisano v materialu, ki ste ga dobili z vabilom.
Dnevni red je soglasno sprejet, pripomb na zapisnik z lanskoletne seje ni, o prvi točki predsednik, o drugi točki predsednik, o tretji, o vseh točkah...
Tako je, živel predsednik, živel govornik, živeli vsi govorniki, živeli kimači, nergači, komolčarji in ploskači ter nova natararica.
Dnevni red je izčrpan
predsedujoči je izčrpan
zapisnikar je izčrpan
hvala bogu, ŽIVELA NATAKARICA!

Letos bomo proslavljali

Letos bomo proslavljali v Sloveniji vrsto pomembnih jubilejev:

— 60 let ustanovitve komunistične partije Jugoslavije, ZKJ;

— 60 let ustanovitve enotnih sindikatov Jugoslavije;

— 60 let ustanovitve SKOJ;

— 40-letnico izvolitve novega vodstva KPJ v Bohinju.

Organiziranih bo vrsta prireditvev in zborovanj ter slavnostnih sej, k praznovanju posameznih jubilejev pa bodo prireditveni delavci v združenem delu, mladina, družbenopolitične organizacije in druge organizacije ter društva. O posameznih jubilejih bomo še poročali v naslednjih številkah našega glasila.

Štafeta mladosti bo letos 25. marca odšla iz Raven na Koroškem, po vseh republikah in pokrajinah, v počastitev rojstnega dne maršala Tita. Ob tej priliki bo prirejenih veliko število najrazličnejših prireditvev, posebno mladinskih.

Iz naše zgodovine

16. decembra 1939 je v rudnikih TPD v Trbovljah, Hrastniku in Laškem začelo stavkati 6000 rudarjev.

17. decembra 1920 so v premogovnikih Trboveljske premogokopne družbe pričeli stavkati rudarji. Stavka se je za 9640 rudarjev uspešno končala 11. jan. 1921, ko se jim je mezda dvignila za 30 do 50 odstotkov.

(Podatki po Delu z dne 16. 12. 1978)

Referendum o združitvi v Rudis uspel

Dne 20. decembra 1978 je potekal v vseh TOZD, delovnih organizacij Zasavski premogovniki, Rudarsko gradbena dejavnost in Industrijsko montažne delavnice, referendum o sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v RUDIS — poslovno skupnost za izgradnjo investicijskih objektov. Delavci TOZD združenih v DO Termoelektrarna Trbovlje pa so se na referendumu izjavljali o združitvi dne 24. januarja 1979. Zato v tem pregledu rezultatov referenduma ne moremo zajeti.

Rezultat referenduma je bil naslednji:

DO — TOZD	Štev. vpis.	Glasovalo ZA	
	glasoval.	število	%

DO ZASAVSKI PREMOGOVIKI

P. Hrastnik			
P. Ojstro			
RESD Hrastnik, skupaj	786	506	64,4
P. Trbovlje	496	288	58,0
RESD Trbovlje	105	92	87,6
Predelava jamskega lesa	25	19	88,0
Separacija premoga Trbovlje	321	224	69,8
P. Kotredež	339	179	52,8
P. Kisovec	261	171	65,5
Separacija premoga Zagorje	78	66	93,0
RESD Zagorje	126	91	72,3
RŠC Zagorje	71	56	78,9

DO RUDARSKO GRADBENA DEJAVNOST

Rudarsko investicij. gradnje			
ESMD, skupaj	698	511	91,4
Avtoprevoz »Zasavje«	78	68	87,0
GRAMAT	66	62	93,9

DO INDUSTRIJSKO MONTAŽNE DELAVNICE

SIMD	81	64	79,0
EIMD	49	41	84,0
KET	10	9	90,0
SKUPAJ:	3.590	2.447	68,2

Delavci, ki združujejo delo v delovnih skupnostih se tega referenduma niso udeležili, ker so se tega referenduma udeležili le delavci združeni v TOZD.

Rezultati referenduma v TET

Dne 24. januarja 1979 je potekal v temeljnih organizacijah združenega dela DO Termoelektrarna, referendum, na katerem so se člani kolektiva vseh TOZD in DS odločali za, oziroma proti sprejetju:

— samoupravnega sporazuma o združitvi v poslovno skupnost RUDIS;

— samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev osebnih dohodkov v SOZD REK Zasavje.

Rezultati glasovanja o združitvi v poslovno skupnost RUDIS:

TOZD	Štev. vpis.	glasovalo ZA	
	štev.	štev.	%
PE E 1	82	48	59
PE E 2	106	64	60
TG	68	40	59
VN	125	61	49
DS SS	120	73	61
Skupaj	501	286	57

Podatke o rezultatih referenduma o sprejemanju samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje ČD in delitvi sredstev OD v SOZD REKZ, bomo objavili v prihodnji številki za vse TOZD in delovne skupnosti REKZ skupaj.

Kaj je alkoholizem?

Oblike vedenja, ki se nam zdijo motene in naprevilne, večinoma ne nastopajo povsem ločeno in neodvisno od tistih, ki jih imamo za normalne. Po vsem tem pa lahko ugotovimo, da sta ravnanje in vedenje ljudi večkrat nekakšen prehod še

sprejemljivih vedenjskih oblik v ekscs. Tisti, ki pijejo alkoholne pijače, in mednje sodi večina ljudi, pravzaprav ne pomenijo posebnega problema. Drugo vprašanje pa pomenijo alkoholiki, ki uživajo alkoholne pijače čez mero in toliko, da jim začne pitje povzročati resne socialne, zdravstvene in ekonomske težave.

KAJ JE TOREJ ALKOHOLIZEM?

Dobro znano je, pravi dr. Rugelj, da že enkratno uživanje alkoholnih pijač lahko privede do hudih sprememb v obnašanju, torej do časovno omejene psihične motnje. V tem primeru govorimo o akutni pijanosti, o alkoholni intoksikaciji ali kratkomalo o pijanstvu. Menda ni nikogar, ki še ni videl hudo opitega človeka in njegovega vedenja.

Že med akutnim pijanstvom se lahko pojavijo tudi hujše psihične motnje, ki lahko ogrožajo tudi pijanega človeka in njegovo okolico. Ena takih motenj je t.i. PATOLOŠKA PIJANOST. Človek v patološki pijanosti postane nemiren, agresiven, izgubi sposobnost za presojevanje situacije, pogosto zagreši hude zločine, lahko pa nastopijo tudi druge psihične motnje.

Značilna je AMNEZIJA (to je popolna izguba spomina) za vse tisto, kar se je dogajalo z bolnikom med patološko pijanostjo.

Če kdo začne uživati alkoholne pijače redno in čez mero, če pije alkoholne pijače in postane od alkohola odvisen ali izgubi zmožnost kontrole nad količino zaužite alkoholne pijače, oziroma, če izgubi sposobnost za abstinenco, čeprav za en sam dan, tedaj govorimo o alkoholizmu.

Ponavadi se alkoholna bolezen omenja kot kronični alkoholizem, čeprav to ni potrebno, ker ne gre za akutni alkoholizem. KRONIČEN JE VSAK ALKOHOLIZEM. V nadaljnjem poteku alkoholizma pride pri alkoholiku do vedenjskih motenj, družinskih neprilic, do

okvare posameznih organov, splošne okvare zdravja, do ekonomskih in drugih socialnih težav in končno do smrti. Vse te posledice alkoholizma se razvijejo različno hitro, kar je odvisno od mnogih raznovrstnih dejavnikov. Tako npr. človeka, ki je majhen in nasploh telesno šibkejši, če pije na tešče in hitro, alkohol veliko prej zmore kakor koga, ki je velik in telesno močan. Že v petih letih trajnega in čezmernega uživanja alkoholnih pijač pa se lahko razvijejo hude zdravstvene okvare. Seveda se ekonomske, družinske in druge posledice alkoholizma lahko pojavijo tudi veliko prej. Tu se lahko postavi vprašanje, kako se razvije alkoholizem. Razlogi, ki v posameznem primeru privedejo do alkoholizma, so lahko različni. V NAJVEČ PRIMERIH SE ALKOHOLIZEM POJAVLJA NA OSNOVI NAVADE, KER SE POSAMEZNIK ŽE Z MALEGA PRIVAJA NA UŽIVANJE ALKOHOLNIH PIJAČ. Če se temu pridružijo še kakšni družinski problemi in druge življenjske težave, se alkoholizem razvije še mnogo laže. Takšen posameznik bo v alkoholu iskal sprostitev notranjih napetosti, ki jih izzovejo življenjske težave. Poudariti pa je treba, da otroci iz družin alkoholikov pogosto postanejo alkoholiki. Vzgoja v alkoholiziranem okolju neugodno vpliva na razvoj osebnosti.

V naših krajih pride človek do prvih stikov z alkoholom v največ primerih že prav v zgodnjih otroških letih, čeprav se je tega težko spominjati, ko je alkoholik že odrasel človek, najkasneje pa v dobi pubertete. V mnogih naših krajih je navada, da že novorojenčku dajo sesati krpico, namočeno v alkoholno pijačo, da bi se pomiril in nehal jokati. Mlad človek, ki sprva uživa alkoholne pijače z namenom, da bi se istovetil z odraslimi v svoji okolici, se privaja nanje čedalje bolj. Misli namreč, da bo, če pije alkoholne pijače, kakor jih odrasli starejši ljudje v njegovem okolju, s pitjem sa-

mim postal uglednejši, bolj odrasel in spoštovan. Spočetka se okolica po navadi ne meni za to pitje, temveč nasprotno, mladega človeka še spodbuja pri uživanju. Zaskrbljena pa postane okolica zaradi pitja alkoholnih pijač šele tedaj, ko se mlad človek začne obnašati izrazito asocialno. Te faze uživanja alkoholnih pijač še ne moremo imenovati alkoholizem; v tej fazi se navadno govori o PREDALKOHOLNI FAZI, o fazi družbenega alkoholizma, fazi t.i. »normalne«, kontrolirane, zmerne, družbene itd. porabe alkoholnih pijač. Značilno za to fazo je, da TOLERANCA (odpornost) proti alkoholu raste tako, da tak človek prenese čedalje večje količine alkohola (pozneje bomo to videli na shemi). Za takšnega človeka to pomeni nasprotno neko čast, zato se mladi ljudje pogosto hvalijo, da prenesejo večjo količino alkohola, kakor njihovi vrstniki. Seveda so tudi ljudje, ki vse življenje ostanejo pri zmernem uživanju alkoholnih pijač in se pri njih bistveno ne poveča toleranca za alkohol, pa tudi alkoholizem se pri njih ne pojavi.

Končno pride do točke, ko takšna družbena potrošnja alkoholnih pijač preide v bolezen — alkoholizem. Tedaj se pri alkoholikih v večjem številu pojavljajo alkoholne amnezije; to so pojavi, ko se opit človek po streznitvi ne spominja natančno vsega, kar se je dogajalo, dokler je bil pijan. Takšen pojav številnejših amnezij ali palimpsestov, kot jih je imenoval Jellinek, se ob določenih omejitvah lahko šteje za začetek kroničnega alkoholizma. Važno je, da se alkoholne amnezije pojavljajo tedaj pogostejše in to po razmeroma majhnih količinah, ki jih je isti človek nekdanj prenesel brez kakršnihkoli težav.

Odtlej ostane toleranca (odpornost) za alkohol nespremenjena ter se ne poveča, alkoholik pa vrsto let prenaša določeno količino alkoholnih pijač. Ni treba pozabiti, da bo huda pijanost pustila za sabo — tudi

pri najbolj »normalni« osebi — amnezijo.

V TEJ FAZI ALKOHOLNE BOLEZNI se pri alkoholiku pojavljajo različni simptomi alkoholizma, zdravstvene, socialne in ekonomske narave. Alkoholizem povzroča hude osebnostne okvare, ki se kažejo v asocialnem vedenju alkoholika in njegovem propadanju na družbeni lestvici. Ena od pomembnih značilnosti je alkoholikova nagnjenost k LAŽEM.

Motnja alkoholikove osebnosti, ki se kaže v patološkem vedenju, poteka načeloma v dveh fazah. Prvo fazo bi lahko imenovali FAZO UNIČEVANJA DRUŽINE. V tej fazi si alkoholik še prizadeva, da navzven, v družbi in na delu varuje svoj ugled in da prikriva svojo odvisnost od pijače. Toda doma tega ne zmore več, pa pride do konfliktov v družini, do obubožanja in slednjič do razpada. Za drugo fazo ali FAZO DRUŽBENEGA PROPADANJA je značilna izguba družbenega ugleda, izguba delovnega mesta in splošno socialno propadanje. V obdobju alkoholizma lahko razlikujemo nekaj vrst alkoholikov. Te vrste alkoholikov se med seboj razlikujejo po nekaterih osnovnih značilnostih, od katerih je najpomembnejši ODNOS do alkoholne pijače. Odvisnost od alkoholne pijače je narkomanske narave. Če namreč alkoholik preneha uživati alkoholne pijače, se pojavljajo SIMPTOMI ABSTINENCE. Ti simptomi se kažejo lahko različno: kot tremor (drhtenje) prstov na rokah, jutranje bruhanje, slabosti, napetost, nemir, glavobol, bolečine v želodcu, bolečine v drugih delih telesa itd.

Često se govori o PSIHIČNI IN FIZIČNI ODVISNOSTI OD ALKOHOLA. Psihična odvisnost se kaže v potrebi, da si alkoholik s pitjem pomaga pri reševanju tudi najenostavnejših vsakdanjih življenjskih nalog.

Alkoholik brez alkohola ni zadovoljen, ne more misliti, ne more delati, kratko malo se sleherne akcije loti ob pijači.

Fizična odvisnost od alkohola je posledica čezmernega dolgotrajnega pitja, značilne zanj pa so take spremembe v kemičnih procesih telesa, da ne morejo potekati brez prisotnosti alkohola. Po navadi sta pri vsakem alkoholiku hkrati prisotni ena in druga oblika odvisnosti od alkohola in je v posameznem primeru težko ugotoviti, ali gre za eno ali za drugo. ALKOHOLIK POSTANE SUŽENJ ALKOHOLA, pije, ker zaradi svoje bolezni mora piti, še več, dostikrat mu alkoholna pijača niti ne prija, a je od nje postal odvisen.

Odvisnost alkoholika od alkoholne pijače se pojavi kot t.i. IZGUBA KONTROLE. Če takšen alkoholik popije tudi en sam kozarec alkoholne pijače, izgubi kontrolo nad količino alkoholne pijače in pije še naprej — vse do hude pijanosti. Takšna pijanost lahko traja tudi nekaj dni. Ko se strezni, se alkoholik, ki je izgubil kontrolo nad seboj, lahko krajši ali daljši čas vzdrži pijače, toda brž ko znova popije tudi najmanjšo količino alkoholne pijače, se znova pojavi fenomen izgube kontrole in se znova opije do nezvesti.

Nadaljnja značilnost odvisnosti od alkoholne pijače se kaže s FENOMENOM NESPOSOBNOSTI ZA ABSTINENCO. Takšni bolniki postanejo tako zelo odvisni od alkohola, da morajo piti sleherni dan, če pa tudi za en sam dan prekinajo s pijačo, se pojavijo težki abstinenčni simptomi: tremor, razdražljivost, zmedenost, jutranje bruhanje, nemir, bolečine po raznih delih telesa, toda v takem stanju lahko pride tudi do hudih psihičnih motenj.

Ena oblika odvisnosti (izguba zmožnosti kontrole) utegne preiti v drugo obliko (nesposobnost za abstinenco). V prvem primeru imamo verjetno opravka s psihično (duševno) odvisnostjo, v drugem primeru pa bolj s fizično (telesno) odvisnostjo (ki je kajpada kombinirana s psihično).

Po različnih znamenjih bolezni (simptomih), ki se pojavljajo pri alkoholiku, lahko razlikujemo nekaj značilnih skupin. V teku alkoholne bolezni pride do okvare možgan in drugih organov ter psihičnih motenj, ki se pojavljajo v obliki posameznih bolezni, kot npr. DELIRIUM TREMENS, PSIHOZA KORSKOV itd.

Podoba Trbovelj se z dneva v dan spreminja. To je značilno posebno za Trg revolucije. Za letošnje je v načrtu, da bodo uredili Trg revolucije potem, ko bosta dograjena dva nova trgovska paviljona. Že dalj časa čutimo, da bi bilo treba Trg revolucije dokončno urediti. (Foto A. Bregant)

Namesto diagnostike (spoznavanja) alkoholne bolezni priporočajo nekateri avtorji, naj se podrobno opišejo posamezne faze alkoholne bolezni oziroma posamezni **alkoholni sindrom** (skupek znamenj) ne glede na to, ali gre za posebno bolezen ali ne. Tako je Jellinek opisal posamezne faze alkoholizma. Nekateri danes sploh dvomijo o psihični in fizični odvisnosti, pa tolmačijo odnos alkoholika do alkoholne pijače

s povsem drugačnimi mehanizmi.

S tem bi bilo na kratko povedano kaj je to alkoholizem z namenom, da bi lahko v nadaljnjih izvajanjih bilo moč opredeljevati se za ali proti trditvi ali gre pri neopravičenem izostajanju od dela za alkoholizem, izostajanje pa kot posledico tega, ali pa gre za kaj drugega.

Martin Kralj

Uresničevanje koncepta množičnosti

SITKS je na osnovi družbenega plana razvoja telesne kulture v občini Trbovlje v obdobju 1976—80, za katerega so delavci in delovni ljudje sklenili samoupravni sporazum, prevzela med drugim tudi nalogo, izboljšati kulturo aktivne uporabe prostega časa, ki je zajeta v programu množičnosti.

IZVAJALEC — SMUČARSKO DRUŠTVO TRBOVLJE

Ker smo v času zimskega športa, vam tokrat predstavljamo uresničevanje tega koncepta v okviru Smučarskega društva Trbovlje, ki že vrsto let povezuje ljubitelje belega športa. V zadnjem času se vse bolj uveljavlja ne samo na tekmovalnem področju, pač pa tudi kot organizator množične rekreativne aktivnosti. Doseženi rezultati temelje predvsem na aktivnosti številnih članov smučarskega društva, ki ima 12 aktivnih vaditeljev in prav toliko sodnikov amaterjev.

Pomemben mejnik za množično izvajanje tovrstne športne aktivnosti je zgraditev žičnice Vrhe, katero upravlja gospodarski odbor smučarskega društva.

Za žičnico je bilo poleg pripevkov OZD vloženo veliko

prostovoljnega dela članov društva. Žičnica je vredna 3.606.864 din, od tega bo približno 900.000 din anuitet za kredite odplačala SITKS do konca srednjeročnega obdobja, smučarsko društvo pa je v letu 1978 oskrbelo še teptalni stroj, tako, da je žičnica dobila dovoljenje za obratovanje.

SATKS je v letu 1978 dotirala smučarsko društvo s sredstvi v višini 192.000 din, in sicer: za kadre 21.000, za objekte 21.000 din, za tekmovalne selekcije 150.000 din, poleg tega pa še za vzdrževanje žičnice 100.000 din, skupno torej 292.000 din.

Programi društva:

- alpska šola;
- tekmovalni programi;
- rekreativni programi.

Z alpsko šolo, ki vključuje od 60 do 80 otrok v starosti od 4 do 5 let ima društvo že štiri letne izkušnje, rezultati pa so odražajo zlasti v kvalitetnih dosežkih pionirjev. V alpski šoli starši sodelujejo z otroki in jo tudi sofinancirajo skoraj v celoti po enotni ceni.

Skupino cicibanov v starosti od 7 do 8 let sestavlja 25 do 30 članov in tudi že tekmujejo, še aktivnejši so pionirji saj je med njimi celo kandidat za B reprezentanco Slovenije.

Društvo se povezuje tudi z osnovno šolo in daje vaditelja za enotedensko šolo v naravi, ki jo osnovna šola organizira v zimskem času na Mrzlici za vse 5. razrede, letos je vključenih 236 otrok.

Osnovna šola bo poleg tega imela letos organizirane počitnice saj je dogovor, da bo šola oskrbela prevoz na Vrhe, društvo pa vaditelje. Povezovanje s šolo ima še mnoge možnosti v okviru celodnevne osnovne šole.

V času od 22. 1. 1979 do 9. 2. 1979 Smučarsko društvo Trbovlje organizira rekreativno smučanje pod strokovnim vodstvom vaditeljev, v Lontovžu pod Kumom, ki bo trajalo pet dni, cena je 1.100 din. V te tečaje bodo lahko vključeni po skupinah osnovnošolska in srednješolska mladina ter odrasli; načrtujejo okrog 60 tečajnikov.

Žičnica Vrhe letos ne privablja samo posameznikov, ampak bo botrovala številnim sindikalnim tekmovanjem, ki jih je in še bo organiziralo društvo, in sicer:

14. 1. 1979 — tekmovanje v veleslalomu za STT in Cementarno;

20. 1. 1979 — veleslalom za SGP Hrastnik;

21. 1. 1979 — občinsko tekmovanje v veleslalomu za občane Trbovelj;

10. 2. 1979 — veleslalom za Iskro IEZE.

Lontovž pa bo 27. 1. 1979 sprejel tekmovalce TOZD Operativa Zasavje.

Zaključek:

Tokrat lahko presojate svojo odločitev za novo nalogo SITKS v letu 1979 glede odplačila anuitet za žičnico Vrhe, aktivnost Smučarskega društva Trbovlje, ki ga vodi Leopold Stoklas iz Strojne tovarne in svojo aktivnost v okviru tega športa.

Delo SITKS boste odslej lahko spremljali tudi v glasilu Informacije SITKS, ki ga bodo dobivale delegacije.

Martina Đokić

Iskraši — knapovski otroci

Pred koncem preteklega leta, v soboto, 23. decembra, je kolektiv tovarne polprevodnikov ISKRA v Trbovljah, slavil svoj 15-letni jubilej. Ta svoj jubilej, ki je za ta kolektiv zelo pomemben, so proslavili v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah. Poleg članov kolektiva, so se proslave udeležili tudi številni gostje iz SOZD Iskra ter DO Industrija elementov za elektroniko, v kateri so delavci TOZD Polprevodniki v Trbovljah združili delo in sredstva.

Za uvod je zaigrala domača Delavska godba, nato pa je Stana Sterniša, predsednica OO sindikata pozdravila goste in sodelavce.

Po krajšem kulturnem programu je namestnik predsednika delavskega sveta TOZD Pavle Hacin, orisal dosedanja razvoj tovarne in njen nadaljnji razvoj.

Govornik je v svojem govoru dejal, da je polprevodniška industrija, tako v Jugoslaviji, kot tudi drugod po svetu zelo mlada industrija. In prav zavoljo tega je zgodovina tovarne polprevodnikov v Trbovljah, burnejša v vseh pogledih.

Z delom so pričeli, kakor se domala večina starejših občanov še spominja, v l. 1963, česar so v ISKRI Kranj že l.

1962 pričeli govoriti o name-ravani gradnji tovarne polprevodniških elementov, po prizadevanju takratnega občinskega vodstva in drugih zagnanih občanov, ki je temeljilo na takrat številnih ženskih delovnih močeh, ki niso bile zaposlene. Kmalu po sprejeti odločitvi v ZP ISKRA Kranj, so izdelalali investicijski program, ki je po vseh plateh utemeljeval in potrjeval gradnjo nove tovarne polprevodnikov v Trbovljah. Lopato za zgraditev nove tovarne so zasadili ob občinskem prazniku, 1. juniju 1963, v Gabrskem. Tem slavu so prisostvovali tudi številni družbenopolitični delavci. Gradnjo so spremljale številne ovire, med drugim tudi ponesrečen nakup zastarele linije za proizvodnjo germanijevih diod, pri italijanski firmi SGS.

Tudi po otvoritvi tovarne in začetku normalnega dela so kolektiv tovarne spremljale težave nadaljnjih 12 let. Nekaka prelomnica je nastala septembra 1975, ko so delavci terjali pomoč vseh faktorjev in do končno odločitev o tem, da na podlagi dejstev odločijo, če je tovarno ukiniti ali pa ji pokazati pot in način poživitve njenega dela. Po izdelani in osvojeni oceni stanja in akcijskega programa, so začeli s trdim delom. To pa se kaže tudi v doseženem uspehu.

V tovarni je sedaj zaposlenih 535 delavcev; v letu 1978 so imeli celotnega prihodka 15,5 milijard S din. Od tega je bilo izvoženih za 2,5 milijona dolarjev. Proizvedli so 60 milijonov kosov diod, raznih moči, ter drugih izdelkov. Sicer pa izvažajo v številne države na vzhodu in zahodu. Kolektiv pa je preteklo leto dosegel tudi sicer zelo dober finančni uspeh. Iz prejšnjega izgubaša, je v zadnjih dveh letih postal kolektiv, ki ustvarja tudi ostanek sredstev, ki ga namenjajo za družbeni standard, odplačilo anuitet za najete kredite in svoj nadaljnji razvoj.

Na proslavi so počastili posebej 41 članov in članic kolektiva, ki žive in delajo s tovarno vseh 15 let, od njenih prvih početkov, ko so se z avtobusom dnevno vozili na priučevanje v Kranj oz. Ljubljano, pa do današnjih dni. Vsi ti so dobili posebna priznanja. Na proslavi so nedvoumno izrazili svoje zaupanje v prihodnost svoje tovarne. Vedo kaj hočejo in to žele tudi doseči.

Vsem, ki so živeli s tovarno v slabih in dobrih časih, to pa so v glavnem sinovi in hčere knapov iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja, naše tople čestitke ob jubileju, za najboljšimi željami za njihovo prihodnost.

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

PLAN PROIZVODNJE PREMOGA V JUGOSLAVIJI — 47 MILIJONOV TON

Dne 16. januarja so predstavniki jugoslovanskih premogovnikov imeli sestanek v zvezni gospodarski zbornici v Beogradu. Razpravljali so med drugim

tudi o možnostih proizvodnje premoga v jugoslovanskih premogovnikih v letu 1979. Po njihovih podatkih naj bi znašala letošnja načrtovana proizvodnja premoga vseh treh vrst skupno 47 milijonov ton, kar je okoli 15 % več kot v letu 1978,

vendar pa še vedno manj, kot predvideva srednjeročni načrt proizvodnje premoga. Ta namreč predvideva, da naj bi v letošnjem letu znašala proizvodnja 50 milijonov ton.

V zvezni gospodarski zbornici so ugotovili, da bi za letos

načrtovana proizvodnja morala zadoščati vsem kupcem oziroma porabnikom. Pogoji pa seveda je, da bodo sklenjene kupoprodajne pogodbe pravočasno in predysem dolgoročne, tako da bi na temelju teh pogodb lahko naročniki oziroma kupci prevzemali premog tudi med letom. Le tako bi se izognili eventualni krizi v naslednji zimi. Sedaj, to je v zimskih mesecih, ga nakopljejo v jugoslovanskih premogovnikih dnevno od 115.000 do 130.000 ton, vendar očitno to ni dovolj, ker so se potrebe naenkrat pokazale v najbolj žgoči obliki doma in v vsej državi in ne le v Mariboru, ker je brez dvoma bilo v tem pogledu zelo težko.

ODSLEJ DRAŽJA ELEKTRIKA — PRIZNANJE PREMOGOVNIKOM

Republiški izvršni svet je 11. januarja 1979 sprejel na predlog skupščine interesne skupnosti Elektrogospodarstva, predhodno pa na temelju predloga delavskega sveta SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije, nove cene električne energije. Na temelju tega odloka o določitvi najvišjih cen za električno energijo v SR Sloveniji, se je električna energija z dnevom objave tega odloka v Uradnem listu SRS, to je od 15. januarja 1979, povečala za 19,4 %. Tako znaša sedaj pri gospodinjstvem odjemu cena:

- za obračunsko moč mesečno 5,95 din/kW
- poraba energije pa pri enotarifnem merjenju 0,77 din/kWh,
- pri dvotarifnem merjenju pa 0,43 (MT) in 0,86 din/kWh (VT).

Za krmiljeni odjem v gospodinjstvu pa znaša obračunska moč mesečno 5,95 din/kW, energija pa 0,29 (MT) in 0,86 din/kWh (VT). Nove cene pa so določene tudi za druge odjeme.

S povišanjem cen električne energije pa bo pokritih samo 85 % poslovnih stroškov elek-

trogospodarstva, pri čemer pa predstavlja polovico vseh izdatkov gorivo, amortizacija in obresti za tuje in komercialne kredite, zraven pa je treba prišteti tudi osebne dohodke in nakup elektrike v SR BiH. Za pokritje razlike bo torej treba zato še vedno poseči po prispevkih, ki jih plačujejo gospodinjstva. V tem pa so všteti tudi stroški premoga. Cena kWh iz slovenskih termoelektrarn znaša 89 par, v TE Tuzla, ki se oskrbuje s premogom iz dnevnega kopa pa stane na pragu le 60 par.

Za razširjeno reprodukcijo bo letos elektrogospodarstvo zbralo 5,1 milijard din, vendar pa bodo obveznosti večje za 503 milijone dinarjev, kar pa bo treba preskrbeti iz bančnih sredstev. V razpravi, ki je potekala na seji izvršnega sveta Slovenije v zvezi s povišanjem cen energije, pa so ugotavljali, da to ne rešuje problematike enostavne reprodukcije v elektrogospodarstvu in da je to treba še nadalje kriti s prispevkom iz nizke napetosti. Naj poudarimo in podčrtamo to, da je izvršni svet SR Slovenije dal na tej seji posebno priznanje delovnim kolektivom premogovnikov za pripravljenost pri zagotavljanju potrebnih količin premoga za delovanje energetskega sistema v Sloveniji, zavzeli pa so se hkrati tudi za nadaljnje napore pri zagotavljanju potrebnih zalog premoga. Tak pristop zagotavlja naši republiki normalno poslovanje celotnega elektrogospodarstva in ostalih porabnikov.

BOSANSKO-HERCEGOVSKI RUDARJI OBLJUBLJAJO DOVOLJ PREMOGA ZA TERMoeLEKTRARNE

Bosansko-hercegovski rudarji so pripravljeni, da vložijo največje možne napore za zagotovitev zadostnih količin premoga za potrebe termoelektrarn. Te količine pa bo možno dobavljati termoelektrarnam v Tuzli in Kaknju, pa tudi dru-

god le v primeru, če bo zagotovljen prevoz po železnici. Nekateri premogovniki v BiH so morali januarja, pa še v decembru preteklega leta, zmanjševati proizvodnjo premoga, kljub izredno velikim potrebam, zaradi pomanjkanja železniških vagonov. Sicer pa premogovniki v BiH obratujejo ob premogu tako s strani TE, kakor tudi ostalih porabnikov (sladkorne tovarne, in druge), ki že od nekdaj uporabljajo premog kot svoje osnovno energetsko gorivo. Združenje za energetiko pri Gospodarski zbornici BiH je v zadnjih mesecih večkrat razpravljalo o aktualnih vprašanjih, ki se nanašajo na energetske bilanco v prvih treh mesecih 1979. Tu je bilo govora predvsem o zagotovitvi zadostnih količin premoga v termoelektrarnah, ker so deponijski prostori tudi v teh v glavnem prazni. Zanesljivo pa trde, da vseh kupcev premoga v tem obdobju ne bodo mogli oskrbeti s potrebnimi količinami. Sedanje zahteve so npr. za okoli 40 % večje napram zmogljivostim. To stanje pa se na tržišču pojavlja sedaj, v zimskem času, medtem ko so bosansko-hercegovski premogovniki v preteklem letu morali zmanjšati proizvodnjo za okoli 80.000 ton premoga od načrtovanih 13 milijonov ton. Svojega načrta niso izpolnili v premogovnikih z jamskim kopom v Kaknju in Brezi, v katerih se pojavlja čedalje pogostejše pomanjkanje strokovnih kadrov. Rudnik Kakanj je še pred kratkim imel 50 inženirjev, sedaj pa jih ima le še 10. Za proizvodnjo premoga v premogovnikih z jamskim kopom bo treba zagotoviti ustrezno opremo, predvsem iz uvoza. Ta proces pa dolgo traja. Prav tako še ni bilo razčiščeno vprašanje dohodkovnih odnosov med premogovniki in termoelektrarnami. Kljub vsemu pa obetajo, da bodo svoje obveznosti do termoelektrarn v celoti izpolnili, s pogojem, da bodo na razpolago železniški vagoni.

NA HRVATSKEM SPREMEMBA PROGRAMA GRADNJE ELEKTRARN

V SR Hrvatski so pred kratkim izdelali osnove za izdelavo in sprejetje 15-letnega načrta razvoja elektrogospodarstva v republiki. To je prvi dolgoročni program v tej panogi industrije in je odločilnega pomena za razvoj Hrvatske. Z analizo so ugotovili, velik porast porabe električne energije. Ta bi se povečala od sedanjih 11 milijard na 33,6 milijard kWh letno v letu 1995, oziroma na 45,4 milijard kWh v letu 2000. Da bi lahko zadovoljili tako porabo pri razmeroma skromnih primarnih virih energije, predlagajo orientacijo na največje možno izkoriščanje vseh hidroenergetskih zmogljivosti in premoga na Hrvatskem. To pomeni, da bi morali zgraditi v naslednjem obdobju od 37 do 39 hidroelektrarn, izkoriščanje vseh razpoložljivih virov pa bi lahko zadovoljilo le okrog 25 % potreb. Zato je pomembno sodelovanje z ostalimi republikami in pokrajinama v skupni izgradnji elektroenergetskih objektov. Govore o zgraditvi zmogljivosti do okoli 2000 MW na površinskih kopih premoga na Kosovem na principu skupnega vlaganja. Poleg tega obstaja trajna usmeritev na zgraditev jedrskih elektrarn, medtem ko so gradnjo elektrarn na nafto in plin postavili v »out«.

REMBAS IN ZASTAVA SKUPAJ

Skupni interesi Crvene zastave v Kragujevcu in premogovnika Rembas v Despotovcu, so privedli do razgovorov o integraciji teh dveh kolektivov. V dveh mesecih so pripravili elaborat o skupnem sodelovanju, ki dokazuje uspešno poslovno sodelovanje. Crvena zastava je porabila v preteklem letu 165.000 ton premoga, od tega 1/4 iz Rembasa, ostale količine pa iz ostalih premogovnikov, ki so precej bolj oddaljeni. V letu 1981 pa bo Crvena zastava ra-

bila že 270.000 ton, v letu 1985 pa celo 400.000 ton premoga. Rembas je preteklo leto proizvedel skupno 350.000 ton premoga, vendar je zaradi znanih težav z jamskim kopom malo izgledov, da bo sam prebredel krizo in povečal proizvodnjo. V razgovorih o integraciji je Crvena zastava pokazala pripravljenost, da pokrije izgubo premogovnika v višini 6 milijonov din ter da garantira pokritje prekoračenih investicij za okoli 11 milijonov dinarjev. Nadaljnjo pomoč pa bodo nudili pri izgradnji in razvoju kovinskopredelovalnega obrata v Resavici, ki sedaj deluje kot rudniška delavnica. Rembas pa bi po drugi strani zagotovil vse potrebne količine premoga za Crveno zastavo.

INDIJA POSPEŠUJE IZKOP PREMOGA

Indija namerava v prihodnjih 5 letih razširiti pridobivanje premoga in bo v ta namen porabila več kot 1 mlrd. Zelo verjetno je, da bo dala Veliki Britaniji naročilo za dobavo 100 milij. vredne opreme za premogovnike. Indijska proizvodnja premoga naj bi v letošnjem letu dosegla 106 milij. ton, v letu 1982/83 pa naj bi se povzpela na 153 milij. ton.

ENERGETSKA BILANCA FRANCIJE

Francosko ministrstvo za industrijo je objavilo energetska bilanco za leto 1978, iz katere je razvidno, da se je energetska potrošnja lani dvignila za 2 % od 178,4 milij. ton NE (naftnih enot) v letu 1977 na 182 milij. ton NE. Za letošnje leto je predviden 3,8 % porast na 189 milij. ton NE, kar je predvsem posledica začetka delovanja obrata za proizvodnjo obogatene urana Eurodif (1 milij. ton NE). V letu 1979 bodo morali kriti 74 % energetskih potreb

iz uvoza, enako kot v letu 1977, medtem ko je bil lani ta odstotek zaradi visoke storilnosti hidroelektrarn nižji.

RUDARJI BIH ČUTIJO POSLEDICE

Rudarji rudnika Kreka so se v zadnjih mesecih izredno prizadevali za povečanje proizvodnje premoga. Tako so normalno obratovali 25. novembra na njihov državni praznik BiH, nadalje na dan republike, obratovali so normalno vse sobote in nedelje, normalno pa so delali tudi 21. decembra 1978, ko so praznovali svoj dan rudarjev. Normalno so obratovali tudi vse novoletne praznike. Tako pa ni bilo le v Kreki, pač pa tudi v Kakanju, Kolubari, Velenju, na Kosovem, deloma tudi v Zasavskih premogovnikih, pa tudi v drugih premogovnikih. Termoelektrarnam je bil namreč premog neobhodno potreben, zato so rudarji normalno obratovali v dneh, ko so drugi delovni ljudje praznovali. Vendar vedno ni tako. V mesecih, ko je bilo dovolj vode na razpolago, so obratovale TE za okoli 20 % manj, kot je predvideval načrt, nekatere so celo stale. Medtem pa so bile depozije premoga prepolne, zato je bila lanskeletna proizvodnja premoga manjša za okoli 4 milijone ton, kakor pa so dopuščale zmogljivosti premogovnikov.

ELEKTROENERGETSKA BILANCA ZA LETO 1979

Združeno elektrogospodarsko podjetje, Beograd, je pred nedavnim sprejelo elektroenergetsko bilanco za leto 1979. Osnovne značilnosti te bilance so, da je tako poraba, kakor tudi proizvodnja nekako usklajena. Potrebe bodo znašale v letošnjem letu 21,63, možnosti proizvodnje električne energije pa 21,32 milijard kWh. Da bi TE

normalno obratovale, bodo potrebovali 20,3 milijona ton premoga. Preko letošnjega leta bodo pričele obratovati štiri termoin ena hidroelektrarna, s skupno močjo 662 MW. Delavski svet združenega elektrogospodarstva Beograd, je po daljših pripravah in usklajevanju ta akt sprejel za letošnje leto s tem, da bo treba ta predvidevanja, zajeta v bilanci, uresničiti. Osnovna značilost bilance je, da bo porasla neto poraba energije za 8,6 % napram letu 1978, proizvodnja pa vključno z nabavljeno energijo 13,1 %. Vse TE vključene v ZEP bodo po bilanci proizvedle skupno 9.220 kWh, »Kosovo« pa 3.026 kWh, tako da bi iz premoga pridobili 12.246 milijard kWh električne energije. Za to veliko proizvodnjo v TE bo REIK Kolubara zagotovil iz svojih odkopnih polj 13,14 milijonov ton premoga, IEK Kostolac 1,78 in REMHK Kosovo 4,84 milijonov ton premoga. Na ta način bodo v letošnjem letu TE Nikola Tesla ostale največji proizvajalec energije v Srbiji oziroma v državi. HE Djerdap bo namreč v letošnjem letu s svojimi predvidenimi 5,5 milijard kWh za elektrarnami v Obrenovcu. Da bi zagotovili visoko proizvodnjo tako premoga kot električne energije, so organi ZEP osvojili tudi vrsto ukrepov, katerih izvedba naj bi zagotovila tudi izvedbo načrtov.

FORMIN PRIČEL OBRATOVATI — SKLENJENA JE VERIGA HE NA DRAVI

25. novembra 1978 je bila v Forminu uradna svečanost ob otvoritvi nove slovenske kanalske hidroelektrarne. Odslej bo dajala slovenskemu gospodarstvu letno povprečno 580 milijonov kWh električne energije. Z izgradnjo HE Formin je praktično sklenjena veriga HE na slovenskem delu reke Drave. To verigo sestavljajo: HE Dravograd, HE Vuzenica, HE Vuhred, HE Ožbalt, HE Fala, HE Mariborski otok, HE Zlatoličje

in končno zadnja HE Formin. Vse te hidroelektrarne imajo instalirano moč 531 MW in bodo dajale letno skupaj 2,5 milijard kWh, kar predstavlja 31 % vseh potreb. Vodna energija je cenena energija in za Dravo je posebno pomembno to, da je običajno vode dovolj v poletnem času, ko jo drugeje primanjkuje. S pripravljalnimi deli za zgraditev HE Formin so pričeli v aprilu 1975. Dokončali pa so z uradno otvoritvijo 25. novembra 1978. Nova HE ima 2 agregata skupne moči 112 MW, pri padcu 29 m in instaliranem pretoku 450 m³/sekundo. HE Formin leži na področju spodnjega Ptujkega polja, akumulacijski bazen pa sega do Ptuja. Od jezusa poteka preko ravninskega sveta dovodni kanal do strojnice pri Forminu, od koder teče voda po odvodnem kanalu do izliva Pesnice v Dravo pri Ormožu. Gradbeni dela je opravil Gradis Ljubljana, pri gradnji pa so sodelovali tudi tovarna Litostroj (dve turbini), Rade Končar (generatorji), in Metalna (hidromehanska oprema in žerjavi), Iskra (zaščita, signalizacija in avtomatizacija), ter druge OZD.

SVETOVNI RUDARSKI KONGRES — USTANOVNA SKUPŠČINA

Zveza inženirjev in tehnikov rudarske, geološke in metalurške stroke Jugoslavije je pripravila statut Jugoslovanskega komiteja svetovnega rudarskega kongresa. Ustanovni kongres Jugoslovanskega komiteja bo 20. februarja 1979 v Sibeniku. Ustanovna skupščina bo oblikovana na temelju delegatskega principa in jo bodo sestavljali po 4 delegati vsake republiške zveze, po 4 delegati pokrajinske zveze, po 4 delegati vsakega strokovnega komiteja in 2 delegata strokovnega osebja. Na skupščini bodo izvolili predsedstvo, izvršilni odbor, poročilo o pripravah na osnivanje Jugoslovanskega komiteja, govora bo tudi o nalogah komiteja

in v pripravah na XI. svetovni rudarski kongres, ki bo leta 1982 v Jugoslaviji in drugo.

PREMOG V SVETOVNI ENERGETSKI PRESKRBI

Po oceni IEA (Internacionalne agencije za energetiko) bo zaradi predvidenih težav v energetski preskrbi (ozko grlo v naftni preskrbi in težave pri gradnji jedrskih elektrarn), pridobil premog v sredini 80 let na pomembnosti. Svetovne rezerve premoga dosega po oceni IEA 637 mlrd. ton od česar odpade 493 mlrd. ton na črni premog in 144 mlrd. ton na rjav premog. 40 % teh rezerv se nahaja v Aziji (vključno SZ), 30 % v Severni Ameriki in 20 % v Evropi. Delež ZDA znaša 27,8 %, slede LR Kitajska s 15,5 %, SZ s 17,3 %, Velika Britanija s 7,1 %, Indija s 5,2 %, ZRN s 5,5 % ter Avstralija in Južna Afrika po 4,2 %.

RAZVOJ ATOMSKE ENERGIJE V SZ

SZ pospešeno izgraja atomске centrale v evropskem delu države in to zato, ker bi prevelika koncentracija na premog preveč obremenila transportne poti iz Sibiriije. V evropskem delu SZ so možnosti za koriščenje vodne sile v glavnem izrabljene, tako da spadajo jedrske centrale danes k najvažnejšim komponentam energetskega planiranja. Že v 80 letih bodo v tem delu SZ razpolagali pribl. s 15 atomskimi centralami, po letu 1985 bo njihova storilnost preseгла 20.000 MW. V petih letih bodo zgradili nove kapacitete s storilnostjo 14.000 MW. Obenem se je tudi proizvodnja reaktorjev prilagodila temu razvoju in tako nastaja v Volgodonsku velik kompleks, v katerem bodo gradili reaktorje tako rekoč na tekočem traku. Le ta bo oskrboval vse države SEV, izvažal pa bo tudi v zahodne države.

Dne 30. decembra 1978 so hrastniški kulturniki skupno s pionirji čestitali rudarjem ob vstopu v novo leto. Novoletno čestitko pa jim je posredoval v imenu delovne organizacije tudi njen tehniški vodja Peter Schneider, dipl. inž. rud. Posnetek je iz čakalnice premogovnikov Hrastnik in Ojstro. (Foto J. Kirič)

NAZADOVANJE PROIZVODNJE V GRŠKEM RUDARSTVU

Nasprotno kot v ostalih industrijskih panogah, kjer je Grčija zabeležila porast proizvodnje, je bila v rudarstvu opazna tendenca nazadovanja. Indeks proizvodnje (1970 = 100) se je v prvih 9. mesecih letos v industriji dvignil za 8 %, v elektrarnah in plinarnah za 13 %, v rudarstvu pa je nazadoval za 7,9 %, medtem ko je bil lani v istem razdobju zabeležen porast za 6,4 %.

PORAST ENERGETSKE POTROŠNJE V AVSTRIJI

Energetska potrošnja Avstrije se je v tretjem četrtletju razvijala v primerjavi z istim lanskim razdobjem zelo različno. Tako se je potrošnja briketov oz. rjavega premoga povečala za 27,1 %, težkega kurilnega olja za 21,9 %, plinskega olja za 11,4 %, daljinske toplotne energije za 10,6 %, premoga za 8,5 %, super bencina za 6,1 %, medtem ko je potrošnja

mestnega plina nazadovala za 1,4 %, koksa za 1,5 %, normalnega bencina za 5,4 % ter lahkega kurilnega olja za 19 %.

AVSTRIJSKA JEDRSKA CENTRALA BO POSTALA TERMoeLEKTRARNA

Avstrijska jedrska centrala Zwentendorf bo v prihodnjih letih postala kompleks za pridobivanje električnega toka na kalorični osnovi. Namesto atomske energije bodo uporabljali nafto in zemeljski plin, deloma pa tudi premog. Samo opustitev reaktorja in postavitve kotlov bosta veljali približno 500 milij. DM. Kljub temu so se združene avstrijske elektrodružbe odločile, da na ta način izpolnijo nastalo vrzel, katere z drugimi projekti ne bi bilo mogoče prebroditi. Najprej bodo na področju Zwentendorfa zgradili dve termoelektrarni s kapaciteto 370 MW, ki naj bi bili dograjeni leta 1982/83 in 1984/85. Infrastrukturo, ki je bila urejena za atomsko centralo, bodo koristili za ta novi kompleks.

IZVOZ PREMOGA IZ ZRN V LETU 1978 NA REKORDNI RAVNI

Še nikoli v svoji zgodovini niso porurski premogovniki izvozili tako velikih količin premoga kot l. 1978, saj je izvoz koksa v prek 50 držav dosegel 19 milij. ton, napram 15 milij. ton v letu 1977. Od tega je odpadlo 7 (3,8) milij. ton na države izven ES. Največ koksa so uvozile ZDA, saj ga potrebujejo v velikih količinah za svojo jeklarstvo industrijo. Tudi za letos so izvozni izgledi ugodni, čeprav verjetno ne bodo dosegli letošnjega volumna. Ruhrkohle AG bo letos prodala skupno 64,5 milij. ton v vrednosti 11 mlrd. DM, od tega bo 3,2 mlrd. DM odpadlo na izvoz. Zahodnonemški premogovniki so od pomladi dalje zmanjšali zaloge za skoraj 6 milij. ton, vendar pa le te še vedno dosegajo 18,5 milij. ton. Skupno je bilo lani prodanih približno 90 milij. ton premoga, kar je za 10 milij. ton več kot v letu 1977. Skupna proizvodnja zahodnonemških premogovnikov je lani znašala 83,5 milij. ton, ali približno za 1 milij. ton manj kot v predhodnem letu.

KOMISIJA ES PROUČUJE PREDELAVO ODPADNEGA MATERIALA

Komisija ES se zaveda izgub, do katerih pride zaradi razsipanja pri odpadnem materialu, ter proučuje sedaj možnosti za njegovo boljšo uporabo. Večji del embalaže zavržejo gospodinjstva, in sicer odpade na papir in lepenko približno 25 milij. ton, na steklo 7 milij. ton, na umetne snovi 2,7 milij. ton ter na aluminjaste izdelke 450.000 ton. Razen približno 8,5 do 9 milij. ton papirja in lepenke, ki jih letno ponovno predelajo, je delež ponovno uporabljenega materiala majhen, čeprav se v državah ES povečuje. Poleg zmanjšanja odpadnih količin je potrebna za predelavo odpadnega materiala

manjša energetska poraba kot pri proizvodnji iz čistih surovin. Po različnih cenitvah naj bi ti prihranki dosegli pri papirju in lepenki 27 % pri steklu 43 % pri umetnih snoveh 85 % ter pri aluminiju 90 %.

FRANCIJA POSPEŠUJE INVESTICIJE V PREMOGOVNIKE V TUJINI

V letu 1985 bo francoska proizvodnja premoga dosegla le 15 milij. ton, potrebe pa bodo znašale najmanj 35 milij. ton; že sedaj pa je Francija za Japonsko drugi največji uvoznik premoga na svetu. Francoska vlada je zato pooblastila Compagnie Française des Petroles (35-% državna udeležba) in državne premogovnike, da zagotovijo dolgoročno preskrbo domačega premogovnega tržišča in to predvsem iz lastnih virov. Francija bo v premogovnike v inozemstvu investirala 200 milij. \$ ter s tem v nekaj letih dosegla proizvodnjo 7 do 8 milij. ton. Najugodnejše možnosti za investicije so v ZDA in Avstraliji, saj razpolagata ti dve državi z največjimi rezervami premoga, prav tako pa tudi v Kanadi ter Južni Afriki.

ZNIŽANE ZALOGE SAARBERQWERKE AG

Zahodnonemška rudarska družba Saarberqwerke AG je ostala v letu 1978 z 9,3 milij. ton prodanega premoga na približno isti ravni kot v letu 1977. Poleg tega je družba prodala še približno 1 milij. ton premoga iz zaloga, tako da so se le te praktično znižale na nivo nacionalnih rezerv v višini 1,3 milij. ton črnega premoga.

Skupno je družba prodala v lanskem letu približno 10,8 milij. ton napram 8,6 milij. ton v letu 1977. Eden od razlogov za poslovni uspeh so obsežne dobave Franciji na osnovi spomladi 1978 sklenjene dobavne

pogodbe, ki predvideva, da bo družba do leta 1982 prodala

Franciji skupno še 75,5 milij. ton premoga.

SVETOVNE REZERVE PREMOGA

Po podatkih mednarodne agencije za energijo znašajo svetovne rezerve premoga (v milijardah ton):

	dokazane rezerve			potencialne rezerve				
	črni	rjavi	skup.	%	črni	rjavi	skup.	%
Afrika	173	—	173	1,7	34	—	34	5,3
S. Amerika	1.286	1.400	2.686	26,6	122	65	187	29,4
L. Amerika	22	9	21	0,3	5	6	11	1,7
Azija (1)	5.494	887	6.381	63,0	219	30	249	39,1
Australija	214	49	263	2,6	18	9	27	4,2
Evropa	536	54	590	5,8	95	34	129	20,3
SKUPAJ:	7.725	2.399	10.124	100,0	493	144	637	100,0

1) — Azija vključuje tudi evropski del Sovjetske Zveze.

KITAJSKA PROIZVODNJA PREMOGA

Do konca novembra preteklega leta je Kitajska že dosegla planirano proizvodnjo premoga za leto 1978, to je 550 milijonov ton. Do konca leta pa so po vsej verjetnosti dosegli okoli 600 milijonov ton.

NA JAPONSKEM MANJ PREMOGA

Japonska premogovna industrija planira v proračunskem letu 1979 manjšo proizvodnjo premoga za 10 %. Proizvedli ga bodo le 19,1 milijona ton, to je toliko kot lansko leto. Odločitev je rezultat zmanjševanja povpraševanja po domačem premogu, ker je uvoženi premog cenejši.

NOVO NAHAJALIŠČE PREMOGA NA NORVEŠKEM

Špitzbergi, oddaljeni norveški arhipelag v Arktinu ima znatno večje rezerve premoga, kakor so doslej predvidevali. Na površini 3000 milj², ga je naj-

manj 200 milijonov ton, sicer pa bo premogovna družba, ki eksploatira na tem področju, začela vrtati na premog.

ENERGETSKA BILANCA JUGOSLAVIJE SPREJETA

Delegati skupščine jugoslovankega elektrogospodarstva, so pred nedavnim sprejeli elektroenergetsko bilanco države za to leto. Ta bilanca tvori seštevke elektroenergetskih bilanc združenih elektrogospodarskih organizacij, republik in obeh pokrajin. Proizvodnja električne energije naj bi letos znašala 58,3 poraba pa 51,7 milijard kWh električne energije. Od načrtovane proizvodnje bo okoli 60 % električne energije proizvedene v termoelektrarnah. Napet proizvodni načrt je v glavnem zasnovan na obsežnem izkoriščanju obstoječih elektrarn in pričetku obratovanja 6 novih TE s skupno močjo 1.170 MW. Da bi lahko te naloge tudi izpeljali so delegati v skupščini sklenili, da je treba to leto podvzeti učinkovite ukrepe za pravočasno dokončanje novih elektrarn ter začetek njihovega poskusnega obratovanja. Dokončati je

treba tudi preostala dela prve in pospešitev del na II. fazi 400-kV mreže v Jugoslaviji. Racionalno je treba izkoristiti tudi akumulacijo HE, TE pa se morajo pravočasno oskrbeti s potrebnimi količinami goriva. Bilanca predvideva, da bodo TE rabile v letošnjem letu 33,6 milijonov ton premoga in okoli 1,5 milijonov ton tekočega goriva. Poseben poudarek je dan gospodarjenju oziroma varčevanju z električno energijo.

MANJ KILOVATOV IZ TE KAKANJ

Nizke temperature, ki že trajajo nekaj časa v dolini reke Bosne, so v precejšnji meri oteževale normalno obratovanje TE Kakanj v Čatičih. Elektrarna je posebno v prvi polovici januarja obratovala z zmanjšanimi zmogljivostmi. Namesto običajne dnevne proizvodnje v višini okoli 270 MW, so kakanjski elektroenergetiki dobavljali porabnikom komaj 220 MW. Najpomembnejši vzrok za majhno proizvodnjo električne energije je bilo pomankanje premoga.

POLJSKA POVEČUJE PROIZVODNJO PREMOGA NA NOV NAČIN

Na Poljskem so začeli eksploatirati velika ležišča visokokvalitetnega premoga globoko pod bogato obdelanimi ležišči blizu sovjetske meje. V teku je odpiranje 4 novih premogovnikov za eksploatacijo črnega premoga z uporabo tehnologije »zmrzovanje zemljišča«, da bi na ta način preprečili drsenje zemlje v globini 995 m. Znano je, da je Poljska drugi svetovni izvoznik črnega premoga, od česar polovico dobavlja zahodnim državam. 4 novi premogovniki, ki jih odpirajo blizu mesta Lublin, predstavljajo prvo fazo kompleksa 7 premogovnikov, ki

bodo po pričetku normalnega obratovanja zaposlovali okoli 40.000 rudarjev in drugih delavcev. S proizvodnjo bodo pričeli po vsej verjetnosti koncem tega leta, s planirano letno proizvodnjo 25 milijonov ton premoga. Lansko leto je njihova proizvodnja znašala 192,2 milijona ton, poleg tega pa še 41 milijonov ton lignita, ki ga uporabljajo za TE. Do leta 1990 bodo povečali proizvodnjo premoga na okoli 250 milijonov ton letno. Poljska je po kvaliteti premoga 4. na svetu, takoj za ZDA, SSSR in Kitajsko. Najpomembnejše rezerve premoga leže v globini 1000 m in cenijo, da je le-teh okoli 100 milijard ton. Na Poljskem trenutno obratuje 69 premogovnikov črnega premoga in 24 premogovnikov lignita.

TERMoeLEKTRARNA KAKANJ — V. ETAPA

Letos v začetku aprila bodo predvidoma začeli z deli na izgradnji V. etape termoelektrarne Kakanj v Čatičih. Ta pomemben elektroenergetski objekt bo, kakor pričakujejo, do-

končan sredi leta 1983. Stroški zanj bodo znašali okoli 2,5 milijard dinarjev. Takrat se bo obstoječa kakanjska termoelektrarna povečala za 230 MW moči. V najugodnejših pogojih bo novi blok letno proizvedel okoli 1,3 milijarde kWh električne energije.

SKUPNA IZGRADNJA TERMoeLEKTRARNE S ČSSR

REIK Kolubara je dobil s strani poslovnih partnerjev iz Čehoslovaške ponudbo za zgraditev nove termoelektrarne moči 500 MW. Kolubari je bilo ponudeno, da bi ta objekt zgradila s tisto opremo s strani ČSSR — škoda, ki jo v Jugoslaviji ne proizvajamo. Odplačilo za uvoženo opremo pa bi potekalo z izvoženo električno energijo. Predstavniki REIK Kolubara so pri poslovnih partnerjih ČSSR zahtevali, da pripravijo konkretniji predlog za izgradnjo takšne termoelektrarne. Za enkrat so ti razgovori še vedno v fazi »razgovorov«.

PORABA ENERGIJE V VELIKI BRITANIJ

Najnovejša študija, ki so jo izdelali na temelju trenutne situacije na področju energetike v Veliki Britaniji, kaže možnosti za uporabo posameznih vrst energije, pa tudi varčevanja z energijo. Da ne bi prišlo do hujših težav, pa tudi ome-

jitve normalnega dela in življenja v tej državi. Rezultate in študije bi lahko uporabile tudi druge države. V študiji ocenjujejo letno rast bruto nacionalnega proizvoda od 3 do 4 %, rast porabe energije pa 0,5 %. Tabela prikazuje porabo goriva po posameznih vrstah v milijonih ton ekvivalenta premoga:

Vir — vrsta	leto 1976	leto 2000 minimalno	leto 2000 maksimalno
premog	120,1	83,2	162,3
nafta	149,4	124,2	224,1
naravni plin	57,9	88,2	88,2
nuklearna in hidroenergija	14,6	39,7	102,2
SKUPAJ	342,0	335,3	576,8

PORABA ENERGIJE V EGS

Posebna komisija evropske gospodarske skupnosti je sprejela program dela in ukrepov do leta 1990. V okviru tega programa se bodo morale države članice Evropske gospodarske skupnosti, teh je 9, obvezno držati ukrepov, da bi lahko prebrodili pomanjkanje energije. Pri nuklearni energiji vsebuje program napore za realizacijo razvoja nuklearne energije, da bi dohiteli zamujeno, po drugi strani pa je treba nujno sproti reševati tudi vprašanje nuklearnih odpadkov, da bi zagotovili varno delo, pa tudi varno življenje v okolici. Po ocenah se bo delež nafte v letu 1990 v vseh državah zmanjšal na okoli 47 %, naravni plin bo udeležen s 17 % v celokupni porabi energije, premog z 18 %, nuklearna energija pa s 15 %. Svetovna poraba energije v letu 1977 je znašala 6,2 milijard ton ekvivalenta nafte (TEN) do leta 1990 pa se poraba predvideva od 9,2 do 10,6 milijard TEN. Pričakujejo, da se bo v tem obdobju letna stopnja rasti porabe zmanjšala za 4,8 % v primerjavi z obdobjem 1960 do 1975.

MADŽARSKA PROIZVODNJA ENERGIJE

Letošnje leto bodo Madžari pridobili predvidoma 25,2 milijona premoga, poleg tega pa ga bodo okoli 600.000 ton uvozili iz DR Nemčije. Prav tako so načrtovali letošnjo proizvodnjo domače nafte v višini 2.150.000 ton, medtem ko bo 8,5 milijona ton zagotovila Madžarski Sovjetska Zveza preko naftovoda Bratstvo. Proizvodnja naravnega plina na Madžarskem se bo povečala na 6 milijard m³ v letošnjem letu. Poleg tega bodo dobili preko plinovoda Orenburg preko 1,6 milijard m³ sovjetskega plina, in še milijardo m³ plina iz drugih plinovodov. V načrtu imajo, da bodo vsako leto dogradili najmanj en energetski blok, da bi

na ta način lahko pokrivali naraščajoče potrebe po električni energiji, sicer pa precej energije vsako leto uvaža.

NUJNA JE PREUSMERITEV OD NAFTE NA PREMOG

Mednarodna agencija za energijo IEA, vedno znova poudarja neobhodno in nujno potrebno zamenjavo nafte s premogom, kot virom energije, tako v industrijskih državah, kakor tudi v državah v razvoju in to z namenom, da bi uskladili porabo energije z možnimi dobavami. Izdelali so namreč posebno študijo: »Parni premog — do leta 2000«. Ugotavljajo, da je ta zamenjava potrebna ob umerjeni rasti gospodarske aktivnosti v svetu in ostrih ukrepov za ohranitev energije do konca tega stoletja. Premog je namreč lahko dostopen energetski vir, njegove rezerve pa so praktično neomejene. Po tej študiji ugotavljajo, da bo nastal presežek energije v državah članicah organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj — OECD. V letu 1985 cenijo, da bo presežka 43 milijonov ton ekvivalenta nafte, v letu 1990 pa pričakujejo pomanjkanje od 376 do 430 milijonov ton, v letu 2000 pa trikrat več. Odvisno pa je razvoja programa nuklearne energije. V tem smislu naj bi sprejeli tudi ustrezne ukrepe, tako da bi se na podlagi nove politike v energetiki poraba premoga povečala do leta 1990 za 210 milijonov ton ekvivalenta premoga in do leta 2000 za 505 milijonov ton ekvivalenta premoga. Ta dodatna količina premoga bi dnevno zamenjala oziroma nadomestila preko 3 milijone barelov ekvivalenta nafte v letu 1990 in 7 milijonov v letu 2000.

FRANCOZI SE SPUŠČAJO NA REZERVE PREMOMA V DRUGIH DRŽAVAH

Znano je, da Francija oziroma njeni premogovniki proizvajajo

jo razmeroma majhne količine premoga. Kljub temu pa njihove potrebe zato niso nič manjše. Pomagajo si namreč z uvozom velikih količin premoga, pa tudi nafte. V zadnjem razdobju pa Francoze zelo zanimajo rezerve premoga v drugih državah, kar pomeni del vladne politike, da zmanjša odvisnost od uvožene nafte. Francoska petrolejska družba je sporazumno z državnim premogovnim podjetjem CDF zelo zainteresirana za eksploatacijo premoga predvsem v Avstraliji in Kanadi. V tem smislu potekajo razni dogovori in odkupovanja deležev v posameznih premogovnikih v teh državah.

Delež premoga v celokupni francoski porabi energije znaša okoli 12,5 %, od celokupno porabljene energije v višini 240 milijonov ton ekvivalenta nafte. V letu 1973 je premog še imel 17,5 % delež od skupne porabljene energije. Letos bodo uvozili 25,5 milijonov ton premoga, deloma iz EGS, deloma pa iz Poljske, ZDA in Velike Britanije.

MEHIKA ODPIRA PREMOGOVNIKE

Mednarodna banka za razvoj je odobrila Mehiki kredit v višini 158 milijonov dolarjev, za odpiranje novih premogovnikov na severu Mehike. S tem kreditom bodo financirali odpiranje 2 premogovnikov z jamskim kopom z letno zmogljivostjo 3,6 milijonov ton. Celokupne investicije za izvedbo tega programa pa cenijo na 310 milijonov dinarjev.

ČEHI KUPUJEJO PREMOG V SSSR

Čehoslovaška organizacija Metal Impex bo letos uvozila iz SSSR 3.214.000 ton premoga. Ta uvoz traja že več kot 20 let.

Delavci-kulturniki — kulturo delavcem

Spominska razstava v Zagorju

Slikarska kolonija Izlake, v Zagorju, je v času od 19. do 29. januarja t.l. organizirala v avli Delavskega doma v Zagorju ob Savi samostojno razstavo del akademskega kiparja Vasja Ulriha. Otvoritev je bila v petek, 19. januarja ob 19. uri. Kipar je razstavil 17 plastik v lignitu, steklu in kovini. Razstava pa je bila dopolnjena iz bogate zbirke Izlaške slikarske kolonije, ki praznuje letos 15-letnico svojega obstoja. Po otvoritvi je potekal v gledališki dvorani koncert hornista Emila Krečana, sicer člana Slovenske filharmonije v Ljubljani. Izvajal je 6 skladb domačih in tujih avtorjev. Hkrati so se spomnili na tej proslavi 30-letnice smrti dr. Slavka Gruma, pisatelja in dramatika, ki je živel v Zagorju 30 let in tam tudi umrl. Avtorji večera so oddali glasbenim skladbam nekaj odlomkov iz pisem tega pisatelja, ki jih je svoječasno pisal v Zagorju.

Kulturni večer sta pripravila Slikarska kolonija Izlake—Zagorje in ZKPO Zagorje.

Učenci glasbene šole so se izkazali

Trboveljska glasbena šola je pripravila 19. januarja v večernih urah v gledališki dvorani Delavskega doma, Trbovlje, zelo zanimiv koncert na katerem so nastopili gojenci te šole. Nastopili so godalni orkester, harmonikarski orkester, balet in solisti na posameznih instrumentih. Izvajali so dela klasičnega in modernega repertoarja.

Svoboda - Center je bila v preteklem letu zelo uspešna

V prvi polovici januarja t.l. je izvršni odbor DPD Svoboda Center Trbovlje ob navzočnosti predstavnikov vseh sekcij, ki so vključene v to delavsko prosvetno društvo, poročal o dejavnosti posameznih sekcij v l. 1978. Predsednik Leopold Rav-

nikar, ki je poročal o uspešnem delovanju posameznih sekcij je dejal, da je Svoboda Center v preteklem letu združevala v svojem sestavu 201 aktivnega občana, od tega je 41 mladih. Ima pa še okoli 50 podpornih članov, ki so v bistvu bivši aktivni člani. Vse sekcije imajo svoje prostore v Delavskem domu, vendar je teh prostorov še premalo za dejavnosti, ki naj bi jih v bodoče razvili (folklor, zabavni ansambel, literarna sekcija). Iz podanega pregleda lahko povzamemo, da so vse sekcije imele v preteklem letu skupno 88 samostojnih nastopov, od tega v Trbovljah 50, ostale pa v drugih krajih Slovenije ter Jugoslavije, 4 pa tudi v tujini. Nadalje so sekcije sodelovale na 28 skupnih nastopih, od tega 20 v Trbovljah, ostalo pa drugod v Sloveniji in Jugoslaviji, pa tudi v tujini. Bili so gostitelji treh kulturniških skupin v Trbovljah. Sodelovali so na 28 proslavah, od katerih jih je bilo 11 samostojnih, 17-krat pa so sodelovali. Imeli so 7 radijskih snemanj, eno tekmovalje, sodelovali so v 6 drugih revijah in 11 so imeli drugih nastopov. Izven programa je bilo 31 prireditev. Posamez-pri čemer ure za posamezne

ne sekcije so svoj načrt izpo-nile takole: Slavček 125 %, Zarja 125 %, RELIK 170 %, gledališče 80 %, mladinsko gledališče 130 %, in lutkovna sekcija 130 %. Skupno 130 %.

Na tem srečanju pa je bilo precej govora o pomanjkanju strokovnih kadrov. O tem so kulturniki na raznih ravneh že večkrat razpravljali zadnja leta, vendar kljub večkratnim opozorilom to vprašanje ostaja še vedno odprto. Čuti se pomanjkanje dirigentov, režiserjev, umetniških vodij, pa tudi kulturnih animatorjev. Obstaja bojazen, da bi nekega dne kakšna sekcija ostala tudi brez dirigenta ali režiserja. Tak primer je na primer pri gledališki sekciji. Društvo in njegove sekcije se ne zapirajo v svoje prostore, pač pa je njihova dejavnost odprta in dostopna vsakomur. Društvo je uspešno predstavilo svojo dejavnost in naše dosežke ne le v revirjih, pač pa tudi drugih republikah in tujini.

Tudi tokrat so ugotovili, da je sredstev za financiranje vseh sekcij občutno premalo.

Člani vseh sekcij so za pripravo programov v preteklem letu porabili skoraj 30.000 ur,

Delavska godba Trbovlje je tudi za konec preteklega leta pripravila rudarjem premogovnika Trbovlje promenadni koncert, ob zaključku starega leta in ob vstopu v novo leto. (Foto A. Bregant)

nastope oziroma predstavitev niso vštete. To pomeni izredno visoko angažiranje članstva in strokovnih vodij, prav pa je, da je s tem seznanjena vsa javnost. Le na ta način bi občani lahko ovrednotili opravljeno delo, kulturnikov in njihovih sekcij oziroma društev. Želijo le, da bi o njihovem delu javnost bila pogostejše seznanjena kot doslej.

Kulturnikom, sekcijam in društvom za tako uspešne dejavnosti je čestitati. Menimo, da so sleherni dinar, ki so ga prejeli iz sredstev kulturne skupnosti dobro opravičili, saj so prikazali dejavnost s kakršno se le redkokje lahko pohvalijo.

O kulturi in kulturni politiki

Sredi decembra preteklega leta, je bilo organizirano v okviru občinske konference SZDL posvetovanje o kulturi in kulturnih tokovih, kulturnih potrebah, pa tudi o kulturni politiki v Trbovljah. Na posvetovanju so sodelovali v razpravi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, pa tudi

predstavniki kulturne skupnosti Slovenije in drugi tovariši.

Posloviti se bo treba od tradicije, tako je bilo omenjeno na tem posvetovanju, ko so o kulturnem programu odločali le kulturni delavci, ter da usposobimo delovnega človeka, ki bo subjekt kulturne politike. Pričakujemo, da bodo delovni ljudje in občani v okviru krajevnih skupnosti, združenega dela in šol ter v samoupravnih interesnih skupnostih, kos programiranju interesov in potreb na področju kulture. Povsod tam, kjer še ni iniciativnih odborov za ustanovitev posebnih interesnih skupnosti in enot, bo le-te treba ustanoviti. Na področju kulture morda kje šepa, zato bo treba pri uveljavljanju kulturne politike bolj organizirati delavca in občana ter družbenopolitične organizacije. Govora je bilo tudi o nekaterih idejnih vprašanjih. Potrebno bo spodbujati delovanje zveze kulturnih organizacij ter kulturno vzgojo delavcev in občanov. Razpravljali so tudi o amaterski in profesionalni kulturno umetniški

ustvarjalnosti. Poudarili so, da je takšna dilema lažna in da je to več ali manj zagovarjanje določenih interesov v kulturi. Povsod pa je treba uveljaviti čimveč neposrednega stika s kulturno umetniško dejavnostjo (prirejanje razstav, pogovori s kulturnimi delavci, literarni večeri, ipd.). Gre za to, da kulturno umetniško ustvarjalnost približamo delovnim ljudem in občanom.

RELIK razstavlja v Zlatarstvu

Dne 22. januarja so odprli v društvenih prostorih TOZD Zlatarstvo Trbovlje, likovno razstavo del članov likovne sekcije RELIK Trbovlje. Avtorji razstavljajo 29 slik in grafik ter 7 skulptur v lesu. Na razstavi so s svojimi deli zastopani številni aktivni člani te sekcije. Razstavo bodo nato pripravili še v drugih delovnih kolektivih.

Iz republiških predpisov

V okviru nastopa kulturnikov Svobode Center in delavske godbe Trbovlje v Koloniji 1. maja, dne 15. oktobra 1978, so razstavili del svojih likovnih stvaritev tudi člani likovne sekcije RELIK Svobode Center. (Foto A. Bregant)

Izvršni svet Slovenije je koncem preteklega leta sprejel odlok o postopku ugotavljanja in overjanja razvrščenih rezerv rudnin in talnih vod. Organizacija združenega dela, ki raziskuje ali izkorišča rudnine oz. talne vode, pri tem je všteta tudi naš kombinat, mora vsako leto do 15. marca predložiti pristojnemu republiškemu upravnemu organu evidenco o razvrstitvi rezerv rudnin ali talnih voda, na dan 31. decembra preteklega leta; dokumentacijo o razvrstitvi rezerv rudnin ali talnih voda, pa zaradi overjenja vsakih pet let po zadnji overjeni dokumentaciji s stanjem na dan 31. decembra preteklega leta. Glede rezerv premoga, nafte, plina in urana je

pristojen Republiški komite za energetiko, za druge rudnine pa Republiški sekretariat za industrijo, glede rezerv talnih voda pa Republiški sekretariat za urbanizem. Pisali in govorili smo že v preteklem letu o javni razgrnitvi vodnogospo-

darskih osnov. Te osnove so bile javno objavljene oziroma razgrnjene na sedežih posameznih občin. Pokazalo se je, da je bil rok za razgrnitev prekratek, zato ga je zveza vodnih skupnosti Slovenije podaljšala do 31. maja 1979.

8. februar — slovenski kulturni praznik

Slovenci se spominjamo vsako leto našega velikega moža dr. Franceta Prešerna, ki je umrl 8. februarja 1849 v Kranju. Bil je velik slovenski pesnik svetovnega slovesa, duhovni velikan ter nosilec naprednih idej v boju za osamosvojitve slovenskega naroda. V dremavo slovensko srenjo tistega časa je zasejal svobodomiselnost, hrepenečo po humanosti, napredku in svobodi duha. V utesnjenih razmerah narodnostno tlačene avstrijske province je vzbrstelo pero, ki nam je v zaokroženi celoti zapustilo dragoceno dediščino.

Tudi v revirjih bomo, prav tako kot pretekla leta tudi letos pripravili v počastitev umrlega pesnika — velikana, oziroma v počastitev slovenskega kulturnega praznika — 8. februarja, vrsto kulturnih prireditev. Kulturne skupnosti običajno podelijo ob tem prazniku razna priznanja in pohvale najprizadenejšim kulturnim delavcem.

V nekaj vrstah

30 LET JUGOTEHNIKE

Koncem preteklega leta so predstavniki Jugotehnike Ljubljana obiskali naš kolektiv in izrekli ob tej priliki zahvalo za sodelovanje ob praznovanju njihovega 30-letnega jubileja. Izročili so nam plaketo v počastitev 30-letnice njihovega delovanja. Čestitamo k jubileju!

ŠTIPENDIRANJE

Iz združenih sredstev prejema ta letos v Trbovljah štipendijo skupno 102 učenca oziroma dijaka in študenta. Od tega števila jih 49 prejema celotni štipendijski znesek iz združenih sredstev, medtem ko drugi dobe le razliko. Od navedenega števila štipendistov jih 52 obiskuje srednje šole, drugi pa študirajo na višjih in visokih šolah. Povprečna štipendija znaša iz združenih sredstev 820,00 din.

SODNIKI POROTNIKI PRISEGLI

Dne 5. januarja t.l. je zapriseglo pri Temeljnem sodišču Ljubljana — enota Trbovlje, 40 novih sorodnikov-porotnikov. Krajši nagovor je imel ob tej priliki predsednik skupščine občine Trbovlje Janez Ocepek. Govoril pa je tudi France Nučič, predsednik sodišča. Sodniki-porotniki so zaprisegli že v okviru nove organizacije sodišč oziroma v okviru novega pravosodnega sistema.

IMENOVANJA

S 1. januarjem t.l. je pričel izvajati svoja dela in naloge nov individualni poslovodni organ — direktor PTT podjetja v Trbovljah. Prejšnji dolgoletni direktor Jože Suša je odšel v pokoj, za novega direktorja pa je imenovan Albin Hauptman, dosedanji delavec v TOZD Operativa Zasavje v Trbovljah.

Koncem decembra 1978 pa je bil imenovan za v.d. direktorja TOZD Operativa Zasavje v Trbovljah Jože Krevl, v Cementarni pa Tomo Kus, prav tako za v.d. direktorja Cementarne.

Anton Zupančič, dosedanji namestnik vodje nabavnega oddelka, je bil z 19. decembrom 1978 imenovan za vodjo komercialnega sektorja v DO ZPT. Dosedanji vodja Miro Florjanc, je bil imenovan za direktorja DO TET, o čemer smo že poročali.

ODLIKOVANJA OB DNEVU JLA

Dne 22. decembra preteklega leta so rezervni vojaški starešine ter drugi občani praznovali dan JLA, v Delavskem domu v Trbovljah. Na svečanosti so podelili 10 rezervnim vojaškim starešinam odlikovanja s katerimi jim je pri razvoju teritorialne obrambe v občini odlikoval maršal Tito. Red za vojaške zasluge s srebrnimi meči so prejeli: Ciril Urek, Vladimir

Ščurk in Viktor Žorž. Z medaljo za vojaške zaslugе pa so bili odlikovani: Pavle Hacin, Viktor Laznik, Mirko Lebar in Stane Godec, Gvido Burja, Ivan Novan in Ivan Rupnik pa so prejeli medalje za vojaške vrline.

Sicer pa je bilo ob dnevu JLA še več prireditvev. Tako so osnovnošolci z mentorji in rezervnimi vojaškimi starešinami obiskali vojake v vojašnici Ljubo Serčer v Ljubljani. V avli Delavskega doma v Trbovljah pa so odprli razstavo o dejavnosti ZRVS in obrambnih pripravah. Na ogled je bilo orožje, tehnična sredstva in oprema enot JLA ter zaščitna in reševalna oprema.

NOVI VOZNIKI MOTORNIH VOZIL

V letu 1978 se je v revirskih občinah prijavilo za polaganje izpitov voznikov motornega vozila preko 4.000 kandidatov. V revirjih je položilo izpit 1.176 kandidatov, od tega 446 v Trbovljah. Največ jih je v starostni dobi od 36 do 40 let. Na področju Trbovelj je bilo v preteklem letu registriranih 750 novih motornih vozil, od tega preko 500 novih, ostala so bila stara.

ODLOK O POGREBNIH SVEČANOSTIH

Skupščina občine Trbovlje je koncem preteklega leta dala preko delegatov v javno razpravo osnutek odloka o pogrebnih svečanostih za področje Trbovelj. Doslej so potekali pogrebi po običajnem ali krajevno ustaljenem pogrebnem ceremonijalu. Takšen odlok pa bo prvič v Trbovljah urejal način oziroma potek pogrebnih svečanosti. Razprava poteka v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela.

VEČER ŠPORTOV IN GLASBE

12. januarja je potekal v Hrastniku v dvorani nove poslovne

stavbe večer športa in glasbe. Na tej prireditvi je govoril Vili Greben, predsednik izvršnega odbora samoupravne telesno-kulturnosti Hrastnik. V svojem govoru je poudaril vlogo športnih organizacij pri množični telesni vzgoji pa tudi v tekmovalnih športih. Izvedenih je bilo 6 plavalnih tečajev, obisk v pokritem kopališču narašča, na novo je bil urejen trim kabinet v kopališču, v teku je akcija hoja in tekmovalništvo na smučeh. Nujno je vključiti v športno dejavnost več zaposlenih. Poudaril pa je, da manjka vaditeljev za posamezne vrste športov. Nekaterim športnikom so za dosežene uspehe podelili pokale in diplome. Med tistimi, ki so jih prejeli, so bili tudi člani našega kolektiva iz Hrastnika.

TUDI V ZAGORJU MANJKA PITNE VODE

Kadar gre za pomanjkanje pitne vode, je največkrat omenjeno Trbovlje, vendar je manjka tudi v Zagorju. Izvirov je sicer na področju Zagorja precej več kot na področju Trbovelj, vendar kakor ugotavljajo, vode kljub temu primanjkuje. Več kot polovica vode se izgubi če primerjamo zajetje in pa porabo. Kar kaže, da je vodovodno omrežje zelo zdelano. Letos bodo uredili zajetje v Strahovlju in v Kotredežu. V teku je zbiranje denarnih sredstev, da bi lahko povečali obseg zajetij pitne vode.

OKVARA V TOPLARNI

9. januarja t.l. se je pojavila prva okvara na kotlu toplarne v Trbovljah — DO IMD — TOZD KET, ki deluje v okviru REK Zasavje. Čim so popravili prvi kotel, je nastala okvara tudi na drugem kotlu, tako da so bili profesionisti dan in noč angažirani pri popravilu. Zavaljo tega je bila zmogljivost toplarne 3 do 4 dni precej omejena, kar se je seveda spričo hudega mraza v določeni meri

odražalo v industrijskih, zdravstvenih in stanovanjskih objektih. Sredi januarja pa je bila dana s strani pristojne inšpekcije zelena luč za pričetek obratovanja dodatnega kotla manjše zmogljivosti, katerega je instalirala TOZD Komunalna energetika poleg obstoječih kotlov v toplarni.

FINOMEHANIČNA DELAVNICA SE JE PRESELILA

Finomehanika Celje, poslovalnica Trbovlje, ki je imela doslej svoje delovne prostore v stavbi Trg revolucije 18, (pri Fortaju), se je koncem preteklega leta preselila v svoje prostore na Trgu svobode 17, zadaj klavnice, takoj ob mostu čez Trboveljščico. Telefonska številka je ostala ista. To obvestilo je pomembno za vse naročnike popravil pisarniških razmnoževalnih in računskih strojev.

PLANIRANJE KADROV V OZD

Dne 5. februarja bo v Delavskem domu v Trbovljah, potekal seminar na temo: Planiranje kadrov v organizacijah združenega dela. Seminar sta pripravila za delavce s kadrovskega področja Gospodarska zbornica Slovenije in Zavod SRS za družbeno planiranje v sodelovanju z Visoko šolo za organizacijo dela iz Kranja. Gre za informativni seminar o metodologiji in pristopu planiranja kadrov v TOZD. Namenjen je TOZD in delovnim skupnostim.

OBISKALI SO BOLNE TOVARIŠE

Koncem preteklega leta so predstavniki osnovnih organizacij sindikata TOZD in delovnih skupnosti našega kombinata, obiskali svoje bolne sodelavce v raznih zdravstvenih zavodih, bolnicah. Izročili so

jim pozdrave svojih sodelavcev in organizacij ter jim izročili novoletno pomoč v višini po 50,00 din iz sredstev osnovnih organizacij sindikata.

RAZPRAVA O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU

Dne 25. decembra 1978 je bila seja občinske konference ZKS Trbovlje. Na njej so govorili o usmerjenem izobraževanju, štipendiranju, vključevanju učencev 8. razredov osnovnih šol v usmerjeno izobraževanje pa tudi o nujnem povezovanju šolstva z združenim delom. Podobni konferenci sta imeli tudi občinski konferenci ZKS v Hrastniku in Zagorju.

SEJE OBČINSKIH SKUPŠČIN

Dne 25. decembra preteklega leta je bila v Zagorju seja vseh zborov skupščine občine Zagorje. Razpravljali in sklepali so o rebalansu proračuna za leto 1978 in začasnem financiranju potreb v I. trimesečju 1979 ter o nadaljnji izgradnji počitniškega doma v Banjolah in Vrsarju.

26. decembra pa je bila skupščina vseh zborov skupščine občine Hrastnik. Na njej so razpravljali o gospodarjenju v letu 1978 na področju Hrastnika ter o družbenem dogovoru za izvajanje kadrovske politike.

Dne 27. decembra pa je bila seja vseh zborov skupščine občine Zagorje. Na njej so razpravljali o izvajanju družbenega plana za leto 1979, o družbenem dogovoru za izvajanje kadrovske politike, o izvajanju proračuna v letu 1978 ter o začasnem financiranju v prvem trimesečju 1979.

TRESLA SO SE TLA

Čeprav je minilo že nekaj časa od tega, je prav da zabeležimo, da je bil 21. decembra 1978 ob 22.32 potres med III. in IV.

stopnjo po Mercalijevi lestvici. Epicenter oziroma središče potresa je bilo južno od Kuma. Večje škode ni bilo.

KONFERENCA O KADRIH V RUDARSTVU

ZRGMIT Jugoslavije organizira skupno z Gospodarsko zbornico Jugoslavije in Zveznim svetom sindikatov Jugoslavije v dneh 21. in 22. februarja t.l. v Šibeniku konferenco o kadrih v rudarstvu, geologiji in metalurgiji.

Cilj in naloga te konference je, da se ugotovi potrebno število kadrov in njihova sposobnost za nadaljnji razvoj. Gre za kadre, ki naj bi jih zaposlili predvsem za povečane zmogljivosti surovinske baze, povečanju produktivnosti, izpopolnjevanje tehnoloških procesov, razvoj znanstveno raziškovalnega dela, šolanju kadrov, nagrajevanje, varstvo pri delu, itd. Naloga konference je nadalje, da vsem zainteresiranim iz analize stanja in današnjega gibanja predlaga ukrepe za nadaljnji razvoj kadrov in kadrovske politike v rudarstvu in metalurgiji.

KREMATORIJ V LJUBLJANI

V Ljubljani so v neposredni bližini Žal postavili nov objekt — krematorij oziroma upepeljevalnico umrlih občanov. Objekt so namesto uradne otvoritve odprli na ogled javnosti pred prvim novembrom 1978. V novi upepeljevalnici bodo upepeljevali umrle občane ne le za področje Ljubljane, pač pa za področje vse Slovenije ter dela Hrvaške. Na tem mestu objavljamo to informacijo zato, ker so bili prvi upepeljeni občani že pokopani tudi v revirjih. Objekt je namreč pričel z upepeljevanjem koncem decembra leta 1978. Pričetek upepeljevanja umrlih pomeni nekakšno prelomnico v dosedanjih pogrebnih in poslovnih obredih, pa tudi postopno

spreminjanje podobe naših pokopališč. Zavoljo tega, pa tudi iz drugih razlogov je pristopila skupščina občine Trbovlje k izdelavi odloka o pogrebnih svečanostih.

RAZŠIRITEV VODOVODNEGA OMREŽJA V TRBOVLJAH

Samoupravna komunalna skupnost Trbovlje, že nekaj časa vodi akcijo pri združenem delu za zagotovitev potrebnih sredstev za zgraditev II. faze vodovodnega omrežja.

Te dni je ta skupnost predložila delavcem TOZD in drugih organizacijah in skupnostih s področja gospodarstva na območju občine Trbovlje, v obravnavo in sprejetje samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo II. faze vodovodnega omrežja. S tem sporazumom se podpisniki obvezujejo, da bodo prispevali 6% amortizacije iz poslovnega sklada za uresničitev programa, kar velja za obdobje od 1. 1. 1977 do 31. 12. 1980.

Z zbranimi sredstvi bi financirali:

— nadaljnjo zajemanje pitne vode v Šklendrovcu za okoli 45 l/sek.;

— izgradnjo vodovodnih objektov — rezervoarjev — 2 Leninov trg, 1 KS Franc Fakin, 1 KS Center, 1 KS Zasavje;

— rekonstrukcija in ojačitev sekundarnega vodovodnega omrežja (Gvido — križišče opekarna — do Nasipov, Keršičeva cesta, v Žabjeku, Hohkrautova kolonija, Trg Franca Fakina, Gimnazijska cesta ter del omrežja na Dobovcu).

Združena sredstva predstavljajo trajno združena sredstva brez obveznosti vračila vlagateljem. Osnovna sredstva pridobljena iz teh sredstev pa se po določbah tega sporazuma prenesejo v upravljanje Komunalni Trbovlje.

Ta sporazum je večina TOZD sprejela že lani, sedaj predloženi sporazum pa vsebuje določene spremembe glede ugotavljanja finančnih obveznosti in načina plačevanja.

NAGRADE BORISA KRAIGHERJA, PODELJENE

Dne 4. januarja 1979, na dan obletnice smrti Borisa Kraigherja, je Gospodarska zbornica Slovenije svečano podelila letošnje nagrade Boris Kraigher. Gospodarska zbornica vsako leto podeljuje to nagrado za izjemne dosežke v slovenskem gospodarstvu zaslužnim delavcem. Gre za nagraditev uspehov trajnega značaja, pri ustvarjanju ciljev organizacij združenega dela in poglobljanja samoupravnih odnosov v gospodarstvu. Diplome in nagrade po 25.000,00 din so letos dobili: Boris Andrijanič, tovarna zdravil Krka Novo mesto; Janez Lanšček, Temeljna pomurska banka za dosežke v tovarni Mura od leta 1967—1978; Miran Rižner, Belinka Ljubljana, in Alojz Rožman, tovarna Iplas Koper.

To priznanje pa je bilo podeljeno tudi 6 članom delovne skupine v tovarni avtomobilov TAM za izpolnitve terenskega vozila. Prejeli so jih: Jože Ciglenečki, Janez Florjančič, Marjan Pihler, Vlado Stojanovič, Blaž Topolovec in Albert Vide. Nagrade je izročil Andrej Verbič, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

Poleg teh nagrad pa je ob 30-letnici obstoja Gospodarske zbornice Jugoslavije prav tako 4. januarja podelil v klubu delegatov v Ljubljani predsednik Gospodarske zbornice Jugoslavije Ilija Vakič zlate in srebrne plakete Gospodarske zbornice Jugoslavije, za aktivno delo v organih in telesih zbornice, pa tudi kot priznanja za izjemne rezultate v gospodarstvu. Iz Zaslavlja je prejel srebrno plaketo dr. Rudi Babič, podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

Vsem tem čestitamo!

bija, Caracasa, Frankfurt, Celovca, Londona, Madrida, Milana, New Yorka, Pariza, Trsta in Brazilije.

Že preje pa je bil organiziran podoben sestanek tudi s predstavniki LB, ki imajo svoj sedež v socialističnih državah. Tudi ta razgovor je potekal v splošno zadovoljstvo navzočih.

Priznanja in pohvale v Hrastniku

V okviru dneva JLA so bila podeljena priznanja in pohvale tudi v okviru štaba teritorialne obrambe občine Hrastnik, podelil pa jih je komandant štaba tovariš Boris LOGAR.

Te pohvale so prejeli:

Marko PODKORITNIK, Ignac KLEMEN, Mirko KOVAČ, Jože VRTAČNIK, Rado KLEMEN in Svet KS — spodnji del ter postaja Milice Hrastnik.

Priznanja za dosežene uspehe s tega področja in prizadevnost so bila podeljena na slavnostni seji v okviru štaba teritorialne obrambe Hrastnik.

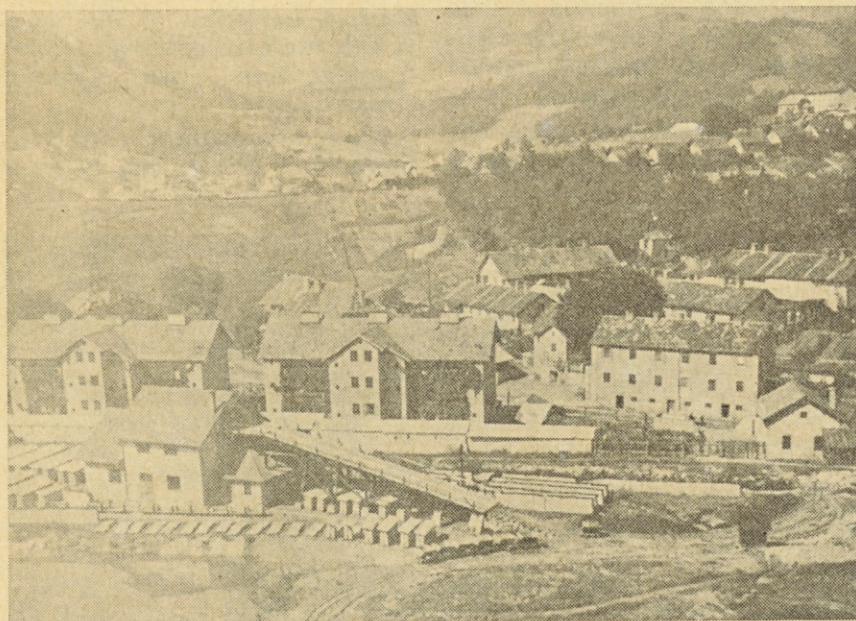
Pohvale je podelil tudi pokrajinski štab teritorialne obrambe, prejeli pa so jih:

Božidar ROGLIČ, Marjan UMEK, Ivan KMET, prostovoljka Andreja ŠPAJZER in ODDLEK ZA ZVEZE občinskega štaba TO.

Pohvalo republiškega štaba za teritorialno obrambo je prejel Valter MOLJK.

V letu 1978 je poveljstvo bataljona TO Hrastnik kot najboljše poveljstvo v zahodnoštajski pokrajini prejelo priznanje in prehodno zastavico, ki jim jo je podelil komandant pokrajinskega štaba.

Republiško pohvalo, ki jo je podelil komandant republiške-

Podoba rudarske stanovanjske kolonije Polaj v letu 1938. Na tem mestu stoje sedaj številni novi stanovanjski bloki, na Plevčkovem hribu pa osnovna šola Tončke Čeč.

RAZGOVOR S PREDSTAVNIKI LB V DEŽELAH V RAZVOJU

Dne 24. januarja 1979 je potekal v dopoldanskih urah v hotelu Rudar v Trbovljah razgo-

vor s predstavniki Ljubljanske banke v deželah v razvoju in v zahodnih državah. Razgovora s predstavniki združenega dela iz revirjev in drugih predstavnikov so se udeležili predstavniki LB iz Beiruta, Abidjana, Nairo-

ga štaba TO SR Slovenije sta v letu 1978 za svoje delovanje v preteklem obdobju prejela: komandant štaba TO Hrastnik Boris LOGAR in referent za operativno-učne zadeve pri TO Ivo VUCETIČ.

Komandant pokrajinskega štaba TO je podelil v letu 1978

za preteklo obdobje pismene pohvale naslednjim tovarišem:

Valterju MOLJKU, Marjanu DOLANCU, Stanislavu KIRNU, Vojku PUSTU, Ernestu ROTARJU, Antonu GREBENU, Ernestu RAMŠAKU in 2. četi bataljona.

Prav tako je za to obdobje podelil priznanja v obliki pismenih pohval 11 posameznikom ter 3 knjižne nagrade komandant štaba TO Hrastnik Boris LOGAR.

Jasna Kosm

Delovanje strokovne podružnice ZRGMIT

Aktivnost ZRGMIT, strokovne podružnice REK-Zasavje, je bila v preteklem obdobju manjša kot v preteklih letih. Vzroke za to lahko iščemo v večji dejavnosti naših članov na vseh področjih samoupravne reorganizacije kombinata in daljši odsotnosti predsednika strokovne podružnice.

Društvo šteje sedaj 210 članov. V to število so vključeni tudi člani iz STT, Rudisa in IBT.

Društvo sodeluje posredno s svojimi člani v samoupravnih organih in družbenopolitičnih ter poslovnih organih REKZ in delovnih organizacij in TOZD. Mnogi člani društva delujejo kot delegati v družbenopolitičnem delu občine.

Z dvema našima članoma smo sodelovali pri pripravi »Transfera znanosti in tehnologije v rudarstvu dežel v razvoju.« Udeležili smo se seje predsedstva ZRGMIT SRS, 17 članov se je udeležilo XXI. strokovnega posvetovanja rudarjev in geologov, 6 članov se je udeležilo ekskurzije v Anglijo — mednarodna rudarska razstava in ogled rudnikov, ogled tovarne plinobetona — Izlake — udeležba 25 članov, organiziran je bil sestanek vodilnih in vodstvenih delavcev iz področja rudarstva, kjer so obravnavali perspektivni razvoj, organiziranost in medsebojne odnose. Predavanj o Transferu znanosti in tehnike in rudarske razstave v Beogradu se je udeleži-

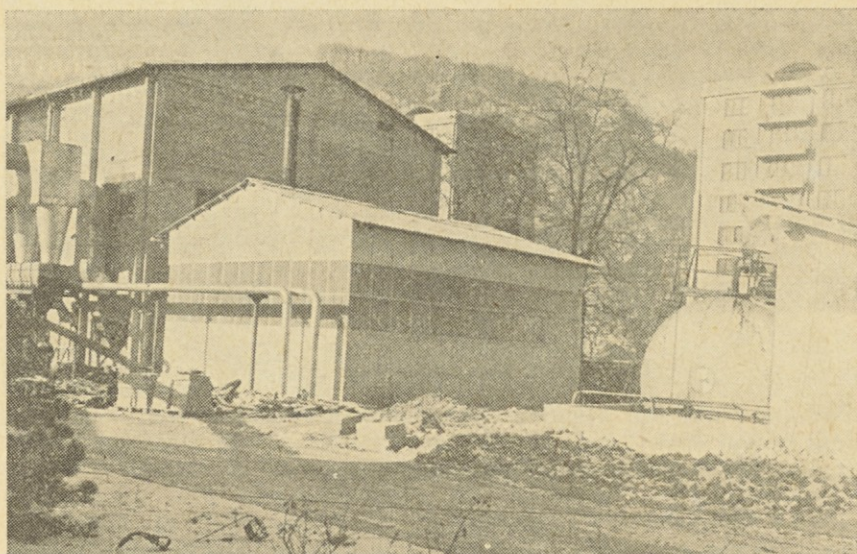
lo 28 članov, razgovora o problematiki kadrov v rudarstvu se je v Velenju udeležilo 7 članov, predavanja prof. Ahčana »Nadaljnja usmeritev SHP v Jugoslaviji in v REK Zasavje« se je udeležilo 28 članov, Zagrebškega velesejma se je udeležilo 30 naših članov. Internationalnega simpozija premo- govništva v ZDA sta se udeležila 2 člana. Simpozija o vdorih vode in blata v Trbovljah se je udeležilo 50 naših članov. Društvo je nabavilo za svoje svoje člane ca. 700 značk IT. Naročeno je na 6 separatov

revije RGM in IT novine, katere mesečno razdeljuje po TOZD.

Plan dela ZRGMIT — REKZ za leto 1979:

V prvem trimesečju letošnjega leta mora društvo ZRGMIT pri REK — Zasavje izvesti občni zbor, ki naj določi glavne smeri delovanja in ustrezno obliko organiziranosti ter njegovo vodstvo.

Nova organiziranost društva mora biti prilagojena sedanji

Toplovodno omrežje iz trboveljske toplarne TOZD Komunalna energetika Trbovlje DO IMD, terja tudi povečane zmogljivosti v toplarni sami. Sredi januarja 1979 je pričela obratovati dodatna peč oziroma kotel, ki so ga postavili poleg obstoječega objekta. (Foto A. Bregant)

novi organiziranosti REK-Zasavje, glavni uresničevalec dejavnosti društva naj bi bila delovna organizacija ZPT, ki združujejo največ članov, ki so neposredno povezano rudarstvom; Rudis, STT in IBT naj bi organizirali samostojne podružnice.

Občni zbor mora odločiti v višini članarine, ki znaša sedaj 2 din/mesec na člana in jo odvajamo ZRGMIT SRS, predlagali pa bomo članarino 5 din/mesec na člana.

Potrebno bo sprejeti nov statut društva, ki bo prilagojen novi organiziranosti in društvo ponovno registrirati.

Na podlagi realnega plana dela društva bo potrebno dobiti od DO oziroma SOZD REKZ ustrezna finančna sredstva za uspešno delo društva. V letu 1979 društvo ZRGMIT predvideva naslednje aktivnosti:

Strokovna predavanja:

- Perspektivni razvoj REK-Zasavje
  - Gradnja TET III
  - Povzetki iz IX. kongresa geologov
  - Vtisi s potovanja po premo-govnikih ZDA
  - Zapiranje TOZD Kisovec in razvoj TOZD Kotredež
- Strokovne ekskurzije:

- Izmenjalni ogledi jam Hrastnik, Trbovlje, Zagorje
- RE — Velenje — jama, depozicija premoga
- Ogled nove tovarne el. motorjev »Varnost« Zagorje
- Inštitut Jožef Štefan — Ljubljana
- Zagrebški velesejem
- Udeležba na svetovnem rudarskem kongresu v Turčiji
- Udeležba na simpozijih, ki bodo organizirani v okviru SIT-RGM Jugoslavije.

Izobraževanje: člani ZRGMIT bodo sodelovali pri izobraževanju članov našega kolektiva (razni tečaji) ter kot mentorji in člani komisij za strokovne izpite.

Delo in aktivnost društva bo odvisno predvsem od članov in preko njih izbranih delegatov, ki bodo delali v predsedništvu in v izvršilnem odboru društva.

Z aktivnim delom na vseh področjih bomo lahko veliko koristili našemu kombinatu in rudarski stroki.

Mirko Mlakar

Združevanje solidarnostnih sredstev zdravstvenih skupnosti

Skupščine občinskih zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji, so v začetku januarja t.l. sprejele aneks številka III, k samoupravnemu sporazumu o skupnih nalogah pri uresničevanju temeljev planov zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji v letih 1976—1980. Na temelju aneksa bodo občinske zdravstvene skupnosti vseh občin v Sloveniji tudi letos in prihodnje leto zbirale v skladu s srednjeročnim sporazumom sredstva za izvajanje skupnega programa. Črpale ga bodo občine v katerih je stopnja prispevkov za zdravstveno varstvo v prejšnjem letu enaka ali višja od republiškega povprečja.

V skladu z določili srednjeročnega sporazuma se dogovorjena enotna prispevna stopnja za uresničevanje enotnega programa zdravstvenega varstva spremeni tako, da znaša za leto 1979 3,27 % in z leto 1980 3,13 %.

Za uresničevanje enotnega programa zdravstvenega varstva v Sloveniji združuje solidarnostna sredstva 11 občinskih zdravstvenih skupnosti, med katerimi je tudi trboveljska. Ta bo prispevala v letu 1979 4,123.000,00 din, v letu 1980 pa 4,163.000,00 din.

Zdravstveni skupnosti v Hrastniku in Zagorju v ta program ne bosta prispevali sredstev. Od skupno zbranih sredstev za leto 1979 v višini 132.095.000,00 din, bo solidarnostnih sredstev deležno 22 občin, med katerimi pa naše revirske občine niso vštete.

V skladu s srednjeročnim sporazumom se dogovorjena stopnja za izračun sredstev, ki jih združujejo občinske zdravstvene skupnosti za skupni program v Sloveniji spremeni tako, da znaša za leto 1979 0,205 %, za leto 1980 pa 0,165 %. Za izračun se vzamejo v poštevalizirane prispevne osnove za leto 1978.

Za skupni program, ki je določen s srednjeročnim sporazumom bodo občinske zdravstvene skupnosti iz revirjev združile naslednja sredstva:

Občina	leto 1979 din	leto 1980 din
Hrastnik	1,023.000	869.000
Trbovlje	2,807.000	2,385.000
Zagorje		
ob Savi	1,195.000	1,015.000

Skupaj se bo zbralo v letošnjem letu na območju Slovenije 183,231.000,00 din, v letu 1980 pa 155,659.000,00 din združenih sredstev.

Obveznice za triglavski dom na Kredarici

Planinska zveza Slovenije je januarja t.l. pričela skupno s Planinskim društvom Ljubljana — matica, s vseslovensko akcijo za zbiranje sredstev preko obveznic za ceste in obveznic federacije za nerazvita področja. Gre namreč za zbiranje sredstev za prepotrebno adaptacijo in razširitev Triglavskega doma na Kredarici. Ureditev tega doma je še zadnja neuresničena akcija iz programa proslav ob 200-letnici prvega pristopa na Triglav.

Akcijo podpirajo CK ZKS, Republiška konferenca SZDL, Zveza sindikatov Slovenije in Republiška konferenca ZSMS. Akcijo vodi poseben odbor in

se je že pričela. Poleg planinskih društev, so obveščena o tej akciji tudi občinska vodstva SZDL, sindikatov in mladine. Pri zbiranju obveznic bo sodelovala Ljubljanska banka. Do 31. marca t.l. naj bi zbrali okoli 5% še razpoložljivih in neangažiranih obveznic, kar bi znašalo 6 do 7 milijard starih dinarjev. Projekti so že pripravljeni, zato bodo z gradnjo lahko pričeli že v zgodnjem poletju in jo dokončali prihodnje leto.

Dom na Kredarici je bil postavljen še koncem preteklega stoletja. Zato ga je današnji čas prerasel v vseh pogledih — prostorskih in funkcionalnih.

Triglav, našo najvišjo goro in naš nacionalni simbol, obišče vsako leto na desettisoče planincev in drugih izletnikov. Za mnoge od teh zmanjka prostora v tem domu. Planinci se že več let prizadevajo za obnovo in povečanje doma, vendar tega doslej še niso uspeli. Morda bo zadeva z zbranimi obveznicami letos le stopila dobršen korak naprej.

Vključimo se v akcijo in prispevajmo vsak po svojih močeh del obveznic, katere smo prejeli na račun vplačanega posojila za ceste ali sredstev za razvoj nerazvitih področij.

Planinski vodnik po zasavskem in posavskem hribovju

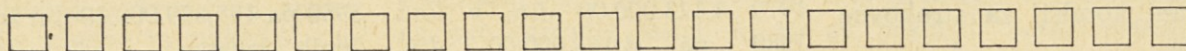
Po devetletnih pripravah in intenzivnem delu, je koncem preteklega leta planinska založba pri Planinski zvezi Slovenije izdala nov priročnik z naslovom: Po Posavskem hribovju. Ta priročnik, ki je tako obsežen in oblikovan kot ostali planinski priročniki, se nanaša na področje med celjsko kotlino in Zgornjim Sotelskim na eni ter med ljubljansko in krško kotlino na drugi strani. Zato tudi nekoliko širši naziv. V glavnem ta vodnik obravnava naš planinski svet v Zasavju in Posavju, zato je za naše kraje v revirjih še posebno pomemben.

V prvi vrsti bo vodnik služil mladini, pa tudi ostalim planincem, ki bodo še množičneje hodili po planinskih poteh, z odprtimi očmi in ki bodo znali prisluhniti utripu življenja na-

rave in ljudi, ki tod živijo. V tem priročniku niso opisane podrobno le najpomembnejše poti in planinski domovi ter zavetišča, pač pa v dobršni meri tudi kratka zgodovina in razvoj naših krajev, opisano je rastlinstvo in živalstvo, geološka sestava, splošni geografski oris in podobno. Pri tem pa ne manjka opisov kulturno-zgodovinskih spomenikov in spomenikov iz NOB.

Cena vodnika znaša 120,00 din in ga je možno dobiti pri posameznih planinskih društvih pa tudi v planinskih postojankah. Urednik tega vodnika je prof. Viktor Pergar iz Radč. Pomagali so mu pri pripravljanju gradiva planinski delavci iz posameznih planinskih društev iz Zasavja in Posavja, medtem ko je zemljevid izdelal inž. Miro Černivec.

Uredniku, kakor tudi vsem sodelavcem pri tem vodniku je treba dati polno priznanje za opravljeno delo. Podatki zbrani v tem vodniku, so izjemnega pomena in bodo skoraj dnevno lahko pomagali temu in onemu občanu, posebno pa še učencem in dijakom, učiteljem, planinskim delavcem, ipd. Pripraviti takšen vodnik s tisoči podatkov, ki morajo biti točni in preverjeni, seveda ni majhna stvar. To je pravzaprav garaško delo in le kdor se je s tem že kdaj ukvarjal, ve da je pri takem delu potrebno polno odpovedovanja in mnogo, mnogo prostovoljnega dela. Želimo, da bi se te najnovejše publikacije s pridom poslužilo mnogo planincev in drugih občanov.

Pregled stopenj prispevka iz osebnega dohodka

V prejšnji številki našega glasila smo objavili stopnje prispevkov iz dohodka za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti, danes pa objavljamo po leg tega še stopnje prispevkov — republiškega davka osebnega dohodka delavcev in občinskega davka iz OD delavcev. Za naše tri občine v revirjih so to stopnje naslednje:

vrsta prispevka	Hrast.	Trbovlje	Zagorje
republiški davek iz osebnega dohodka delavca	1,00 %	1,00 %	1,00 %
občinski davek iz osebnega dohodka delavca	0,50 %	0,50 %	0,50 %
prispevki za samoupravne interesne skupnosti	30,42 %	31,03 %	30,58 %
SKUPAJ	31,92 %	32,53 %	32,08 %
zbirne stopnje davkov in prispevkov po domicilu delavcev	10,63 %	10,58 %	11,23 %

Načrt prostovoljne oddaje krvi v letošnjem letu

Služba za varstvo pri delu je skupno s klubom krvodajalcev pripravila načrt oziroma razpored posameznih dni za prostovoljno oddajanje krvi na transfuzijski postaji Splošne bolnišnice v Trbovljah, za članke kolektiva REKZ — krvodajalce.

Program prostovoljnega oddajanja krvi za letošnje leto je naslednji:

Hrastnik:

19. 1.; 16. 2.; 16. 3.; 6. 4.; 4. 5.; 1. 6.; 29. 6.; 20. 7.; 17. 8.; 7. 9.; 5. 10.; 26. 10.; 23. 11.; 21. 12.;

Trbovlje:

26. 1.; 23. 2.; 23. 3.; 13. 4.; 11. 5.; 8. 6.; 6. 7.; 27. 7.; 24. 8.; 14. 9.; 12. 10.; 2. 11.; 30. 11.; 28. 12.;

Zagorje:

5. 1.; 12. 1.; 2. 2.; 9. 2.; 2. 3.; 9. 3.; 30. 3.; 20. 4.; 27. 4.; 18. 5.; 25. 5.; 15. 6.; 22. 6.; 13. 7.; 3. 8.; 10. 8.; 31. 8.; 21. 9.; 28. 9.; 19. 10.; 9. 11.; 16. 11.; 7. 12.; 4. 12.

Za nujne primere bomo prosili tudi za odvzem krvi izven teh terminov.

Športno rekreativno tekmovanje delavcev in občanov Trbovelj v šahu za leto 1978

Prijavljeno je bilo 19 ekip, ki so bile razdeljene v tri lige. Igrali so na 4 deskah, dovoljeni sta bili dve rezervi. Igralni čas za partijo je bil 30 minut.

III. liga je tekmovala 9. 1. 1979. Od 7 ekip sta se tekmovanja udeležili ekipi Zdravstveni center Trbovlje in upokojenci II. V dvokrožnem dvoboju je zmagala ekipa Zdravstveni center s 4 $\frac{1}{2}$: 3 $\frac{1}{2}$. Obe ekipi sta se uvrstili v II. ligo.

Tekmovanje v drugi ligi je bilo 11. 1. 1979. Tekmovanja se nista udeležili dve ekipi.

V prvo ligo sta uvrstili ekipi Prosveta in Zdravstveni center.

Tekmovanja v prvi ligi se je udeležilo osem ekip, tekmovanje je bilo 16. 1. 1979.

Tri prvoplasirane ekipe so prejele pokale.

Končni vrstni red je naslednji:

1. REK Zasavje - Termoelektrarna Trbovlje (Štrtak, Jazbec, Kotnik, Dolar)
2. STT - TST I. (Kranjc, Breagar, Murn, Cenc, Knez)

3. GIP Beton Zasavje - TOZD Operativa Zasavje (Drobež, Rajevec, Antolič, Goršek)

4. Upokojenci I. (Rugel, Jazbec, Frece, Mrak, Ovnič)

5. Tovarna polprevodnikov — ISKRA (Kuzmič, Kačič, Izgoršek, Kapl, Ribič)

6. STT - TST II. (Kovač, Vodeb, Žibret, Potokar, Brčon)

7. Prosveta (Regancin, Škrbec, Mlinar, Grešak, Simončič, Bernot)

8. Zasavski zdravstveni center (Gala, Roki, Golob, Drobež, Mihajlovič, Ptičar)

9. Upokojenci II. (Rupnik, Opresnik, Tolar, Brčon)

10. REK Zasavje - Termoelektrarna Trbovlje II. (Jesenšek, Vidergar, Hauptman, Novak, Vaukan)

11. Cementarna (Blaznik, Založkar, Šoper, Jerman)

12. STT - TST III. (Komlanc, Korbar, Kunstelj, Osolnik, Cenc)

Tekmovanja se niso udeležili naslednje ekipe:

III. liga

REKZ - ZPT, IBT - Rudis, STT - TOT, TGA livarna II.

II. liga

REKZ - SIMD, TGA livarna.

Tekmovanje je potekalo v prostorih ŠK Rudar, vodila pa sta ga republiška šahovska sodnika Jazbec st. (III. in II. ligo) in Jazbec H. ml. (I. ligo).

Hinko Jazbec

Zimske službe ponekod zatajile

To zimo smo že kar precej izrekli na račun naših zimskih služb, čeravno se je koledarska zima pričela šele pred mesecem dni. Prvič je pristojne zimske službe sneženje presenutilo za praznovanje 29. novembra — Dneva republike, ko so s pluzenjem regionalnih cest pričeli v Zagorju šele po 12 urah, ko je nehalo snežiti. Pravzaprav pa so se šele po praznikih bolj resno lotili dela na cestah s pripombo, da so na pločnike na žalost pozabili in pešče prepustili usodi v prometu. Morda pa pločniki sploh niso v pristojnosti čiščenja zimskih služb!?

Že res, da se in se bodo vso zimsko sezono srečevali s pomanjkanjem soli, ki jo imajo le še za najnujnejše primere.

Zakaj pravzaprav govorimo, da so zimske službe letos ponekod zatajile. Večkrat tudi niso mogle!?! Snežna odeja že kar lep čas pokriva pločnike in dele cestišč, ki jih tudi pred novoletnimi prazniki niso očistili. Morda bo za malomarnost komunalnega obrtnega podjetja Zagorje spet poskrbelo toplejše vreme, čeprav z zamudo, vendar bo verjetno to še vedno prej, kot pristojno podjetje zimske službe. Takšno stanje

je bilo namreč moč zaslediti že ob prejšnjih praznikih. Slika zasneženih pločnikov ni osamljen primer zagorske občine, tem-

več jo je zaslediti po vsem Zasavju, kot tudi na celotnem področju SR Slovenije.

Drago Jamnik

O vremenu v letu 1978

Ker se za vreme in vremenska poročila zanima vedno več ljudi in to iz večih razlogov, naprimer radi zidanja ali popravila strehe, izletov, poledice, vetra in tako dalje; tudi v Trbovljah beležimo vse vremenske pojave in jih zvesto zapisujemo za vsak dan in uro. Vse to rabi rudnik premoga in meterološka postaja v Ljubljani, kamor pošljamo poročila, da iz njih napravi verjetnostne napovedi za prihodnja leta. Če mogoče koga zanima kakšno je bilo vreme v preteklem letu, lahko tukaj prečita naše poročilo, kajti za nazaj povedati vreme kakšno je bilo, je veliko lažje kot pa za naprej. No pa pogledjmo:

V letu 1978 je padlo 1289,9 mm padavin na kvadratni meter, to je ravno toliko litrov. Kljub 160 padavinskim dnem ta številka kaže, da je bilo to bolj sušno leto in padavin pod normalo.

Sicer pa si oglejmo mesece leta 1978, kolikor je bilo padavin v obliki dežja in snega:

januar	59,2 mm
februar	47,8 mm
marec	79,0 mm
april	160,4 mm
maj	135,5 mm
junij	165,6 mm
julij	162,9 mm
avgust	117,8 mm
september	118,0 mm
oktober	56,2 mm
november	57,8 mm
december	79,9 mm

Iz tega vidimo, da so bili najbolj suhi meseci februar, oktober november in januar, najbolj deževen pa je bil junij s 146 litri in julij s 162 litri dežja na m².

Sneg je ležal v letu 62 dni.

124 dni je ležala nad Trbovljami gosta megla, najhuje je bilo v novembru, ko se 25 dni megla sploh ni dvignila in je že grozil smog in se skoraj ni dalo več dihati. Tiste dni je najbolj gospodarila smrt po naših dolinah.

5-krat je morila spomladi slana, zadnjič 12. maja, in 3-krat je bila poledica.

Veter je 30-krat premešal dober zrak z dimom. 34-krat je grmel in treskalo, vendar se je toča, ki je lani napravila toliko škode po Sloveniji, kar dobro umikala. Samo 5. julija se je vsula nad zgornjimi Trbovljami, vendar ne prehudo.

Najnižja temperatura lani je bila 13. februarja ob 7. uri zjutraj — 13° C, najvišja pa 8. junija + 22° C ob 7. uri zjutraj.

In potem še kot izreden pojav 26. septembra ob 13. uri: + 30° C — vročina.

Torej smo s preteklim letom lahko v tem pogledu še kar zadovoljni in želimo, da letošnje ne bi bilo slabše.

Zima je sicer trdo pokazala zobe že v decembru in nas na novoletni dan 1979 presenetila s pravim snežnim metežem, bliskanjem in grmenjem. Vendar kar bo pa bo. »Toliko bomo že predelali, da se bomo preživel še eno leto«, je vedno dejal moj ata. Upajmo, da tudi letos.

Milan Kovač

Dela pri odtajanju zamrznjenih pip in vodovodov so lahko nevarna

Z avtogenim plamenom ali pa s spajalko lahko odtajamo zamrznjene pipe in vodovode le v najnujnejših primerih. Pa še takrat mora to delo opraviti strokovnjak. Pri tem se moramo držati sledečih predpisov: Nikdar se tega dela ne smemo lotiti tako, da bi poskusili odtajati zamrznjen cevovod ali pipo s pomočjo električnega

toka, ki izvira iz transformatorja za električno varjenje, iz pretvornika ali iz usmerjevalca, ker je tak način izredno požarno nevaren. To so pokazale številne nesreče, ki so se pri takem načinu odtajevanja že pripetile. Pri tem namreč nastopajo različne skrite nevarnosti, ki jih večkrat sploh nismo v stanju predvideti.

NEVARNOST POŽARA PRI DELIH NA ODTAJANJU MORAMO PREPREČITI!

Ce pa je cevovod vkljub vsem varovalnim ukrepom zamrznil, potem moramo biti pri odtajanju pazljivi!

VODA V HIŠI LAHKO POVZROČI POŽAR, ČE NEVARNO TAJAMO ZAMRZNJENE CEVOVODE.

Rešitev novoletne nagradne križanke v glasilu SREČNO

Navpično:

FT, SRAKA, PN, PIVKA, LEPRA, OT, ROOSEVELT, UREDNIŠTVO GLASILA, KOLOID, LATA, KE, EF, SREČNO ŽELI VSEM, STANE, ALPE, TIK, IRVING, AB, LECA, LALA, KAL, ČLANOM KOLEKTIVA, NOJ, AMORET, IME, ARAT, TOMSK, ZDRAVO IN VESELO NOVO LETO, VOL, ANALI, CUNJA, ANADIR, OLJE, TP, ELIA, LA, KE, NE, KLEE, EC, AVAL, DON, SAVUDRIJA, RA, VATIKAN, CRANE, VAS, AD, TANG, LEOTAR, OST, ED, ERO, ENSOR, KLER, SMRT DVEH, KAP, CARNIVORA, PAPEŽEV, SO, OMIKA, ITAL, BROKAT, OZ, NART, MASA, OS, RU, IRSKA, AGRA, CANO, ZLATA MEDALJA, PRETOR, ED, NAM, D, KAVA, REN, BEOWULF, NAŠIM, BRST, ISA, TIROLCI, IRI, ASTAIRE, CI, SONAR, LD, KOŠARKARJEM, OZNAKA, L, BIVAK, KOTEL, ADI, TVAR, MEZOPOTA, MIJA, APNO, ID, ESMA, IA, GIB, ROKE, TIRANA, ZLATARNA, NONPAREJ, LIN, SA, SO, ERNST, IJ, O, APOTEKA, ŠIV, PO, OS, PV, OE, TN, SESTANEK V CAMP DAVIDU, UDAR, TS, VRATOLOMNOST, MEČA, DINA, CARTER, OBER, RELIK, EKIPA, ARA, LČ, KRNI, PLANOTA, NASAD, R, SEINE, AJ, JOCO, E, TT, UB,

SIR, KNORR, EM, KAVELJ, KONSTELACIJA, JOAN, AT, KATJA, AVON, GODAVARI, JADRO, LAIK, OLIKA, ANIT, INDOLENCA, BANAT, LATO, MODREC, AC.

Vodoravno:

APRICOT, ŠTUDENTKA, KONGRESI ZVEZ SINDIKATOV, AMARENA, NASLOV, ANIS, NO, PIRAT, SARMA, RAPA, SNOB, ZVON, LE, KT, OBTOK, ATE, ADUT, LA, FLUKS, ADOLESCENCA, CREINA, ARP, BEGIN, TEROR, ČMRLJ, AROSA, A, ORA, MIRNOST, LOKA, PELE, ALOA, EKVATOR, NEW ORLEANS, ES, SADAT, SRDOČ, BARVA, LUNARNI MODUL, Z, ATOS, CARICA, RANINA, NEON, EDER, ITA, LC, BOG, STVAR, RIVAL, A, IDOL, OTI, ATER, KVAS, FILIPINI, ARRAS, JANA, KOŠ, ŽP, M, NLP, IVO LOLA, DVOBOJ, NAT, EKARIT, ATTLEE, KIVI, JASER, AT, N, PETELIN, ITO, VAL, LOME, ASTRA, KARPOV KORČNOJ, PROTITELESCE, OZN, MOA, VL, ERO, NOGAVICE, EULER, SLANIK, IKRA, COOK, RAJ, OL, SKAKALNICA, PB, AMARO, JEEP, AMBRA, NA, SAKE, TROJA, AR, T, ŠIŠKA, JO, MNENJE, DIM, PESEM, LIANA, AVA, SPORADIJ, AO, TOPOR, MAR-

NO, IVI, AVTO, VADEMEKUM, MARTA, LEEDS, PJ, TODD, VELESILA, VALAT, DRŽA, EK, SKEPTIK, AT, LOK, OR, KLAFTRA, TONALIT, TETIDA, TALNINA, V, RACAK, LE, AV, NOLA, KA, DV, RAVBAR, OR, IMENOVALEC, NIKOMED, DANEV, OSLARIJA, AS, DELO, ETAN, ENAJSTI KONGRES ZKJ, SREDINA, UČITELJICA, GL, KOREN, OHO, AA, TEMIDA, AKA, JAKAC.

Žreb je odločil

Uredništvo našega glasila je prejelo do vključno 7. januarja 1979 na objavljeno križanko v glasilu Srečno št. 12/78 skupno 11 rešitev.

Med reševalce, ki so križanko pravilno rešili, podeljuje uredništvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrada — Natalija Umek, Na bregu 29, 61410 Zagorje ob Savi;
2. nagrada — Erika Golec, Vreskovo 6, 61420 Trbovlje;
3. nagrada — Tanja Drnovšek, Klek 31, 61420 Trbovlje.

Vsem trem nagrajencem čestitamo!

Knjižne nagrade bomo vsem poslali po pošti.

Kadrovske vesti

V času od 1. do 31. decembra 1978 ima kadrovski sektor evidentirane naslednje kadrovske spremembe:

DO ZASAVSKI PREMOGOVNIKI

TOZD PREMOGOVNIK HRASTNIK

Sprejeti:

Marko Rudolf — vozač, Ekič Djevad — učnik.

Odšli:

Smešnik Anton, kopač — invalidsko upokojen.

PREMOGOVNIK OJSTRO

Sprejeti:

Kladnik Marjan — učnik.

Odšli:

Sladič Marjan, učnik — prenehanje v poskusni dobi s strani podjetja.

TOZD PREMOGOVNIK TRBOVLJE

Sprejeti:

Koritnik Vinko — vozač, Islami Skender — vozač, Rakič Milivoje — pom. kop.

Odšli:

Jaklič Jože, zunanji delavec — umrl, Kobal Ignac I., kopač — upokojen; Lesar Marjan, vozač — sporazumna prekinitev; Brčaninovič Abdulah, kopač — disciplinski odpust; Vodovnik Branko, vozač — v zapor; Žibret Stanko, kopač — invalidsko upokojen.

TOZD RESD TRBOVLJE

Sprejeti:

Dežman Stanko — transp. zun. delavec, Jamšek Pavel — kovinar.

TOZD SEPARACIJA PREMOGA TRBOVLJE

Sprejeti:

Smuk Ljubomir — separacijski

delavec, Kajič Pavel II. — zbiralec premoga.

Odšli:

Rajevec Oto, separacijski delavec — samovoljna prekinitev.

TOZD PREMOGOVNIK KOTREDEŽ

Sprejeti:

Mursič Franc — učnik, Potočnik Marjan učnik.

Odšli:

Križanič Ivica, zavirač — samovoljna prekinitev; Halilčević Ibrahim, kop. pomočnik — samovoljna prekinitev; Šabanovič Halil, kopaški pomočnik — samovoljna prekinitev; Preloga Vinko, kopač — upokojen; Trumič Ramiz, kopaški pomočnik — samovoljna prekinitev; Suljič Adil, učnik — samovoljna prekinitev; Razpotnik Ivan II, kopač — smrtna nezgoda; Jauševac Konrad, mizar — invalidsko upokojen.

TOZD SEPARACIJA PREMOGA ZAGORJE

Sprejeti:

Osmanović Pašan — separacijski delavec.

Odšli:

Petrovič Zdravko, separacijski delavec — odpušen; Kratki Marija, separacijska delavka — upokojena; Okačič Smajil, separacijski delavec — samovoljna prekinitev.

DS SS ZPT

Sprejeti:

Železnik Martina — adm. v spl. odd., Sotenšek Anica — adm. v kadr. oddel.

TOZD PREMOGOVNIK KISOVEC

Odšli:

Čvan Franc, vozač — odpušen; Brvar Dominik III., kop. pomočnik — sporazumna prekinitev; Čeperkovič Osman, učnik

— odpušen; Beganovič Mujo, učnik — odpušen.

TOZD RŠC

Odšli:

Lovše Gvido, elektrotehnik — konec poč. prakse.

DS POMOŽNA DEJAVNOST ZAGORJE

Odšli:

Komlanc Viktor, kovinar — samovoljna prekinitev; Višnikar Martin, vodja pož. varn. sl. — upokojen.

DO RUDARSKO GRADBENA DEJAVNOST

TOZD ESMD TRBOVLJE

Sprejeti:

Medved Dušan — elektromehnik, Rupnik Jože — ključavničar.

TOZD RIG

Sprejeti:

Kuder Ivan — učnik.

Odšli:

Guček Alojz, kopač — upokojen; Karič Ševal, kopač — sporazumna prekinitev; Blagojevič Luka, kopač — samovoljna prekinitev; Pečič Čedo, učnik — samovoljna prekinitev; Husič Šaban, vozač — samovoljna prekinitev; Kranjc Ivan, učnik — samovoljna prekinitev.

TOZD GRAMAT

Odšli:

Šmergut Janez, ključavničar — v zapor.

DS SS RGD

Sprejeti:

Arzenšek Ruža — adm. referent social. zavarovanja.

**DO TERMoeLEKTRARNA
TRBOVLJE****TOZD TRANSPORT GORIVA**

Sprejeti:

Jesenšek Bojan — transp. del.,
Borovšak Dušan — pomožni
delavec.**DS SS TET**

Sprejeti:

Ocvirk Vili — del., Seme Vanja
— strojepiska.

Odšli:

Ravnikar Ivanka, administra-
torka — upokojena.**DO INDUSTRIJSKO
MONTAŽNE DELAVNICE****TOZD SIMD TRBOVLJE**

Odšli:

Kepa Milan, strojni delov. —
umrl.**SOZD REKZ****DS TEHNIČNO STROKOVNIH
OPRAVIL**

Sprejeti:

Bratanič Jože — inž. elektroteh-
nike, Leskovar Marjan, gradbe-
ni tehnik.

Odšli:

Bričl Marjan, dipl. strojni inž.
— redna odpoved.

Ljuba Poznič

Malo statistike

Razvoj in nega šolskega otroka

Vzporedno z gibanjem natalitete v Jugoslaviji oziroma v posameznih socialističnih republikah in pokrajinah, se hkrati razvija tudi proces staranja občanov. Na nekaterih področjih je upadanje natalitete večje, drugod manjše. Nizko število rojstev beležijo Slovenija, Hrvaška, Srbija (brez pokrajin) ter Vojvodina. Upadanje števila rojstev se je ponekod pričelo že pred desetletji, ponekod pa v zadnjih letih.

Delež mladine (do 0 do 19 let) v skupnem številu prebivalstva v odstotkih, je bilo v Sloveniji leta 1921 — 42,3, v letu 1953 — 36,6 % in leta 1971 — 33,2 %. Za primerjavo naj navedemo, da znaša na Kosovem to število preko 50 %.

Delež starejših občanov v skupnem številu občanov: v Sloveniji leta 1921 — 10,4 %, 1953 — 11,1 % in leta 1971 — 14,8 %. Za primerjavo zopet Kosovo, ki ima leta 1971 npr. le 7,1 % starejših ljudi (starih nad 60 let).

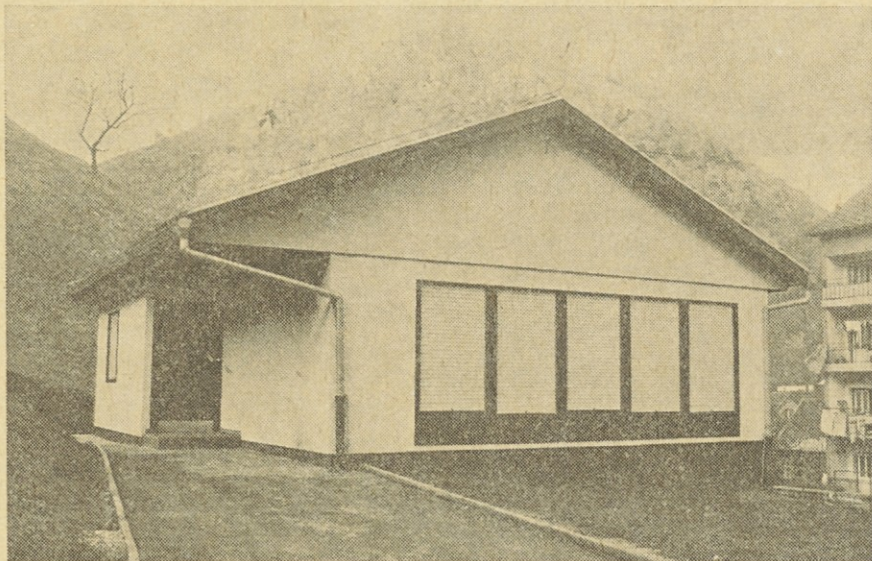
Do leta 2000 se bo delež mladih v skupnem številu prebivalstva v Sloveniji predvidoma znižal na 29,7 %, delež starejših pa zvišal na 17,1 %. V bodočem obdobju računajo statistiki na še intenzivnejši proces staranja občanov.

V šolskem obdobju, ali bolj pravilno rečeno, okrog 6. leta in nekako do 15. leta je z izrastjo drugega kočnika končano izraščanje zob stalnikov. Tretji kočnik ali modrostnik izraste od 18. do 25. leta starosti ali celo pozneje.

Izrast stalnega zobovja prične okoli 5.—7. leta otrokove starosti s pojavom prvega stalnega kočnika. Ta dogodek pa le malokateri starši opazijo, saj prvi stalni kočnik ali šestica izrsate

popolnoma brez vseh znakov še preden izpade kak mlečni zob. Slednje je tudi razlog, da starši imajo ta zob, ko ga vidijo, za mlečnik.

Prvi stalni kočnik izraste v času, kadar je pri otroku veliko mlečnikov zajetih z mlečno gnilobo in v takem nehigienskem okolju kaj kmalu tudi sam podleže gnilobi. Če se ta pojav zanemari in otrok prepozno pride k zobozdravniku se utegne zgoditi, da smo prisiljeni izpuliti

Samoupravna interesna skupnost otroškega varstva v Trbovljah je jeseni preteklega leta odprla nov otroški vrtec v Bevkem. Namenjen je za okoli 25 predšolskih otrok, stal pa je približno 1 milijon dinarjev. Zgradba je montažnega značaja.

(Foto A. Bregant)

šestico. Le-ta pa je zelo pomembna za pravilno oblikovanje stalnega zobnega loka, za odnos med zgornjo in spodnjo čeljustjo in pravilno izraščanje vseh stalnikov.

Od 6. do 12. leta poteka normalna menjava zobovja, znana vsem staršem in zelo vidna, ker mlečniki izpadejo, izrastejo pa novi, stalni. Od začetka so sprednji zobje — sekalci — nazobčani, kar zelo skrbi starše. To pa je naraven pojav in se z obrabo zoba nazobčanost izgubi.

Vrstni red izraščanja je praviloma tak: v 5. do 6. letu starosti izraste stalni kočnik, od 6. do 7. leta spodnji sekalci, sledijo jim zgornji, potem likniki, spodnji in zgornji in nato še drugi kočnik. Ta pravila izraščanja niso tako toga in če otroku v 7. letu starosti še ni začela menjava zobovja, naj to ne skrbi starše. Velja pa nekje pravilo: če je otroku zgodaj izrastlo mlečno zobovje, bo dobil tudi stalnike nekoliko prej in obratno. Tudi če je otroku bilo potrebno izdreti prej mlečni zob, bo nekoliko prej izrastel stalni zob.

Med 12. in 13. letom je praviloma končana menjava zob. V tem času ima otrok po 14 zob v zgornji in spodnji čeljusti, skupaj 28 stalnikov, za razliko od mlečnih, ki jih je bilo 20. Po 18. letu, izraste še modrostnik, ni pa nujno in je odvisno od tega ali obstaja osnova oz. prostor za njegovo izrast.

Stalni zobje se po obliki, velikosti in barvi razlikujejo od mlečnega zobovja. Njihova oblika je prilagojena delu, ki ga bodo opravljali. Na obliko in velikost pa vpliva dedni faktor, ki pri mlečnem zobovju ni izrazit.

Od pravilne postavitve stalnikov, katerih funkcija je drobljenje hrane, pravilna izgovorjava besed ipd., ter ustrezne oblike zobnih lokov oz. odnosov čeljustnic, je odvisen tudi celoten videz obraza.

Na gnilobne procese stalnih zob imajo nekakšno vlogo tudi hormonalne spremembe in vpliv samodejnega živčevja, ki

je posebno močan v puberteti. V tem času ni redkost, da otroci odklanjajo zobozdravnika in kljubujejo staršem, pri tem pa se niti ne zavedajo, da to počno sebi v škodo. Opozorilo, za čimprejšnji obisk zdravnika je prva rahla bolečina kot reakcija na sladko, toplo ali mrzlo, kajti če se bolečina stopnjuje je vedno manj možnosti za ohranitev zoba. Številnim gnilobnim procesom v tej starosti se zaradi živahnosti otrok pridružijo tudi poškodbe, v glavnem sprednjih zob. Tudi v primeru poškodbe zobovja priporočam v najkrajšem času obisk zobozdravnika, ki bi ustrezno, odvisno pač od starosti in poškodbe, ukrepal.

Če upoštevamo že dognano dejstvo, da je v šolskem obdobju popolnoma zdravo zobovje izjema, se moramo zavedati pomembnosti sistematskih šolskih in predšolskih pregledov zob vsake 3 mesece po končanem zdravljenju v zobni ambulanti. Strogo se moramo držati pravila: vsako najmanjšo luknjico je treba takoj pozdraviti, da bi se ognili bolečim posegu pri zobozdravniku in eventualnim posledicam okvare in prezgodnje izgube zob, kot so prebavne motnje, splošno slabo počutje in okvare sklepov ter ledvic. Seveda je najbolj umestno preprečevati zobno gnilobo s pravilno prehrano in ustrezno higieno. To drugo dosežemo z zobno ščetko z nepoškodovanimi ščetinami in take velikosti in oblike, ki omogočata čiščenje tudi težko dostopnih, zadnjih zob.

Bosiljka Mičević

be volje, pa zagodrnja: »Kar, restane šinegle mi naredi«. A kaj, ko jih ni imela. No pa je nekoč dobil Jože stare »švelarje« za drva. Ko jih je Micka cepila, si je napravila lepo število »šineglov« za zalogo. Ko je nekoč spet zahteval »šinegle« za večerjo, mu jih je naložila zvrhan krožnik in zabelila s »šmiroljem«. »Kaj misliš, da bom tole žrl?« je bil hud Jože. Vendar od takrat ni več zahteval »šineglov« za večerjo.

»Ti, ali je res Jože tak stradal kot govori?« »Seveda je res, saj ima še druge babe, zato da svojo špara.«

»Moj mož ima pa res vedno srečo«, mi pripoveduje sosed. »Včeraj se je dal zavarovati proti nesreči, danes ga je pa že avto povozil.«

»Ali veš, da se je moja žena sedaj zaposlila za štiri ure«. »Res, kakšno službo pa ima?« »Otroka od naše pomočnice varuje.«

Dve prijateljici sta se pogovarjali: »Veš, ko sem se zaročila s Franceljnom ni bila njegova rodbina čisto nič navdušena. Posebno njegova žena je bila čisto divja.«

Glasilo ureja uredniški odbor: Hinko Jazbec, Emil Kohne, dipl. inž. rud., Tine Lenarčič, Janez Oberžan, Anton Pikš in Miro Šuštar.

Odgovorni urednik: Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Tehniški urednik: Tine Lenarčič.

Naklada 3.200 izvodov. Za članke kolektiva REK Zasavje je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Glasilo Srečno izdaja Rudarsko elektroenergetski kombinat Zasavje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Tiska TOZD TIKa Trbovlje.

FUTOR in anekdote

Micka zelo skrbi za Jožeta, zato ga skoraj vedno vpraša, kaj bi rad večerjal. Če pa je Jože sla-